

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasi@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Уторак, 20. јун 2023. године

БАЊА ЛУКА

Број 54

Год. XXXII

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
НЛБ банка а.д. Бања Лука
562-099-00004292-34
Атос банк а.д. Бања Лука
567-162-10000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
БПШ Банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Addiko Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

1363

На основу члана 15. став 3. Закона о развоју малих и средњих предузећа (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 50/13 и 84/19) и члана 43. ст. 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 118/08), Влада Републике Српске, на 25. сједници, одржаној 15.6.2023. године, д о н о с и

УРЕДБУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ПОСТУПКУ ДОДЈЕЛЕ ПОДСТИЦАЈА ЗА МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА

Члан 1.

У Уредби о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/22) члан 7. мијења се и гласи:

“(1) Подстицајима се суфинансира дио оправданих улагања која подносилац захтјева има на реализацији пројекта.

(2) Процент суфинансирања пројекта је јединствен у оквиру одређене намјене подстицаја из члана 6. ове уредбе и утврђује се у плану утрошка или плану коришћења средстава, а у зависности од степена завршености може износити:

1) за нове и пројекте у току реализације од 40% до 80% од највише вриједности оправданих улагања, у складу са овом уредбом,

2) за реализоване (завршене) пројекте до 50% од највише вриједности оправданих улагања, у складу са овом уредбом.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, код пројекта који се односе на очување старих и умјетничких заната и домаће радиности проценат суфинансирања је јединствен и може износити до 100% од највише вриједности оправданих улагања ако подносилац захтјева има статус старог или умјетничког заната или домаће радиности.

(4) Оправдана улагања представљају инвестицију подносиоца захтјева која се може препознати и прихватити да је учињена с циљем реализације активности које су прописане у овој уредби, а наводе се у пројекту и спроводе искључиво током његовог трајања.

(5) За препознавање и признавање оправданих улагања, а у зависности од степена завршености пројекта, подносилац захтјева дужан је да достави уговор или рачун, односно предуговор или понуду или предрачун у којем је предмет набавке усаглашен са пројектним активностима које се признају у складу са овом уредбом.

(6) Као оправдана улагања не признају се пројектне активности које нису усаглашене са предметом набавке који је наведен у једном или више докумената из става 5. овог члана”.

Члан 2.

Члан 10. мијења се и гласи:

“(1) У току календарске године подносилац захтјева може остварити право на подстицај само по основу једног пројекта за једну од намјена из члана 6. ове уредбе.

(2) Лице овлашћено за заступање подносиоца захтјева потписује и печатом овјерава посљедњу страну пројекта.

(3) Подносилац захтјева припрема пројекат у складу са оквирном методологијом израде пројекта, а које се према намјени и предмету пројекта налазе у прилозима од 1. до 5. ове уредбе и чине њен саставни дио.

(4) Корисник подстицаја не може бити подносилац захтјева који је у току календарске године већ једном остварио право на подстицај за једну од намјена из члана 6. ове уредбе или по основу подстицаја за директна улагања”.

Члан 3.

У члану 11. додаје се нови став 3, који гласи:

“(3) Изузетно од става 1. т. 2) и 3) овог члана, 31. децембар наредне календарске године је рок за реализацију пројекта који за намјену имају учешће на сајму, односно изложби или организовање сајма, односно конференције”.

Члан 4.

У члану 12. став 2. мијења се и гласи:

“(2) За спровођење дигиталне трансформације признаје се једна или више сљедећих активности, и то:

1) набавка и увођење одговарајућих софтверских и пратећих хардверских рјешења, као и коришћење ‘великих података’ (Big data) и вјештачке интелигенције (AI) за унапређење пословних процеса, производње, услуга и модела, што подразумева планирање и управљање пословним ресурсима (Enterprise Resource Planning – ERP) и размјену информација, односима са купцима (Customer Relationship Management – CRM), инвентаром (Inventory Management System – IMS), документима (Document Management System – DMS), примјену алата за сарадњу и међусобни рад запослених и замјену елемената класичног пословног модела, односно производње и пружања услуга, дигиталним алатима (нпр. увођење САМ/САД програма), као и остале софтвере који се односе на аутоматизацију пословних процеса,

2) набавка и увођење дигиталних платформи за унапређење пословних модела, а што подразумијева креирање интернет продавница које су интегрисане са инвентаром (складиштем, залихама и слично), односно производњом или процесом пружања услуга и омогућавају интерактивну електронску комуникацију са купцима, односно електронску трговину (multichannel, omnichannel)”.

Члан 5.

У члану 13. у ставу 1. тачка 11) мијења се и гласи:

“11) набавка софтверских пакета и лиценци у широј употреби (на примјер AutoCad, Photoshop, Microsoft Office и слично), оперативних система и вођење налога на друштвеним мрежама, као и набавка рачунара, штампача, сервера и пратеће мрежне опреме и других хардверских компоненти које се уобичајено користе у пословању”.

Тачка 15) мијења се и гласи:

“15) остали трошкови који нису у складу са намјеном пројекта који је пријављен на јавни позив, као што су софтвери којима се врши аутоматизација опреме, израда интернет странице без продавнице или надоградња постојеће интернет продавнице, софтвери или апликације за видео-надзор и друге активности које нису дио пословног, односно производног процеса”.

Члан 6.

У члану 15. у ставу 3. послједије тачке 2) додаје се нова тачка 3), која гласи:

“3) ако пројекат дигиталне трансформације обухвата савјетодавне услуге и обуку запослених, доставља се изјава одговорног лица да:

1. консултант који је ангажован за пружање савјетодавних услуга није у радном односу код подносиоца захтјева,

2. стручно физичко лице за обуку запослених није у радном односу код подносиоца захтјева”.

Досадашње т. 3) и 4) постају т. 4) и 5).

Став 4. мијења се и гласи:

“4) Обрасци изјава из става 1. т. 2) и 3) и става 3. тачка 3) овог члана налазе се у Прилогу 6. ове уредбе и чине њен саставни дио”.

Члан 7.

У члану 17. у ставу 1. тачка 6) мијења се и гласи:

“6) значај пројектних активности са аспекта доприноса циркуларној економији, а што подразумијева смањење отпада, заштиту животне средине и коришћење обновљивих извора енергије”.

Послије тачке 6) додаје се нова тачка 7), која гласи:

“7) унапређење квалитета и доступности производа и услуга ради боље прихватљивости код потрошача и друштва у цјелини”.

Досадашња тачка 7) постаје тачка 8).

Члан 8.

У члану 21. у ставу 1. у тачки 2), као и у цијелом тексту Уредбе, ријечи: “привредни субјекти” замјењују се ријечи-ма: “привредних субјеката”.

Члан 9.

У члану 23. у тачки 1) број: “1.000” замјењује се бројем: “2.000”, а број: “4.000” замјењује се бројем: “5.000”.

Члан 10.

У члану 29. став 2. мијења се и гласи:

“(2) За организацију сајма, односно конференције признају се слjedeће активности, и то:

1) закуп, уређење и опремање простора,

2) промоција која подразумијева израду промотивних материјала, медијско оглашавање и друге промотивне активности,

3) закуп опреме,

4) ангажовање предавача који нису у радном односу код организатора сајма, односно конференције (спољни консултанти),

5) набавка хране и безалкохолних пића за учеснике конференције искључиво у дане одржавања конференције,

6) смјештај за учеснике и предаваче на конференцији искључиво за дан прије и током трајања конференције,

7) смјештај особља које ради на припреми простора и инсталацији опреме”.

Члан 11.

У члану 30. послједије тачке 4) додају се нове т. 5) и 6), које гласе:

“5) поклона за учеснике,

6) ангажмана других лица осим предавача и модератора”.

Досадашња тачка 5) постаје тачка 7).

Члан 12.

У члану 34. у ставу 1. тачка 2) мијења се и гласи:

“2) активности на сајму, односно конференцији (округли столови, радионице, едукације, презентације, састанци и друго)”.

Т. 4) и 5) бришу се.

Досадашње т. 6) и 7) постају т. 4) и 5).

Члан 13.

У члану 37. став 2. мијења се и гласи:

“(2) За спровођење техничке иновације признају се активности набавке нове или коришћене опреме намијењене за обављање претежне дјелатности, која није старија од десет година”.

Члан 14.

У члану 38. у ставу 1. тачка 12) мијења се и гласи:

“12) улагања која се односе на одржавање и поправку опреме”.

Послије тачке 12) додају се нове т. 13), 14) и 15), које гласе:

“13) улагања која се односе на куповину, изградњу, адаптацију, преуређење и опремање простора,

14) улагања која се односе на трошкове закупа простора и трошкове закупа опреме,

15) улагања која се односе на набавку климатизационе, вентилационе и рачунарске опреме и друге опреме која није директно у вези са процесом производње, односно обављања претежне дјелатности”.

Досадашње т. 13), 14), 15) и 16) постају т. 16), 17), 18) и 19).

Члан 15.

У члану 40. ст. 8. и 9. мијењају се и гласе:

“(8) У случају ангажовања у извођењу дуалног система образовања, односно у обављању стручне праксе, а у зависности од степена завршености пројекта, те ради утврђивања броја ученика, односно студената који обављају практичну наставу или рад код МСП, достављају се и уговори са стручном техничком школом, односно стручном школом и високошколском установом, а који су:

1) на снази у вријеме трајања јавног позива за нове пројекте и пројекте у току реализације,

2) били на снази у вријеме спровођења реализованог пројекта.

(9) Ако у уговорима из става 8. овог члана није наведен број ученика, односно студената који обављају практичну наставу или рад код МСП, поред тих уговора, достављају се и слjedeћи појединачни уговори:

1) са родитељима ученика стручне техничке школе, односно стручне школе, на које је школа дала сагласност,

2) са студентима у вези са њиховим радним ангажманом код МСП”.

Послије става 9. додаје се нови став 10, који гласи:

“(10) Поред докумената из става 1. овог члана, МСП доставља и доказ о старости опреме, ако је коришћена опрема предмет пројекта”.

Члан 16.

У члану 42. став 1. мијења се и гласи:

“(1) Критеријум оцјена пројекта који за предмет има техничку иновацију подразумијева разматрање пројекта са становишта значаја инвестиционог улагања, резултата и ефеката његовог спровођења, при чему се бодује значај пројекта са аспекта сљедећих параметра:

- 1) повећања прихода,
- 2) унапређења технолошког процеса,
- 3) новог запошљавања,
- 4) проширења асортимана производа, односно услуга,
- 5) доприноса циркуларној економији, што подразумијева смањење отпада, заштиту животне средине и коришћење обновљивих извора енергије,
- 6) унапређења квалитета и доступности производа и услуга ради боље прихватљивости код потрошача и друштва у цјелини,
- 7) промовисања равноправности полова у запошљавању и забране дискриминације по било којој основи”.

Члан 17.

Члан 47. мијења се и гласи:

“(1) Критеријум учешће у практичној настави подразумијева ангажовање МСП у извођењу дуалног система образовања и практичне наставе у области средњег образовања и васпитања или у обављању стручне праксе, односно практичног рада у области високог образовања.

(2) Бодовањем према критеријуму учешћа у практичној настави МСП може остварити сљедећи број бодова:

- 1) практично образовање за једног ученика, односно студента – 1 бод,
- 2) практично образовање за два до пет ученика, односно студената – 3 бода,
- 3) практично образовање за више од пет ученика, односно студената – 5 бодова.

(3) Према овом критеријуму не бодује се МСП које не учествује у извођењу дуалног система образовања или у обављању стручне праксе”.

Члан 18.

У члану 48. у ставу 2. последије тачке 1) додаје се нова тачка 2), која гласи:

“(2) израда књига, публикација и осталог писаног материјала чији садржај се односи на очување старих и умјетничких заната и домаће радности.”.

Досадашња тачка 2) постаје тачка 3).

Члан 19.

У члану 58. у ставу 3. досадашњи прилози 9. до 13. замјењују се новим прилозима 9. до 13. и чине саставни дио ове уредбе.

Члан 20.

У члану 59. став 3. мијења се и гласи:

“(3) Подносилац захтјева обавезан је да захтјев, пројекат и спецификације из прилога 7. и 8. ове уредбе достави у писаном облику као и у електронској форми која се доставља на преносиоцу дигиталних података (USB меморија), на сљедећи начин:

- 1) попуњене обрасце захтјева, пројекта и спецификације у одговарајућој електронској форми (Word или Excel формат), у складу са форматом који се наведе у јавном позиву,
- 2) потписане, печатом овјерене и скениране обрасце захтјева, пројекта и спецификације у PDF формату”.

Став 6. мијења се и гласи:

“(6) Ако је захтјев непотпун, Комисија за спровођење поступка додјеле подстицаја упућује позив подносиоцу да у року од осам дана од дана достављања позива допуни захтјев са потребним подацима и документима”.

Члан 21.

У члану 66. у ставу 2. у тачки 2) у подтачки 1. број: “3.200” замјењује се бројем: “4.000”.

У подтачки 2. број: “2.000” замјењује се бројем: “2.500”.

Ст. 5, 6. и 7. бришу се.

Члан 22.

У члану 69. испред ријечи: “Закључењем” додаје се број један у обостраној загради.

Послије става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

“(2) Корисници подстицаја о сопственом трошку истичу на видљивом мјесту (на промотивном материјалу, интернет презентацији, предмету набавке пројекта и слично) да су за спровођење пројекта остварили право на подстицај из буџета Републике Српске, а путем Министарства”.

Члан 23.

У члану 72. став 7. мијења се и гласи:

“(7) Испуњена спецификација доставља се у писаној форми са печатом и потписом одговорног лица корисника подстицаја”.

Члан 24.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-1978/23
15. јуна 2023. године
Бањалука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

ПРИЛОГ 6.

ИЗЈАВА О ПРИМЉЕНОЈ ДРЖАВНОЈ ПОМОЋИ У ТЕКУЋОЈ И ДВИЈЕ ПРЕТХОДНЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ

На основу члана 13. Уредбе о условима и поступку за додјелу помоћи мале вриједности – de minimis помоћ (“Службени гласник Републике Српске”, број 111/20) и члана 15. став 4. Уредбе о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа (“Службени гласник Републике Српске”, број ____/22)

Пословно име	
Адреса сједишта	
ЈИБ	

Изјављујем да _____, којег представљам и привредни субјекти са којима смо повезани на начин прописан у члану 4. Уредбе о условима и поступку за додјелу помоћи мале вриједности – de minimis помоћ у периоду од три фискалне године¹ (ставити X на одговарајуће мјесто):

- Није/нису примио/ли de minimis помоћ или другу државну помоћ
- Примио/ли је/су de minimis помоћ или другу државну помоћ

Ако је одговор позитиван, обавезно испунити следећу табелу.

У _____ години (текућа година – 2)	Назив даваоца помоћи	Правни основ за додјелу помоћи	Намјена/циљ (оправдани трошкови) за коју је помоћ одобрена ²	Категорија/облик (државна помоћ регионална, хоризонтална, вертикална, de minimis помоћ)	Износ државне помоћи / de minimis помоћи	Датум додјеле помоћи
	1.					
	2.					
	3.					
У _____ години (текућа година – 1)	Назив даваоца помоћи	Правни основ за додјелу помоћи	Намјена/циљ (оправдани трошкови) за коју је помоћ одобрена	Категорија/облик (државна помоћ регионална, хоризонтална, вертикална, de minimis помоћ)	Износ државне помоћи / de minimis помоћи	Датум додјеле помоћи
	1.					
	2.					
	3.					
У _____ години (текућа година)	Назив даваоца помоћи	Правни основ за додјелу помоћи	Намјена/циљ (оправдани трошкови) за коју је помоћ одобрена	Категорија/облик (државна помоћ регионална, хоризонтална, вертикална, de minimis помоћ)	Износ државне помоћи / de minimis помоћи	Датум додјеле помоћи
	1.					
	2.					
	3.					

¹ Текућа фискална година и двије претходне године.

² Уколико је помоћ одобрена за више различитих циљева (оправданих трошкова), навести износе за сваки циљ посебно.

Под кривичном и материјалном одговорношћу изјављујем да су подаци које сам уписао/ла у овој изјави потпуни и истинити.

Мјесто и датум:

М. П.

Подносилац изјаве

(потпис особе овлашћене за заступање)

МЕМОРАНДУМ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЈЕВА

ИЗЈАВА

_____ (име и презиме), одговорно лице код подносиоца захтјева _____ (пословно име), под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, изјављујем да пројекат са којим учествујемо у поступку додјеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе.

Мјесто и датум:

М. П.

Одговорно лице

МЕМОРАНДУМ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЈЕВА

ИЗЈАВА

_____ (име и презиме), одговорно лице код подносиоца захтјева _____ (пословно име), под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, изјављујем да консултант _____ (име и презиме), ангажован/а за пружање савјетодавних услуга, које обухватају израду експертске анализе, стратегије, имплементационог пројекта и верификације имплементације, није у радном односу код овог подносиоца захтјева.

Мјесто и датум: _____

М. П.

Одговорно лице

МЕМОРАНДУМ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЈЕВА

ИЗЈАВА

_____ (име и презиме), одговорно лице код подносиоца захтјева _____ (пословно име), под пуном материјалном и кривичном одговорношћу, изјављујем да стручно физичко лице _____ (име и презиме), ангажован/а за пружање услуге обуке запослених, која обухвата едукацију запослених за примјену нових технологија и технолошких рјешења, еколошких принципа и мјерења у производном процесу, није у радном односу код овог подносиоца захтјева.

Мјесто и датум: _____

М. П.

Одговорно лице

ЗАХТЈЕВ ЗА ДОДЈЕЛУ ПОДСТИЦАЈА ЗА ДИГИТАЛНУ ТРАНСФОРМАЦИЈУ	
Основни подаци о подносиоцу захтјева	
Пословно име МСП	
Адреса сједишта	
Шифра претежне (основне) дјелатности ³	
Назив претежне (основне) дјелатности	
ЈИБ	
Одговорно лице	
Контакт особа	
Контакт телефон	
Интернет страница	
E-mail	
Број жиро рачуна	
Назив банке, сједиште, филијала	
Основни подаци о пројекту – Извод из пројекта	
Назив пројекта	
Степен завршености пројекта (завршен, у току реализације, нови)	
Локација пројекта (град/општина у којем/којој се реализује пројекат)	
Датум почетка реализације пројекта	
Датум завршетка реализације пројекта	
Краћи опис пројекта (кратко навести главне активности по пројекту)	
Укупна вриједност пројекта (КМ)	
Ефекти спровођења пројекта⁴	
Финансијска конструкција пројекта (у КМ)	
Из подстицаја	
Из властитих средстава	
Из других извора	
Подаци о пословању	
Број радника на последњи дан године која претходи години у којој се расписује јавни позив	
Број радника на дан расписивања јавног позива	
Износ пословног прихода који је МСП остварило у години која претходи години у којој се расписује јавни позив	

³ Према обавјештењу АПИФ-а о разврставању по дјелатностима привредних друштава, односно изводу о обављању предузетничке дјелатности.

⁴ Навести очекиване ефекте спровођења пројекта – квантитативне и квалитативне показатеље.

Напомена:

Подаци из захтјева користеће се као елементи уговора.

У прилогу достављама следећу документацију:

1. Пројекат за остваривање права на подстицај, који садржи све обавезне елементе наведене у Оквирној методологији израде пројекта, у писаној и електронској форми;

2. За реализован пројекат и реализоване активности из пројекта – копије рачуна са припадајућим банковним изводима који се односе на улагања по пројекту;

3. За нови пројекат и нереализоване активности из пројекта у току:

3.1. предуговор или уговор о набавци софтвера, односно дигиталне платформе или

3.2. предрачун, односно понуду коју је потписао добављач за набавку софтвера, односно дигиталне платформе;

4. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да пројекат којим се учествује у поступку додјеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

5. изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да укупан износ подстицаја који је од давалаца државне помоћи примљен у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

6. Ако пројекат садржи савјетодавне услуге и обуку запослених, достављају се следећи документи:

6.1. сертификат да консултант испуњава услове за пружање савјетодавних услуга из члана 12. став 4. Уредбе,

6.2. план обуке запослених и биографију којом се доказује стручност физичког лица из члана 12. став 5. Уредбе,

6.3. копије уговора и копије рачуна са припадајућим банковним изводима у вези са савјетодавним услугама и обуком запослених за реализоване активности пројекта или

6.4. предуговор или уговор или предрачун, односно понуду у вези са савјетодавним услугама и обуком запослених за нереализоване активности пројекта,

6.5. изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да консултант који је ангажован за пружање савјетодавних услуга није у радном односу код подносиоца захтјева,

6.6. изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да стручно физичко лице за обуку запослених није у радном односу код подносиоца захтјева;

7. Копије биланса стања и успјеха за годину која претходи години расписивања јавног позива, односно за предузетнике који не израђују финансијске извјештаје годишњу пореску пријаву за порез на доходак на обрасцу 1004, са прилозима на обрасцима 1005 и 1006, односно обрасцу 1009 за заједничко обављање самосталне дјелатности или пореску пријаву за малог предузетника на обрасцу 1007;

8. Спецификацију доказа о реализацији пројектних активности и извршеном плаћању за реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 7. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

9. Спецификацију нереализованих активности пројекта по основу преговора или уговора или предрачуна, односно понуде за нови пројекат и нереализоване активности из пројекта, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 8. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

10. Осталу пратећу документацију:

Наведену документацију потребно је уредно сложити по редним бројевима како је назначено.

Овим изјављујем, под материјалном и кривичном одговорношћу, да су наведени подаци истинити и то потврђујем потписом.

Мјесто: _____

Датум: _____

Одговорно лице подносиоца
захтјева

М. П.
(овјерити печатом)

(потпис одговорног лица)

ПРИЛОГ 10.

ЗАХТЈЕВ ЗА ДОДЈЕЛУ ПОДСТИЦАЈА ЗА УЧЕШЋЕ НА САЈМУ, ОДНОСНО ИЗЛОЖБИ	
Основни подаци о подносиоцу захтјева	
Назив подносиоца захтјева	
Адреса сједишта	
Шифра претежне (основне) дјелатности за МСП ⁵	
Назив претежне (основне) дјелатности за МСП	
ЈИБ	
Одговорно лице	
Контакт особа	
Контакт телефон	
Интернет страница	
E-mail	
Број жиро рачуна	
Назив банке, сједиште, филијала	
Основни подаци о пројекту – Извод из пројекта	
Назив пројекта	
Степен завршености пројекта (завршен, у току реализације, нови)	
Локација пројекта (град/општина у којем/којој се реализује пројекат)	
Датум почетка реализације пројекта	
Датум завршетка реализације пројекта	
Краћи опис пројекта (кратко навести главне активности по пројекту)	
Укупна вриједност пројекта (KM)	
Ефекти спровођења пројекта⁶	
Финансијска конструкција пројекта (у KM)	
Из подстицаја	
Из властитих средстава	
Из других извора	
Подаци о пословању	
Називи са мјестом и годином одржавања претходних учешћа, односно организације заједничког учешћа на сајмовима, односно изложбама у Републици Српској, односно БиХ	

Број учешћа, односно организације заједничког учешћа на сајмовима, односно изложбама у Републици Српској, односно БиХ у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	
Називи са мјестом и годином одржавања претходних учешћа, односно организације заједничког учешћа на сајмовима, односно изложбама у иностранству	
Број учешћа, односно организације заједничког учешћа на сајмовима, односно изложбама у иностранству у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	

⁵ Према обавјештењу АПИФ-а о разврставању по дјелатностима привредних друштава, односно изводу о обављању предузетничке дјелатности.

⁶ Навести очекиване ефекте спровођења пројекта – квантитативне и квалитативне показатеље.

Напомена:

Подаци из захтјева користеће се као елементи уговора.

У прилогу достављама следећу документацију:

1. Пројекат за остваривање права на подстицај, који садржи све обавезне елементе наведене у Оквирној методологији израде пројекта, у писаној и електронској форми;

2. За реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току – копије рачуна са припадајућим банковним изводима који се односе на улагања по пројекту;

3. За нови пројекат и нереализоване активности из пројекта у току:

3.1. предуговор или уговор о набавци услуга или робе из члана 21. став 2. Уредбе или

3.2. прерачун, односно понуду коју је потписао добављач за набавку услуга или робе из члана 21. став 2. Уредбе;

4. Доказе о учешћу на сајму, односно изложби (фотографије, каталози, вијести на интернет страницама и други докази);

5. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да пројекат којим се учествује у поступку додјеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

6. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да укупан износ подстицаја који је од давалаца државне помоћи примљен у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

7. Копије биланса стања и успјеха за годину која претходи години расписивања јавног позива, односно за предузетнике који не израђују финансијске извјештаје годишњу пореску пријаву за порез на доходак на обрасцу 1004, са прилозима на обрасцима 1005 и 1006, односно обрасцу 1009 за заједничко обављање самосталне дјелатности или пореску пријаву за малог предузетника на обрасцу 1007;

8. Спецификацију доказа о реализацији пројектних активности и извршеном плаћању за реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 7. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

9. Спецификацију нереализованих активности пројекта по основу предуговора или уговора или прерачуна, односно понуде за нови пројекат и нереализоване активности из пројекта, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 8. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

10. Копију оснивачког акта или статута развојне агенције, установе, организације (коморе) или удружења ради доказивања циља оснивања, осим у случају оснивања на основу закона;

11. Осталу пратећу документацију:

Наведену документацију потребно је уредно сложити по редним бројевима како је назначено.

Овим изјављујем, под материјалном и кривичном одговорношћу, да су наведени подаци истинити и то потврђујем потписом.	
Мјесто: _____	
Датум: _____	
	Одговорно лице подносиоца захтјева
М. П. (овјерити печатом)	_____ (потпис одговорног лица)

ПРИЛОГ 11.

ЗАХТЈЕВ ЗА ДОДЈЕЛУ ПОДСТИЦАЈА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ САЈМА, ОДНОСНО КОНФЕРЕНЦИЈЕ	
Основни подаци о подносиоцу захтјева	
Назив подносиоца захтјева	
Адреса сједишта	
Шифра претежне (основне) дјелатности за МСП ⁷	
Назив претежне (основне) дјелатности за МСП	
ЈИБ	
Одговорно лице	
Контакт особа	
Контакт телефон	

Интернет страница	
E-mail	
Број жиро рачуна	
Назив банке, сједиште, филијала	
Основни подаци о пројекту – Извод из пројекта	
Назив пројекта	
Степен завршености пројекта (завршен, у току реализације, нови)	
Локација пројекта (град/општина у којем/којој се реализује пројекат)	
Датум почетка реализације пројекта	
Датум завршетка реализације пројекта	
Кратак опис пројекта (основне активности, карактер догађаја, структура учесника)	
Укупна вриједност пројекта (КМ)	
Ефекти спровођења пројекта⁸	
Финансијска конструкција пројекта (у КМ)	
Из подстицаја	
Из властитих средстава	
Из других извора	
Подаци о пословању	
Називи са мјестом и годином одржавања претходно организованог сајмова, односно конференција у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	
Број претходно организованог сајмова, односно конференција у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	

⁷ Према обавјештењу АПИФ-а о разврставању по дјелатностима привредних друштава, односно изводу о обављању предузетничке дјелатности.

⁸ Навести очекиване ефекте спровођења пројекта – квантитативне и квалитативне показатеље.

Напомена:

Подаци из захтјева користиће се као елементи уговора.

У прилогу се доставља следећа документација:

1. Пројекат за остваривање права на подстицај, који садржи све обавезне елементе наведене у Оквирној методологији израде пројекта, у писаној и електронској форми;

2. За реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току:

2.1. копије уговора и копије рачуна са припадајућим банковним изводима у вези са ангажовањем предавача који нису у радном односу код организатора сајма, односно конференције,

2.2. копије рачуна са припадајућим банковним изводима који се односе на улагања по пројекту;

3. За нови пројекат и нереализоване активности из пројекта у току:

3.1. преговор или уговор о набавци услуга или робе из члана 29. став 2. Уредбе или

3.2. предрачуна, односно понуду коју је потписао добављач за набавку услуга или робе из члана 29. став 2. Уредбе;

4. Доказе за претходну организацију сајма, односно конференције (фотографије, каталози, вијести на интернет страницама и други докази);

5. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да пројекат којим се учествује у поступку додјеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

6. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да укупан износ подстицаја који је од давалаца државне помоћи примљен у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

7. Копије биланса стања и успеха за годину која претходи години расписивања јавног позива, односно за предузетнике који не израђују финансијске извјештаје годишњу пореску пријаву за порез на доходак на обрасцу 1004, са прилозима на обрасцима 1005 и 1006, односно обрасцу 1009 за заједничко обављање самосталне дјелатности или пореску пријаву за малог предузетника на обрасцу 1007;

8. Спецификацију доказа о реализацији пројектних активности и извршеном плаћању за реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 7. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

9. Спецификацију нереализованих активности пројекта по основу преговора или уговора или предрачуна, односно понуде за нови пројекат и нереализоване активности из пројекта, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 8. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

10. Копију оснивачког акта или статута развојне агенције, установе, организације (коморе) или удружења ради доказивања циља оснивања, осим у случају оснивања на основу закона;

11. Осталу пратећу документацију:

Наведену документацију потребно је уредно сложити по редним бројевима како је назначено.

Овим изјављујем, под материјалном и кривичном одговорношћу, да су наведени подаци истинити и то потврђујем потписом.	
Мјесто: _____	
Датум: _____	
	Одговорно лице подносиоца захтјева
М. П. (овјерити печатом)	_____ (потпис одговорног лица)

ПРИЛОГ 12.

ЗАХТЈЕВ ЗА ДОДЈЕЛУ ПОДСТИЦАЈА ЗА ТЕХНИЧКЕ ИНОВАЦИЈЕ	
Основни подаци о подносиоцу захтјева	
Пословно име МСП	
Адреса сједишта	
Шифра претежне (основне) дјелатности ⁹	
Назив претежне (основне) дјелатности	
ЈИБ	
Одговорно лице	
Контакт особа	
Контакт телефон	
Интернет страница	
E-mail	
Број жиро рачуна	
Назив банке, сједиште, филијала	
Основни подаци о пројекту – Извод из пројекта	
Назив пројекта	
Степен завршености пројекта (завршен, у току реализације, нови)	
Локација пројекта (град/општина у којем/којој се реализује пројекат)	
Датум почетка реализације пројекта	
Датум завршетка реализације пројекта	
Краћи опис пројекта (кратко навести главне активности по пројекту)	
Укупна вриједност пројекта (КМ)	
Ефекти спровођења пројекта¹⁰	
Финансијска конструкција пројекта (у КМ)	
Из подстицаја	
Из властитих средстава	
Из других извора	
Подаци о пословању	
Број радника на последњи дан године која претходи години у којој се расписује јавни позив	
Броја радника на дан расписивања јавног позива	
Износ пословног прихода који је МСП остварило у години која претходи години у којој се расписује јавни позив	
Број ученика/студената на практичној настави код МСП	

⁹ Према обавјештењу АПИФ-а о разврставању по дјелатностима привредних друштава, односно изводу о обављању предузетничке дјелатности.

¹⁰ Навести очекиване ефекте спровођења пројекта – квантитативне и квалитативне показатеље.

Напомена:

Подаци из захтјева користиће се као елементи уговора.

У прилогу достављам следећу документацију:

1. Пројекат за остваривање права на подстицај, који садржи све обавезне елементе наведене у Оквирној методологији израде пројекта, у писаној и електронској форми;
2. За реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току – копије рачуна са припадајућим банковним изводима који се односе на улагања по пројекту;
3. За нови пројекат и нереализоване активности из пројекта у току следеће документе:
 - 3.1. предуговор или уговор о набавци опреме из члана 37. став 2. Уредбе или
 - 3.2. предрачун, односно понуду коју је потписао добављач за набавку опреме из члана 37. став 2. Уредбе;

4. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да пројекат којим се учествује у поступку додјеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

5. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да укупан износ подстицаја који је од давалаца државне помоћи примљен у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;

6. Копије биланса стања и успјеха за годину која претходи години расписивања јавног позива, односно за предузетнике који не израђују финансијске извјештаје годишњу пореску пријаву за порез на доходак на обрасцу 1004, са прилозима на обрасцима 1005 и 1006, односно обрасцу 1009 за заједничко обављање самосталне дјелатности или пореску пријаву за малог предузетника на обрасцу 1007;

7. Спецификацију доказа о реализацији пројектних активности и извршеном плаћању за реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 7. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

8. Спецификацију нереализованих активности пројекта по основу предуговора или уговора или предрачуна, односно понуде за нови пројекат и нереализоване активности из пројекта, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 8. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);

9. Уговоре са стручном техничком школом, односно стручном школом и високошколском установом, а који су:

1) на снази у вријеме трајања јавног позива за нове пројекте и пројекте у току реализације,

2) били на снази у вријеме спровођења реализованог пројекта.

Ако у поменутим уговорима није наведен број ученика, односно студената који обављају практичну наставу или рад код МСП, поред тих уговора, достављају се и сљедећи појединачни уговори:

1) са родитељима ученика стручне техничке школе, односно стручне школе, на које је школа дала сагласност,

2) са студентима у вези са њиховим радним ангажманом код МСП;

10. Доказ о старости опреме ако је коришћена опрема предмет пројекта;

11. Осталу пратећу документацију:

Наведену документацију потребно је уредно сложити по редним бројевима како је назначено.

Овим изјављујем, под материјалном и кривичном одговорношћу, да су наведени подаци истинити и то потврђујем потписом.	
Мјесто: _____	
Датум: _____	
	Одговорно лице подносиоца захтјева
М. П. (овјерити печатом)	_____ (потпис одговорног лица)

ПРИЛОГ 13.

ЗАХТЈЕВ ЗА ДОДЈЕЛУ ПОДСТИЦАЈА ЗА ОЧУВАЊЕ СТАРИХ И УМЈЕТНИЧКИХ ЗАНАТА И ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ	
Основни подаци о подносиоцу захтјева	
Назив подносиоца захтјева	
Адреса сједишта	
Шифра претежне (основне) дјелатности за МСП	
Назив претежне (основне) дјелатности за МСП	
ЈИБ	
Одговорно лице	
Контакт особа	
Контакт телефон	
Интернет страница	
E-mail	
Број жиро рачуна	
Назив банке, сједиште, филијала	
Основни подаци о пројекту – Извод из пројекта	
Назив пројекта	
Степен завршености пројекта (завршен, у току реализације, нови)	
Локација пројекта (град/општина у којем/којој се реализује пројекат)	
Датум почетка реализације пројекта	
Датум завршетка реализације пројекта	
Кратак опис пројекта (кратко навести главне активности по пројекту)	
Укупна вриједност пројекта (КМ)	

Ефекти спровођења пројекта ¹¹	
Финансијска конструкција пројекта (у КМ)	
Из подстицаја	
Из властитих средстава	
Из других извора	
Подаци о пословању	
Назив и година реализације пројекта с циљем подршке или афирмације у области старих и умјетничких заната и домаће радиности у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	
Број реализованих пројеката с циљем подршке или афирмације у области старих и умјетничких заната и домаће радиности у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива	

¹¹ Навести очекиване ефекте спровођења пројекта – квантитативне и квалитативне показатеље.

Напомена:

Подаци из захтјева користеће се као елементи уговора.

У прилогу се доставља следећа документација:

1. Пројекат за остваривање права на подстицај, који садржи све обавезне елементе наведене у Оквирној методологији израде пројекта, у писаној и електронској форми;
2. За реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току следеће документе:
 - 2.1. копије уговора и копије рачуна са припадајућим банковним изводима у вези са ангажовањем предавача који нису у радном односу код организатора догађаја,
 - 2.2. копије рачуна са припадајућим банковним изводима који се односе на улагања по пројекту;
3. За нови пројекат и нереализоване активности из пројекта у току следеће документе:
 - 3.1. предуговор или уговор о набавци робе или услуга из члана 48. став 2. Уредбе или
 - 3.2. прерачуна, односно понуду коју је потписао добављач за набавку робе или услуга из члана 48. став 2. Уредбе;
4. Доказе о потпуној реализацији пројеката чији циљ је била подршка или афирмација у области старих и умјетничких заната и домаће радиности у периоду од пет година прије дана расписивања јавног позива;
5. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да пројекат којим се учествује у поступку дојеле подстицаја није већ подржан из буџета Републике Српске и јединице локалне самоуправе, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;
6. Изјаву одговорног лица на обрасцу из Прилога 6. Уредбе да укупан износ подстицаја који је од давалаца државне помоћи примљен у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ, која није старија од 30 дана од дана подношења захтјева на јавни позив;
7. Копије биланса стања и успјеха за годину која претходи години расписивања јавног позива, односно за предузетнике који не израђују финансијске извјештаје годишњу пореску пријаву за порез на доходак на обрасцу 1004, са прилозима на обрасцима 1005 и 1006, односно обрасцу 1009 за заједничко обављање самосталне дјелатности или пореску пријаву за малог предузетника на обрасцу 1007;
8. Спецификацију доказа о реализацији пројектних активности и извршеном плаћању за реализован пројекат и реализоване активности из пројекта у току, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 7. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);
9. Спецификацију нереализованих активности пројекта по основу предуговора или уговора или прерачуна, односно понуде за нови пројекат и нереализоване активности из пројекта, урађену на прописаном обрасцу у складу са Прилогом 8. Уредбе, а која се доставља у писаном облику и електронској форми на преносиоцу дигиталних података (USB меморија);
10. Копију оснивачког акта или статута развојне агенције, установе, организације (коморе) или удружења ради доказивања циља оснивања, осим у случају оснивања на основу закона;
11. Осталу пратећу документацију;

Наведену документацију потребно је уредно сложити по редним бројевима како је назначено.

Овим изјављујем, под материјалном и кривичном одговорношћу, да су наведени подаци истинити и то потврђујем потписом.	
Мјесто: _____	
Датум: _____	
М. П. (овјерити печатом)	Одговорно лице подносиоца захтјева _____ (потпис одговорног лица)

1364

На основу члана 17. став 13. Закона о подстицајима у привреди Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 52/19, 78/20, 37/22 и 56/22) и члана 43. ст. 1. и 2. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на 25. сједници, одржаној 15.6.2023. године, д о н о с и

УРЕДБУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УРЕДБЕ О ПОСТУПКУ ДОДЈЕЛЕ ПОДСТИЦАЈА ЗА ДИРЕКТНА УЛАГАЊА

Члан 1.

У Уредби о поступку додјеле подстицаја за директна улагања ("Службени гласник Републике Српске", бр. 32/21 и 22/22) у члану 5. у ставу 1. у тачки 1) број: "12" замјењује се ријечју: "осам".

Члан 2.

У члану 6. послједије става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

"(4) Изузетно од става 1. овог члана, пројекат може обухватити и авансну уплату на реализацији пројектних активности под следећим условима:

1) да је авансна уплата извршена најраније у календарској години која претходи години у којој се расписује јавни позив,

2) да до дана расписивања јавног позива авансном уплатом није у потпуности финансијски реализована набавка опреме или технологије које су предмет пројекта,

3) да ниједан дио опреме или технологије, на које се односи авансна уплата, није испоручен привредном субјекту у календарској години која претходи години у којој се расписује јавни позив,

4) да добављач није издао рачун за набавку опреме или технологије, које су предмет пројекта, у календарској години која претходи години у којој се расписује јавни позив".

Члан 3.

Члан 11. мијења се и гласи:

"(1) Привредни субјекти могу бити корисници подстицаја ако испуњавају опште услове прописане Законом и посебне услове утврђене у овој уредби.

(2) Општи услов који се односи на стање пореских обавеза подразумева да привредни субјект нема доспјелих, а неизмирених пореских обавеза по основу директних и индиректних пореза на дан расписивања јавног позива.

(3) Посебни услови су:

1) да је пројекат израђен у складу са чл. од 5. до 10. ове уредбе и да је његова минимална вриједност 50.000 КМ;

2) да привредни субјект по основу радног односа запошљава најмање пет радника на дан расписивања јавног позива;

3) да је привредни субјект регистрован најкасније до краја календарске године која претходи години расписивања јавног позива;

4) да укупан износ подстицаја који је привредни субјект примио од давалаца државне помоћи у текућој и двије претходне фискалне године не прелази износ од 390.000 КМ;

5) да привредни субјект који је био корисник подстицаја у претходним годинама до 30. јуна у години у којој се расписује јавни позив испуни следеће обавезе, и то:

1. да у потпуности реализује пројектне активности из пројеката по основу којих је остварио право на подстицај у претходним годинама,

2. да Министарству достави извјештај са доказима о реализацији пројектних активности из подтачке 1. ове тачке.

(4) Општи услов који се односи на стање пореских обавеза, осим подносиоца пријаве, обавезно је да испуњава и

привредно друштво са сједиштем у Републици Српској које има преко 50% учешћа у капиталу подносиоца пријаве".

Члан 4.

У члану 12. у ставу 1. тачка 1) брише се.

Досадашње т. 2), 3), 4) и 5) постају т. 1), 2), 3) и 4).

У ставу 4. у тачки 1) послједије ријечи: "дјелатност" додају се ријечи: "и сједиште".

У ставу 6. број: "3" замјењује се бројем: "2".

У ставу 7. број: "5" замјењује се бројем: "4".

Члан 5.

У члану 16. у ставу 3. ријеч: "удружења" брише се.

Члан 6.

У члану 24. став 3. мијења се и гласи:

"(3) Бодовањем према критеријуму број запослених радника привредни субјект може остварити следећи број бодова:

- 1) од пет до 49 радника..... 2 бода,
- 2) од 50 до 99 радника..... 3 бода,
- 3) од 100 до 249 радника..... 4 бода,
- 4) преко 250 радника..... 5 бодова".

Члан 7.

У члану 24а. став 3. мијења се и гласи:

"(3) Бодовањем према критеријуму висина просјечне исплаћене бруто плате привредни субјект може остварити следећи број бодова:

- 1) до 1.333 КМ..... 0 бодова,
- 2) преко 1.333 КМ до 1.730 КМ..... 3 бода,
- 3) преко 1.730 КМ..... 5 бодова".

Члан 8.

У члану 27. став 2. мијења се и гласи:

"(2) Број бодова одређује се према броју поена, који представља збир производа коефицијента и пондера за сваки финансијски показатељ.

Финансијски показатељи пословања	Гранична вриједност	Коефицијент	Пондер
Коефицијент текуће ликвидности (краткорочна имовина / краткорочне обавезе)	> 2	2	2
	1,3–2	1	
	< 1,3	0	
Коефицијент задужености (омјер обавеза и капитала) (краткорочне обавезе + дугорочне обавезе) / (капитал)	< 1	2	2
	1–2	1	
	2	0	
Однос прихода и расхода (укупни приходи / укупни расходи)	> 1,10	2	2
	1,05–1,10	1	
	< 1,05	0	
Стопа поврата капитала (РОЕ) (добит послједије опорезивања / капитал) * 100	> 15%	2	1
	8%–15%	1	
	< 8%	0	
Стопа приноса на активу (РОА) (добит послједије опорезивања / укупна актива) * 100	> 8%	2	1
	4%–8%	1	
	< 4%	0	

Члан 9.

У члану 28. став 2. мијења се и гласи:

"(2) Бодовањем према критеријуму остварени приход од продаје учинака на иностраном тржишту привредни субјект може остварити највише до 10 бодова:

- 1) извоз мањи или једнак 100.000 КМ..... 1 бод,

- 2) извоз већи од 100.000 КМ, а мањи и једнак 500.000 КМ 2 бода,
 3) извоз већи од 500.000 КМ, а мањи и једнак 1.000.000 КМ 4 бода,
 4) извоз већи од 1.000.000 КМ, а мањи и једнак 3.000.000 КМ 6 бодова,
 5) извоз већи од 3.000.000 КМ, а мањи и једнак 10.000.000 КМ 8 бодова,
 6) извоз већи од 10.000.000 КМ 10 бодова”.

Члан 10.

Члан 31. мијења се и гласи:

“(1) Ранг-листа привредних субјеката утврђује се на основу броја бодова које привредни субјекти остваре према оцјени и бодовању њихових пријава.

(2) Износ подстицаја по појединачном привредном субјекту утврђује се као производ до 40% вриједности оправданих улагања и индивидуалног коефицијента подстицаја.

(3) Процент вриједности оправданих улагања из става 2. овог члана је једнак за све привредне субјекте који испуњавају услове за остваривање права на подстицај, а износ тог процента се утврђује према средствима подстицаја која су расположива за додјелу.

(4) Индивидуални коефицијент подстицаја утврђује се за сваког привредног субјекта као количник броја бодова које је остварио тај привредни субјект и максималног броја бодова из члана 30. став 1. ове уредбе.

(5) Ако привредни субјект треба остварити право на подстицај у износу који је виши од максимума државне помоћи мале вриједности, том привредном субјекту одобрава се подстицај у износу који не прелази 390.000 КМ за период од три фискалне године.

(6) Подстицаји који су расположиви за додјелу у одређеној фискалној години додјељују се привредним субјектима према редослиједу на утврђеној ранг-листи док средства не буду утрошена према условима и критеријумима из ове уредбе и у складу са планом коришћења, односно утрошка средстава.

(7) Изузетно од става 6. овог члана, ако се планом коришћења, односно утрошка средстава утврди више циљних група којима се додјељују подстицаји, за сваку циљну групу може се сачинити ранг-листа засебно.

(8) Подстицаји се одобравају свим привредним субјектима који испуњавају услове за остваривање права на подстицај”.

Члан 11.

У члану 33. став 7. мијења се и гласи:

“(7) Рок за реализацију минимума оправданих улагања из става 6. овог члана утврђује се у уговору о додјели подстицаја”.

Члан 12.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 04/1-012-2-1979/23
15. јуна 2023. године

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

1365

На основу члана 15. Закона о геолошким истраживањима (“Службени гласник Републике Српске”, број 64/22) и члана 9. став 1. Правилника о условима и поступку издавања и одузимања лиценци за геолошка истраживања, форми лиценце, вођењу и објављивању регистра лиценци (“Службени гласник Републике Српске”, број 107/22), министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Утврђује се да “ЦТУ - Ипкин” д.о.о. Бијељина испуњава услове за обављање послова геофизичких истраживања, израду и ревизију пројеката из области геофизичких и хидрогеолошких истраживања и стручни надзор из наведених области.

2. Лиценца важи од 31.5.2023. године до 31.5.2028. године, а провјера испуњености услова на основу којих је издата вршиће се у складу са одредбама Закона о геолошким истраживањима.

3. Ово рјешење објавиће се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 05.04/310-324-1/23
31. маја 2023. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

1366

На основу члана 90. став 1. Закона о рударству (“Службени гласник Републике Српске”, број 62/18) и члана 25. став 1. Правилника о издавању и одузимању лиценци за обављање послова у области рударства (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 109/18 и 7/19), рјешавајући по захтјеву “ArcelorMittal Prijedor” д.о.о. Приједор за издавање лиценце за рударска геодетска мјерења и израду рударских планова, министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИСПУЊЕЊУ УСЛОВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЗА РУДАРСКА ГЕОДЕТСКА МЈЕРЕЊА И ИЗРАДУ РУДАРСКИХ ПЛАНОВА

1. Утврђује се да “ArcelorMittal Prijedor” д.о.о. Приједор, Улица академика Јована Рашковића број 1, Приједор, испуњава услове за издавање лиценце за рударска геодетска мјерења и израду рударских планова.

2. Лиценца важи од 21.5.2023. године до 21.5.2027. године, а провјера испуњености услова на основу којих је издата вршиће се у складу са одредбама Закона о рударству.

3. Ово рјешење објавиће се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 05.04/310-356-1/23
19. маја 2023. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

1367

На основу члана 71. став 2. и члана 90. став 1. Закона о рударству (“Службени гласник Републике Српске”, број 62/18) и члана 25. став 1. Правилника о издавању и одузимању лиценци за обављање послова у области рударства (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 109/18 и 7/19), рјешавајући по захтјеву привредног друштва Нови рудник мрког угља “Миљевина” д.о.о. Миљевина за издавање лиценце за минирање у рударству, министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИСПУЊЕЊУ УСЛОВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЗА МИНИРАЊЕ У РУДАРСТВУ

1. Утврђује се да привредно друштво Нови рудник мрког угља “Миљевина” д.о.о. Миљевина, Баљево Поље бб, Миљевина, Фоча, испуњава услове за издавање лиценце за минирање у рударству.

2. Лиценца важи од 9.7.2023. године до 9.7.2027. године, а провјера испуњености услова на основу којих је издата вршиће се у складу са одредбама Закона о рударству.

3. Ово рјешење објавиће се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 05.04/310-388-1/23
31. маја 2023. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове

Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове Републике Српске, на основу члана 115. став 1. Закона о премјери и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 6/12, 110/16 и 62/18), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОТВРЂИВАЊУ КАТАСТРА НЕПОКРЕТНОСТИ ЗА ДИО КАТАСТАРСКЕ ОПШТИНЕ БАЊА ЛУКА 7, ГРАД БАЊА ЛУКА

1. Потврђује се да је катастар непокретности за дио катастарске општине Бања Лука 7, град Бања Лука, површине од 390 м², и то за катастарске парцеле означене као к.ч. бр. 4570/4 и 4570/5, уписане у П.л.н. број: 352, основан у складу са Законом о премјери и катастру Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 6/12, 110/16 и 62/18).

2. Даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Бања Лука 7, град Бања Лука, ставају се ван снаге и престају да важе:

1) катастар земљишта за катастарске парцеле означене као к.ч. бр. 4570/4 и 4570/5, уписане у П.л. број: 352, катастарска општина Бања Лука 7,

2) земљишна књига за парцеле старог премјера означене као к.ч. бр. 28/52 и 28/53, уписане у зк. уложак број: 14684, катастарска општина СП Бања Лука.

3. Налаже се Подручној јединици Бања Лука да даном ступања на снагу катастра непокретности за дио катастарске општине Бања Лука 7, град Бања Лука, поступи у складу са тачком 2. овог рјешења.

4. Катастар непокретности за непокретности поближе описане у тачки 1. овог рјешења ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 21.04/951-697/18
7. јуна 2023. године
Бања Лука

Директор,
Мр Драган Станковић, с.р.

Агенција за осигурање Републике Српске

На основу члана 7. став 2. алинеја 7, члана 9. став 1. алинеја 2. и члана 14. став 5. Закона о друштвима за осигурање ("Службени гласник Републике Српске", бр. 17/05, 1/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19) и члана 18. став 1. тачка 2. Статута Агенције за осигурање Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 2/15, 76/16, 89/19 и 35/21), Управни одбор Агенције за осигурање Републике Српске, на сједници од 7.6.2023. године, д о н и о ј е

П РА В И Л Н И К

О ИЗМЈЕНАМА ПРАВИЛНИКА О ОБЛИКУ И САДРЖАЈУ НАДЗОРНИХ И СТАТИСТИЧКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И РЕОСИГУРАЊЕ

Члан 1.

У члану 8. став 1. Правилника о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурање и реосигурање ("Службени гласник Републике Српске", бр. 91/14, 113/17 и 117/20, у даљем тексту: Правилник) мијења се садржај обрасца Извјештај о промјенама на капиталу (Образац ПК-Д).

Образац из става 1. овог члана саставни је дио овог правилника.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: УО-16/23
7. јуна 2023. године
Бања Лука

Предсједник
Управног одбора,
Горан Рачић, с.р.

ПРИЛОГ

Образац: ПК-Д

Назив друштва: _____

Ознака друштва: _____

Стање на дан: _____

Редни број: _____

Саставио: _____

Одговорно лице: _____

Датум попуњавања: _____

Мјесто попуњавања: _____

Контакт: _____

Извјештај о промјенама на капиталу

- у конвертибилним маркама

Врста промјене на капиталу	Капитал који припада власницима матичног друштва									Удјели који немају контролу (мањински интереси)	Укупни капитал (10 + 11)
	Ознака за АОП	Акцијски капитал – власнички удјели	Емисиона премија/губитак	Резерве	Ревалоризационе резерве за некретности, постројења и опрему	Ревалоризационе резерве за финансијска средства вреднована по фер вриједности кроз остали укупни резултат	Остале ревалоризационе резерве	Акумулирана нераспооређена добит / (непокривени губитак)	УКУПНО (3 + 4 + 5 + 6 ± 7 ± 8 ± 9)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Стање на дан 1.1.20__ год.	901								0		0

Економско-социјални савјет Републике Српске

На основу чл. 42. и 43. Закона о мирном рјешавању радних спорова ("Службени гласник Републике Српске", број 91/16), Одлуке о расписивању Јавног конкурса за избор и именовање миритеља и арбитра за мирно рјешавање радних спорова ("Службени гласник Републике Српске", број 14/23) и приједлога Комисије за избор миритеља и арбитра, Економско-социјални савјет Републике Српске, на 66. редовној сједници, д о н о с и

ОДЛУКУ**О ИМЕНОВАЊУ 20 МИРИТЕЉА И 15 АРБИТАРА ЗА МИРНО РЈЕШАВАЊЕ РАДНИХ СПОРОВА****I**

Овом одлуком именују се 20 миритеља и 15 арбитра за мирно рјешавање индивидуалних и колективних радних спорова на подручју Републике Српске у складу са законом који регулише ову област.

II

За обављање послова миритеља именују се:

1. Љубиша Радивојевић - Бања Лука,
2. Милка Марковић - Бања Лука,
3. Маријана Јошић - Бања Лука,
4. Анђелка Котур - Бања Лука,
5. Немања Јовић - Бања Лука,
6. Сања Кременовић - Бања Лука,
7. Милка Девушић - Бања Лука,
8. Гојко Немања Тепић - Бања Лука,
9. Далибор Зарић - Бијељина,
10. Грозда Ђукић - Бијељина,
11. Јована Вуковић - Градишка,
12. Милорад Нарић - Добој,
13. Ивона Пејин - Дервента,
14. Наташа Гламочак - Котор Варош,
15. Славиша Стојаковић - Лакташи,
16. Милан Ђокановић - Милићи,
17. Сандра Грбић - Приједор,
18. Санела Шврака - Приједор,
19. Сања Ђурђевић - Теслић,
20. Чедо Вукајловић - Трново.

III

За обављање послова арбитра именују се:

1. Владимир Бјекић - Бања Лука,
2. Милан Михољчић - Бања Лука,
3. Милена Лужија - Бања Лука,
4. Мирослав Шарчевић - Бања Лука,
5. Томислав Чавић - Бања Лука,
6. Владимир Нинковић - Бања Лука,
7. Бранкица Лазаревић - Бијељина,
8. Славица Лукић - Бијељина,
9. Данијела Дамљановић - Власеница,
10. Сања Црногорац - Источно Ново Сарајево,
11. Милан Ђурановић - Кнежево,
12. Александар Шкорић - Приједор,
13. Будимир Петковић - Србац,
14. Александра Вуковић - Требиње,
15. Јелена Дерајић - Челинац.

IV

Миритељи и арбитра именују се на период од четири године, рачунајући од дана уписа у Именик арбитра и ми-

ритеља, који води ЈУ Агенција за мирно рјешавање радних спорова.

V

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 1-6-1-2.1/23
2. јуна 2023. године
Бања Лука

Предсједник
Економско-социјалног
савјета РС,
Данијел Егић, с.р.

Централна банка Босне и Херцеговине

На основу члана 2. став 3. т. а, д, ф. и г, члана 7. тачка б) и чл. 36. и 57. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07), Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на Петој сједници, одржаној 31.5.2023. године, д о н о с и

ОДЛУКУ**О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ И ОДРЖАВАЊУ ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ И УТВРЂИВАЊУ НАКНАДЕ НА ИЗНОС РЕЗЕРВИ****Члан 1.**

У Одлуци о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерви ("Службени гласник БиХ", бр. 70/21, 53/22 и 81/22) у члану 3. ст. (1) и (2) мијењају се и гласе:

"(1) Основицу за обрачун обавезне резерве чине депозити и позајмљена средства, без обзира у којој се валути средства изразе. Основицу у домаћој валути за обрачун обавезне резерве у КМ чине депозити и позајмљена средства у КМ. Девизну основицу за обрачун обавезне резерве у EUR чине депозити и позајмљена средства у КМ с валутном клаузулом и депозити и позајмљена средства у страним валутама.

(2) Обавезна резерва се обрачунава према стању средстава из става (1) овог члана, изражених према резидуалном року доспијећа, на крају сваког дана када Централна банка врши промјене на рачунима резерви (у даљем тексту: радни дан), у току обрачунског периода који претходи периоду одржавања".

Члан 2.

(1) У члану 4. ставу (1) а иза ријечи: "маркама" додају се ријечи: "и у EUR".

(2) Иза става (1) додаје се став (2), који гласи:

"(2) Банка је поред података које доставља на обрасцу из става (1) овог члана путем е-маила Централној банци дужна доставити исте податке у истом року и у електронском облику на начин утврђен техничким упутством од стране Централне банке".

Члан 3.

Чл. 5. и 6, мијењају се и гласе:

"Члан 5.

(1) Обавезна резерва се обрачунава као обавезна резерва у КМ на основицу у домаћој валути и обавезна резерва у EUR на девизну основицу.

(2) Стопа обавезне резерве коју Централна банка примијењује износи:

а) 10% на основицу у домаћој валути с резидуалним роком доспијећа до једне године,

б) 10% на девизну основицу с резидуалним роком доспијећа до једне године,

ц) 10% на основицу у домаћој валути с резидуалним роком доспијећа преко једне године,

д) 10% на девизну основицу с резидуалним роком доспијећа преко једне године.

Члан 6.

Средства којима банка може одржавати обавезне резерве, обрачунате у смислу ове одлуке, су:

а) за обавезну резерву у КМ потражни салдо средстава те банке на рачуну резерви у КМ код Централне банке, на крају сваког радног дана у периоду одржавања,

б) за обавезну резерву у EUR потражни салдо средстава те банке на рачуну резерви у EUR код Централне банке, на крају сваког радног дана у периоду одржавања”.

Члан 4.

Члан 7. мијења се и гласи:

“Члан 7.

(1) У периоду од 1. јула до 30. септембра 2023. године, Централна банка на рачуну резерви банке у обрачунском периоду:

а) на средства обавезне резерве по основу основице у домаћој валути, КМ – обрачунава накнаду по стопи од 50 базних поена,

б) на средства обавезне резерве по основу основице у страним валутама и у домаћој валути с валутном клаузулом – обрачунава накнаду по стопи од 30 базних поена, и

ц) на средства изнад обавезне резерве – обрачунава накнаду по нултој стопи.

(2) Централна банка обрачунава накнаду банци на износ средстава који та банка држи на рачуну резерви у КМ у периоду одржавања:

а) на средства обавезне резерве у КМ – по стопи од 50 базних поена,

б) на средства изнад обавезне резерве у КМ – по нултој стопи.

(3) Централна банка обрачунава накнаду банци на износ средстава који та банка држи на рачуну резерви у EUR у периоду одржавања:

а) на средства обавезне резерве у EUR – по стопи од 30 базних поена,

б) на средства изнад обавезне резерве у EUR – по нултој стопи”.

Члан 5.

У члану 8. ријечи: “рачуна резерви” мијењају се и гласе: “на рачуну резерви у КМ и рачуну резерви у EUR”.

Члан 6.

Члан 9. мијења се и гласи:

“Члан 9.

Банка није испунила обавезну резерву:

а) уколико у периоду одржавања обавезне резерве у КМ не обезбиједи укупна средства на рачуну резерви у КМ, или

б) уколико у периоду одржавања обавезне резерве у EUR не обезбиједи укупна средства на рачуну резерви у EUR, или

ц) у цијелости ако Централној банци благовремено не достави правилно и потпуно попуњен прописани образац Извјештаја за обрачун обавезне резерве и податке у електронском облику, у складу са чланом 4. ове одлуке”.

Члан 7.

(1) У члану 11. т. б), ц), д), ф), г), х), и), м) и о) мијењају се и сада гласе:

“б) рачун резерви у КМ – рачун код Централне банке на којем банка држи средства резерви у КМ ради испуњења обавезне резерве у КМ,

ц) рачун резерви у EUR – рачун код Централне банке на којем банка држи средства резерви у EUR ради испуњења обавезне резерве у EUR,

д) основица за обрачун обавезних резерви – просјек депозита банке и позајмљених средстава банке без обзира на валуту у којој су средства изражена, према извјештају који банка доставља Централној банци на прописаном образцу у складу са чланом 4. ове одлуке, а на које се обрачунава обавеза. Основицу за обрачун обавезне резерве чине основица у домаћој валути, КМ и девизна основица. Девизну основицу чине основица у КМ с валутном клаузулом и основица у страним валутама,

ф) обавезна резерва у КМ банке израчунава се множењем основице за обрачун обавезне резерве у домаћој валути са одговарајућом стопом обавезне резерве и представља минималан износ средстава које банка мора као просјечне дневне резерве у периоду одржавања држати на рачуну резерви у КМ код Централне банке,

г) обавезна резерва у EUR банке израчунава се множењем девизне основице за обрачун обавезне резерве са одговарајућом стопом обавезне резерве и представља минималан износ средстава које банка мора као просјечне дневне резерве у периоду одржавања држати на рачуну резерви у EUR код Централне банке,

х) одржавање обавезне резерве – држање прописаног нивоа новчаних депозита на рачуну резерви у КМ и на рачуну резерви у EUR код Централне банке, а који се обрачунавају као просјечне дневне резерве у обрачунском периоду,

и) испуњавање обавезне резерве – испуњавање свих услова које је поставила Централна банка за одржавање обавезне резерве у погледу обезбјеђења захтијеваног износа средстава резерви, достављања прописаних извјештаја у прописаним роковима,

м) накнада – камата коју Централна банка обрачунава на износ средстава те банке на рачуну резерви у КМ и рачуну резерви у EUR, код Централне банке,

о) казнена камата за неодржавање обавезних резерви – новчана казна за банку која не одржава обавезне резерве на прописаном нивоу.”

(2) Додају се нове т. р) и с), које гласе:

“р) укупна обавезна резерва у КМ банке представља збир просјечних дневних обавезних резерви у КМ за радне дане у току периода одржавања,

с) укупна обавезна резерва у EUR банке представља збир просјечних дневних обавезних резерви у EUR за радне дане у току периода одржавања”.

Члан 8.

(1) Мијења се садржај обрасца: “Извјештај за обрачун обавезне резерве” из прилога Одлуке.

(2) Измијењени образац из става (1) овог члана чини саставни дио ове одлуке и налази се у њеном прилогу.

Члан 9.

(1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Босне и Херцеговине”, а примјењиваће се од 1.10.2023. године.

(2) Изузетно од претходног става, одредбе члана 4. ове одлуке којима се нормира члан 7. став (1) Одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерви (“Службени гласник БиХ”, бр. 70/21, 53/22 и 81/22) примјењују се од 1. јула 2023. године и престају да важе 30. септембра 2023. године.

(3) Ова одлука ће се објавити и у “Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине”.

Председавајући
Управног одбора
Централне банке БиХ,
гувернер,
Др **Сенад Софтић**, с.р.

Број: УВ-117-02-1-1152-8/23
31. маја 2023. године
Сарајево

НАЗИВ БАНКЕ

ИЗВЈЕШТАЈ ЗА ОБРАЧУН ОБАВЕЗНЕ РЕЗЕРВЕ
за период од до

Број радних дана у периоду

ОПИС ПОЗИЦИЈА	Просјечно стање средстава у КМ (по резидуалном року доспијећа)	Просјечно стање средстава у EUR (по резидуалном року доспијећа)		
		КМ	КМ с валутном клаузулом изражено у EUR	Стране валуте изражено у EUR
ОСНОВИЦА ЗА ОБРАЧУН ОБАВЕЗНЕ РЕЗЕРВЕ	КМ	2	3	4 = 2 + 3
	1			
1 - Депозити и позајмљена средства од нерезидената				
До једне године				
Кореспондентски рачуни нерезидентних банака				
Краткорочни депозити нерезидената				
Краткорочни кредити од нерезидената				
Краткорочне хартије од вриједности код нерезидената				
Преко једне године				
Дугорочни депозити нерезидената				
Дугорочни кредити од нерезидената				
Дугорочне хартије од вриједности код нерезидената				
1 - ИЗНОС УКУПНО				
1а) до једне године				
1б) преко једне године				
2 - Депозити по виђењу резидената				
Депозити централне владе				
Депозити влада ентитета				
Депозити влада кантона				
Депозити општинских влада				
Депозити фондова за социјално осигурање				
Други небанкарски домаћи сектори				
2 - ИЗНОС УКУПНО				
3 - Орочени и штедни депозити резидената				
До једне године				
Депозити централне владе				
Депозити влада ентитета				
Депозити влада кантона				
Депозити општинских влада				
Депозити фондова за социјално осигурање				
Други небанкарски домаћи сектори				
Преко једне године				
Депозити централне владе				
Депозити влада ентитета				
Депозити влада кантона				
Депозити општинских влада				
Депозити фондова за социјално осигурање				
Други небанкарски домаћи сектори				
3 - ИЗНОС УКУПНО				
3а) до једне године				
3б) преко једне године				
4 - Ограничени депозити				
а) До једне године				
б) Преко једне године				
4 - ИЗНОС УКУПНО				

5 - Владини фондови за позајмљивање				
а) До једне године				
б) Преко једне године				
5 - ИЗНОС УКУПНО				
6. Хартије од вриједности код резидената				
а) До једне године				
б) Преко једне године				
6 - ИЗНОС УКУПНО				
7 - Остала пасива				
Друго - дио који се односи на позајмице од небанкарских домаћих сектора				
а) До једне године				
б) Преко једне године				
7 - ИЗНОС УКУПНО				
УКУПНО (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7)				
УКУПНО до 1 године (1а + 2 + 3а + 4а + 5а + 6а + 7а)				
УКУПНО преко 1 године (1б + 3б + 4б + 5б + 6б + 7б)				

Мјесто, датум:

М.П.

Потпис одговорног лица:

Име и презиме:

Контакт телефон:

Из основнице за обрачун обавезне резерве искључују се:

- дугорочни кредити од нерезидената до 1992. године и обавезе по основи старе девизне штедње грађана,
- кредити инобанака који су добијени преко министарства финансија влада ентитета – банка је само посредник, док је влада ентитета гарант и дужник.

Конкурenciјски савјет Босне и Херцеговине

Конкурenciјски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1), а у вези са чланом 4. став (1) тачка б) Закона о конкурenciји ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), члана 105. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у поступку покренутом по Захтјеву за покретање поступка привредних субјеката ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о., Прилаз баруна Филиповића 25, Загреб, Република Хрватска, и ПЛИВА д.о.о. Сарајево, Трг хероја 10, Сарајево, Босна и Херцеговина, против Владе Херцеговачко-неретванског кантона, Стјепана Радића 3, 88000 Мостар, Босна и Херцеговина, ради утврђивања забрањеног конкурenciјског дјеловања, за примљеном 28.1.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-07-1/22, путем пуномоћника Мирне Милановић Лалић, Јасмине Суљовић и Белме Дервишевић, адвоката из Сарајева, на 115. (сто тину петнаестој) сједници, одржаној 15.2.2023. године, д о н и о

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Одбија се Захтјев привредних субјеката ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево, поднесен против Владе Херцеговачко-неретванског кантона ради утврђивања постојања забрањеног споразума у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкурenciји као неоснован.

2. Одбија се приједлог за доношење рјешења о привременој мјери, поднесен од привредних субјеката ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево, поднесен против Владе Херцеговачко-неретванског кантона као неоснован.

3. Налаже се привредним субјектима ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево да на име трошкова поступка плати износ од 912,60 КМ Влади Херцеговачко-неретванског кантона у року од осам дана од дана пријема овог рјешења.

4. Одбија се захтјев привредних субјеката ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево за накнадом трошкова поступка као неоснован.

5. Налаже се привредним субјектима ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево да на име административне таксе плате административну таксу на ово рјешење у износу од 1.500,00 КМ у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

6. Ово рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкурenciјски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкурenciјски савјет) је 28.1.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-07-1/22, за примио Захтјев привредних субјеката ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о., са сједиштем на адреси: Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска, и ПЛИВА д.о.о. Сарајево, Трг хероја 10, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Подносиоци захтјева), заступаних путем пуномоћника Мирне Милановић Лалић, Јасмине Суљовић и Белме Дервишевић, адвоката из Сарајева, за утврђивањем забрањеног конкурenciјског дјеловања (у даљем тексту: Захтјев) Владе Херцеговачко-неретванског кантона (у даљем тексту: Влада ХНК), у смислу постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкурenciји ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), (у даљем тексту: Закон) насталог доношењем Одлуке о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021), (у даљем тексту: Одлука Владе ХНК или Позитивна листа лијекова ХНК), односно којом је Влада ХНК на релевантном тржишту лијекова који се издају на лекарски рецепт онемогућила Подносиоцима захтјева учествовање, чиме је спријечила, нарушила и ограничила тржишну конкурenciју на истом. Истим Захтјевом, подноси се и приједлог, у смислу одредбе члана 40. став (2) Закона, за одређивањем привремене мјере.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су привредни субјекти ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. за развој, производњу и продају лијекова и фармацевтских производа, Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска, ПЛИВА д.о.о. Сарајево, Трг хероја 10, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, као Подносиоци захтјева и Влада Херцеговачко-неретванског кантона, Стјепана Радића 3, 88000 Мостар, Босна и Херцеговина, као странка против које је покренут поступак.

1.1. Привредни субјекат ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. за развој, производњу и продају лијекова и фармацевтских производа, Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска

Привредни субјекат ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. за развој, производњу и продају лијекова и фармацевтских производа, Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска (скраћена ознака фирме: ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о.) уписан је у надлежни судски регистар, под матичним бројем: 080469030.

1.2. Привредни субјекат ПЛИВА друштво са ограниченом одговорношћу Сарајево

Привредни субјекат ПЛИВА д.о.о. Сарајево, Трг хероја 10, 71000 Сарајево (скраћена ознака фирме: ПЛИВА д.о.о. Сарајево) уписан је у надлежни судски регистар Опћинског суда у Сарајеву, под матичним бројем: 65-01-0523-11.

Оснивач привредног субјекта ПЛИВА д.о.о. Сарајево је привредни субјект ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. за развој, производњу и продају лијекова и фармацеутских производа, Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска, са 100% учешћа у капиталу.

1.3. Влада Херцеговачко-неретванског кантона

Влада Херцеговачко-неретванског кантона, Стјепана Радића 3, 88000 Мостар, Босна и Херцеговина, као доносилац Одлуке о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021) и Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", бр. 6/2022 и 10/2022).

2. Правни оквир предметног поступка

Конкурентски савет је у току поступка примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) и одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), у смислу члана 26. Закона.

Такође, Конкурентски савет је извршио и увид у одредбе Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Закона о лијековима ФБиХ ("Службене новине ФБиХ", број 109/12) и Правилника о ближним критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листе лијекова у ФБиХ, начину стављања и скидања лијекова са листе лијекова, обавеза Министарства здравства, Завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова ("Службене новине ФБиХ", бр. 45/13 и 7/19).

3. Поступак по Захтјеву за покретање поступка

Наведеним захтјевом подноси се и приједлог, у смислу одредбе члана 40. став (2) Закона, за одређивањем привремене мјере.

Увидом у запримљени Захтјев, утврђено је да је исти потребно допунити, као и уплатити недостајућу административну таксу, те је Подносиоцима захтјева упућен акт број: УП-02-26-3-07-2/22, од 8.4.2022. године, и акт број: УП-02-26-3-07-3/22, од 12.4.2022. године, а на који је исти доставио тражену документацију, као и доказ о уплати административне таксе, поднеском број: УП-02-26-3-07-4/22, од 18.4.2022. године, и број: УП-02-26-3-7-5/22, од 18.4.2022. године.

Након достављања додатне документације и прецизирања Захтјева, Конкурентски савет је утврдио да је исти комплетан и уредан, у смислу члана 28. став (1) Закона, те је Подносиоцима захтјева, дана 10.5.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-07-6/22, издало потврду о пријему комплетног и уредног захтјева, у складу са чланом 28. став (3) Закона.

У свом Захтјеву Подносиоци захтјева описују чињенично стање и околности које су разлог за подношење Захтјева, те у кратком наводе следеће:

- да забрањени споразум представља Одлука о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021), (у даљем тексту: Позитивна листа лијекова ХНК или Одлука Владе ХНК);

- напријед наведеном одлуком Влада ХНК је извршила контролу и ограничење на релевантном тржишту лијекова који се издају на љекарски рецепт, тако што је у великом дијелу онемогућила Пливи Хрватска, односно Пливи Сарајево учествовање на њему, чиме спречава, нарушава и ограничава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту у смислу члана 4. става (1) тачка б) Закона о конкуренцији. Конкретно, Влада ХНК је у поступку ревидирања скинула 38 облика и јачина лијекова Пливе Хрватска, односно Пливе Сарајево са Позитивне листе лијекова ХНК, иако за то нису испуњени прописани услови. Због наведеног забрањеног конкурентског дјеловања, Плива Хрватска д.о.о. и Плива д.о.о. Сарајево трпе штету.

- ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о., са сједиштем на адреси: Прилаз баруна Филиповића 25, 10000 Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: Плива Хрватска), једна је од водећих произвођача лијекова и хемијских производа за медицинске сврхе у регији Југоисточна Европа. Плива Хрватска је чланица Тева Групе, једне од највећих фармацеутских компанија у свијету, те као инострани произвођач лијекова учествује на тржишту Босне и Херцеговине;

- ПЛИВА д.о.о. Сарајево, Трг хероја 10, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Плива Сарајево) је босанскохерцеговачки пословни субјекат који, на тржишту БиХ, заступа цјелокупни портфолио лијекова Пливе Хрватска и АСТАВИС GROUP РСТ као иностраних произвођача лијекова. Плива Сарајево прибавља дозволе за стављање лијекова у промет и подузима све радње, у својству носитеља дозвола и у складу са примјењивим прописима, како би се заштићени називи лијекова Пливе Хрватска и АСТАВИС GROUP РСТ ставили на листе лијекова који се прописују и издају на терет здравственог осигурања. Плива Сарајево је у 100% власништву Пливе Хрватска (Плива Хрватска и Плива Сарајево даље у тексту као: "Плива");

- Плива је дугогодишњи учесник на тржишту лијекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања ХНК јер су Пливини производи препознати на тржишту као производи с дугогодишњом традицијом и квалитетом. Због тога је Влада ХНК редовно стављала Пливине лијекове на листе лијекова ХНК, сходно поднесеним захтјевима и примјењивим прописима. Влада ХНК је незаконито скинула Пливине лијекове у поступку доношења Позитивне листе лијекова ХНК, са циљем заштите домаћих произвођача, што представља арбитрарно - забрањено конкурентско дјеловање.

- Противна страна у предметном поступку је Влада ХНК - управни орган, односно извршна власт у Херцеговачко-неретванском кантону (даље у тексту: ХНК);

- Влада ХНК доноси и ревидира позитивну листу лијекова ХНК, односно одлучује који лијекови (заштићени називи произвођача лијекова) могу прописивати и издавати пацијентима на терет средстава обавезног здравственог осигурања ХНК, према претходно утврђеним цијенама.

- поступак који претходи доношењу позитивних листи лијекова може се описати на следећи начин:

i. лијекови, као супстанце или комбинације супстанци намијењене за лијечење или спречавање болести код људи, разврставају се на: (1) лијекове који се издају на љекарски рецепт и чије је издавање дозвољено само у апотекама; (2) лијекове који се издају без рецепта и чије је издавање дозвољено само у апотекама; и (3) лијекове који се могу користити само у здравственим установама приликом пружања здравствених услуга, у смислу члана 28. Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ ("Службени гласник БиХ", број 58/08 - Закон о лијековима и медицинским средствима БиХ). Основни услов стављања лијека (укључујући и сваки облик, дозу и величину паковања лијека у смислу члана 35. става (1) Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ) у промет у БиХ јесте да има дозволу за стављање лијека у промет коју издаје Агенција за лијекове и медицинска средства БиХ (осим у одређеним изузетним околностима у складу са Законом о лијековима и медицинским средствима БиХ и примјењивим прописима). Ако одређени лијек има дозволу за стављање у промет, сматра се да испуњава све услове квалитета, сигурности и дјелотворности.

ii. Лијекови који се издају на љекарски рецепт и чије је издавање дозвољено само у апотекама даље се дијеле на: (1) лијекове на рецепт у чијој цијени учествују заводи здравственог осигурања; и (2) лијекови који се прописују на рецепт али пуну цијену сноси пацијент/осигураник. Да би у цијени лијека учествовали заводи здравственог осигурања потребно је да се тај лијек налази на позитивној листи лијекова.

iii. У Федерацији Босне и Херцеговине систем позитивних листи лијекова конципиран је на следећи начин:

- Влада ФБиХ на приједлог федералног министра здравства доноси федералну листу лијекова која садржи искључиво ИНН (интернационалне незаштићене називе лијекова) - (ИНН су скраћени описи хемијске структуре или кодирана имена која нису везана ни за једног произвођача лијекова ни за његове производе. Према дефиницији из члана 2. Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ: "Уобичајени назив је интернационални незаштићени назив (ИНН) који је препоручила Свјетска здравствена организација или ако такав не постоји, опште прихваћени уобичајени назив.", у смислу члана 5. Закона о лијековима ФБиХ ("Службене новине ФБиХ", број 109/12 - Закон о лијековима ФБиХ) и члана 6. Правилника о ближним критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавеза министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова ("Службене новине ФБиХ", бр. 45/13 и 7/19 - Правилник о листама лијекова);

- Кантоналне владе, на основу надлежности пренесених од ФБиХ и на приједлоге кантоналних министарства здравства, доноси и ревидирају кантоналне позитивне листе лијекова које садрже заштићене називе лијекова домаћих и страних произвођача лијекова који по свом саставу одговарају ИНН на федералној листи лијекова, у складу са Законом о лијековима ФБиХ и Правилником

о листама лијекова чија је примјена обавезујућа код доношења и ревидирања листи лијекова и на федералном и на кантоналном нивоу. Законом није ограничен број лијекова по ИНН-у.

iv. Што се тиче ХНК, Министарство здравства, рада и социјалне заштите ХНК (у даљем тексту: Министарство здравства ХНК) објављује позив за подношење захтјева за стављање лијекова на листу лијекова ХНК. Произвођачи лијекова, односно носиоци дозвола за стављање лијекова у промет подносе захтјеве, а поднесене захтјеве разматра Министарство здравства ХНК. Потом, Влада ХНК доноси и ревидира позитивне листе лијекова на приједлог Министарства здравства ХНК. Уврштавање лијекова на листу обавља Завод здравственог осигурања ХНК на основу сагласности Министарства здравства ХНК.

- Ако је лијек стављен на позитивну листу лијекова, овлашћена лица која прописују лијекове могу прописати пацијенту/осигуранику лијек са кантоналне позитивне листе лијекова, а уговорне апотеке могу пацијенту издати тај лијек на терет обавезног здравственог осигурања.

- да у закону не постоји ограничење у броју лијекова истог ИНН на листи лијекова који се издају на терет обавезног здравственог осигурања, те да Влада ХНК одлучује могу ли се Пливини лијекови прописивати и издавати на терет обавезног здравственог осигурања ХНК;

- да је Влада ХНК донијела Позитивну листу лијекова ХНК на основу које је Завод здравственог осигурања ХНК уз сагласност Министарства здравства ХНК уврстио лијекове на нову Позитивну листу лијекова ХНК примјењиву од 1.9.2021. године;

- да је својом одлуком Влада ХНК извршила ограничење на релевантном тржишту тако што је онемогућила Пливи учествовање на тржишту за одређене Пливине лијекове, које је скинула са Позитивне листе лијекова ХНК, односно није уврстила на њу, чиме спречава, нарушава и ограничава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту, у смислу члана 4. става (1) тачка б) Закона о конкуренцији. Конкретно, Влада ХНК је с Позитивне листе лијекова скинула 38 облика и јачина Пливиних лијекова, иако нису испуњени услови за њихово скидање с листе;

- да ће Плива због забрањеног споразума Владе ХНК трпиту штету све док се Позитивна листа лијекова ХНК буде примјењивала;

- да Влада ХНК није прибавила претходно мишљење Конкуренијског савјета о сагласности Одлуке Владе ХНК са Законом о конкуренцији, као прописом из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, што је била обавезна учинити претходно доношењу тог акта у смислу члана 25. става (2) Закона о конкуренцији;

- да Плива предлаже Конкуренијском савјету Босне и Херцеговине да: (1) прелиминарно утврди повреду и донесе рјешење о привременој мјери којом ће наложити Влади ХНК да на Позитивну листу лијекова ХНК врати све Пливине лијекове који су се налазили у њој; (2) утврди да Одлука Владе ХНК представља забрањени споразум у смислу члана 4. става (1) тачка б) Закона о конкуренцији; (3) утврди ништавост Одлуке Владе ХНК у смислу Закона о конкуренцији; (4) наложи Влади ХНК да омогући Пливи учествовање на релевантном тржишту, односно да на Позитивну листу лијекова ХНК врати све Пливине лијекове који су се раније налазили на њој; (5) наложи Влади ХНК да се придржава обавеза које КВ БиХ утврди у поступку; и (6) изрекне санкцију Влади ХНК у смислу Закона о конкуренцији;

- да је Влада ХНК учесник на релевантном тржишту, односно утиче на релевантно тржиште у смислу Закона о конкуренцији и неспорна је надлежност Конкуренијског савјета да наложи, односно одлучи како је наведено изнад;

- да у смислу члана 3. става (2) Закона о конкуренцији, те члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), релевантно тржиште производа је тржиште лијекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања ХНК, јер се ефекти забрањеног споразума директно огледају на приступ производима на наведеном релевантном тржишту. У смислу члана 3. става (3) Закона о конкуренцији те члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), релевантно географско тржиште је подручје ХНК, будући да се забрањени споразум примјењује у ХНК;

- да је за сврху утврђивања забрањеног споразума нужно узети у обзир тржиште лијекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања ХНК, на подручју ХНК. Ово је релевантно тржиште предложено према суштински сличној ранијој релевантној пракси Конкуренијског савјета;

- да се током 2019. године примјењивала Одлука о листи лијекова ХНК ("Службене новине ХНК", број 4/19) према којој је Плива на релевантном тржишту била заступљена са 53 облика и јачина лијекова. Тржишно учешће Пливе у периоду од 2017. до 2019.

године је на релевантном тржишту износило 22%, на начин да је вриједност тржишта на мјесечном нивоу износила (...)*, а Пливини приходи на мјесечном нивоу (...) евра:

- у периоду до ступања на снагу нове Позитивне листе лијекова Плива је на релевантном тржишту на подручју Херцеговачко-неретванског кантона имала тржишно учешће у износу од око 22%;

- да је од 1.9.2021. године Плива доживјела енорман пад продаје у износу од 69%, тако да умјесто ранијих 22% учешћа на тржишту, процијењено Пливино учешће на тржишту је пало на 7%, што на годишњем нивоу значи губитак продаје од најмање (...) ЕУР, те да ће, уколико се настави примјена нове Позитивне листе, овај губитак за Пливу на годишњем нивоу износити око (...) ЕУР-а јер тренутна продаја има тенденцију даљег пада;

- у првих осам мјесеци 2021. године примјењивала се Одлука о листи лијекова ХНК ("Службене новине ХНК", број 4/19 - Ранија листа лијекова ХНК) на основу које је Плива на релевантном тржишту била заступљена са 53 облика и јачина лијекова, од којих је за шест лијекова Плива затражила скидање са Позитивне листе лијекова ХНК. Надаље, додатних пет облика и јачина Пливиних лијекова је уврштено на позитивну листу 24.6.2021. године;

- ранија листа лијекова ХНК је измијењена и допуњена Позитивном листом лијекова ХНК, којом је предвиђено да се на Позитивну листу лијекова ХНК обавезно уврштавају сви заштићени називи лијекова домаће фармацеутске индустрије и лијекови - оригинатора у оквиру генеричког назива лијека, облика и јачине заступљеног на Позитивној листи". Надаље, прописано је да "у оквиру утврђене генерике облика и јачине лијека, по потреби се уврштавају и заштићена имена иностраних произвођача уколико - на Позитивној листи лијекова нису заступљени домаћи произвођачи укључујући и оригинатора, - на Позитивној листи лијекова се налази заступљен само један домаћи произвођач, односно оригинатор". Овим актом је дефинисан рок од 90 дана за уврштавање заштићених назива лијекова на Позитивну листу лијекова;

- одредбе Одлуке Владе ХНК су у потпуности незаконите будући да подржавање домаће фармацеутске индустрије, односно заштита домаћих произвођача на штету иностраних (преференцијални третман) представља кршење међународних обавеза БиХ; Закон о лијековима ФБиХ не предвиђа могућност ограничавања броја заштићених назива лијекова с циљем заштите домаћих произвођача; Правилник о листама лијекова исто тако не прописује да надлежни орган може поступати дискриминаторно, односно селективно при избору произвођача лијекова који испуњавају услове;

- дана 16.7.2021. године, Плива је путем мејла обавијештена да је сачињена нова Позитивна листа лијекова у ХНК, те да иста ступа на снагу од 1.9.2021. године;

- уначак наведеном, поступак ревидирања Позитивне листе лијекова у ХНК спроведен је супротно закону, како слиједи:

• Министарство здравства није објавило јавни позив којим позива произвођаче лијекова, односно носиоце дозвола за стављање лијекова у промет на подношење захтјева са одговарајућом документацијом, с циљем уврштавања лијекова на Позитивну листу лијекова;

• Влада Кантона доноси Позитивну листу лијекова, на којој је Плива заступљена са само 14 облика и јачина лијекова, од којих је Плива за два облика и јачине лијека доставила обавијештење о престанку производње и захтјев за искључивањем истог са листе, док је 38 облика и јачина лијекова неутемељено и необразложено скинуто с Позитивне листе;

- да је Влада ХНК је донијела Позитивну листу лијекова на начин да је ограничила релевантно тржиште и у великом дијелу онемогућила Пливи учествовање на њему;

- да Правилник о листама лијекова прописује начин избора лијекова, поступак и начин израде позитивне листе лијекова и исти не прописује да надлежни орган може поступати дискриминаторно, односно селективно при избору произвођача лијекова који испуњавају услове. Управо супротно, Правилник о листама лијекова утврђује критеријуме за стављање лијекова на листе и не прописује могућност селекције, односно приоритета при одабиру произвођача који испуњавају услове за стављање на листу због чега је поступање Владе ХНК незаконито и на штету пацијената/осигураника јер им умањује право избора лијекова који се издају на рецепт (што у коначници финансирају грађани);

- с циљем упућивања на многобројне незаконитости и неправилности, Плива је Министарству здравства ХНК упутила захтјев којим је тражила допуну, односно ревидирање Позитивне листе лијекова ХНК. У свом допису Министарство здравства ХНК није доставило одговор, нити се осврнуло на аргументе из захтјева, већ је само укратко истакло да се у наведеном поступку не примјењује Закон о управном поступку;

- заштита домаћих произвођача (преференцијални третман) представља кршење међународних обавеза БиХ, те узрокује тешке

негативне ефекте за конкуренцију на тржишту, односно само по себи представља забрањено конкуренцијско дјеловање;

- сходно претходно наведеном, јасно произлази да је Одлука Владе ХНК арбитрарна и да нема упориште у закону;

- имајући у виду да Законом о лијековима ФБиХ и Правилником о листама лијекова није предвиђено да се на позитивну листу лијекова може ставити само ограничен број лијекова у односу на ИНН, да Федерална листа лијекова није ревидирана, односно да све Пливине лијекове који су скинути с листе лијекова у ХНК њихови ИНН налазе на Федералној листи лијекова и да Законом о лијековима ФБиХ и Правилником о листама лијекова није утврђена законска могућност за ограничавање лијекова који испуњавају услове за стављање на позитивну листу лијекова, Одлука Владе ХНК представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, којим је Влада ХНК извршила контролу и ограничење релевантног тржишта тако што је у великом дијелу онемогућила Пливи учествовање на њему, чиме спречава, нарушава и ограничава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту;

- према члану 2. Закона о конкуренцији исти се примјењује на "сва правна и физичка лица која се посредно или непосредно баве производњом, продајом робе и пружањем услуга и која могу својим дјеловањем спречавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на цијелој територији Босне и Херцеговине или значајнијем дијелу тржишта (у даљем тексту: привредни субјекти), и то на: (...) б) тијела државне управе и локалне самоуправе када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште...";

- да се појам привредног субјекта у правном систему Босне и Херцеговине разликује од закона до закона. Међутим, према Закону о конкуренцији привредни субјекти у смислу права конкуренције су и тијела државне управе и локалне самоуправе. Стога је Влада ХНК привредни субјекат у смислу одредби права конкуренције, те се на Владу ХНК примјењује Закон о конкуренцији;

- напријед наведено тумачење Закона о конкуренцији потврђује заузети став Суда Босне и Херцеговине у поступку број: С1 3 У 025594 17 У, који је покренут од стране произвођача лијекова ради утврђивања постојања забрањеног споразума - позитивне листе лијекова. У поступку пред Конкуренцијским савјетом (који је претходно спору пред Судом БиХ) Влада Кантона Сарајево је тада тврдила да није поступала као привредни субјекат, те да се због тога не могу примјенити правила конкуренцијског права. Међутим, у својој пресуди Суд БиХ је заузео став да се "одредбе Закона о конкуренцији примјењују на све државне органе када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште, у смислу одредбе члана 2. став 1. тачка б) Закона о конкуренцији";

- Влада ХНК као орган извршне власти има овлашћење да одлучује да ли се одређени лијек може прописивати и издати на терет обавезног здравственог осигурања ХНК. Таквим поступањем Влада ХНК директно одређује учешће произвођача на релевантом тржишту лијекова који се издају на терет обавезног здравственог осигурања ХНК, односно омогућава појединим привредним субјектима да учествују или не учествују на релевантом тржишту лијекова који се издају на терет буџета кантона чиме директно утиче на тржиште лијекова. Само учешће, те обим учешћа Пливе (и других произвођача) на тржишту лијекова који се издају на рецепт зависи искључиво од одлуке Владе ХНК. Сходно томе, на све акте који имају утицај на тржишну конкуренцију примјењује се Закон о конкуренцији;

- да је такав став заузео Суд БиХ, који је у пресуди број: С1 3 У 032999 19 У, констатовао да: "... сви правни акти који у суштини имају утицај на тржиште (...) спадају под одредбу члана 4. став 1. Закона". Суд БиХ је такође и у другим предметима заузео став којима потврђује да се на владе кантона примјењују правила о заштити конкуренције када својим актима утичу на тржишно такмичење. Тако је Суд БиХ у пресуди број: С1 3 У 025836 17 У, од 24.1.2019. године, потврдио да се Закон о конкуренцији: "примјењује на органе државне управе и локалне самоуправе када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште, те да се сходно томе исти примјењује и на Владу Кантона Сарајево";

- Суд Европске Уније је у предмету Европска комисија в Р. Италија, број: Ц-35/96, од 18.6.1998. године, заузео став да: "државе не смију увести или задржати на снази мјере, чак и законодавне, које могу учинити неучинковитим правила тржишне конкуренције која се примјењују на предузетнике". Претходно наведена становишта недвосмислено указују на то да су органи власти дужни спријечити доношење аката којим се могу нарушити правила конкуренције;

- да су у поступцима пред Конкуренцијским савјетом владе кантона тврдили да се позитивним листама не ограничава приступ произвођачима будући да исти нису искључени нити онемогућени да своје производе пласирају на тржиште;

- да је у конкретном случају, релевантно тржиште - тржиште лијекова који се издају на лјкарски рецепт. Наиме, због специфичности тржишта лијекова који се издају на рецепт, тек

се уврштењем лијека на Позитивну листу појединог произвођача може сматрати да је произвођач приступио тржишту лијекова. Наведено мишљење изражено је у мишљењу Агенције за заштиту тржишног такмичења Републике Хрватске, број: 034-08/14-01/048, од 14.5.2015. године, а које каже сљедеће: "Приступ тржишту лијекова који се издају на рецепт, поједини носитељи одобрења за стављање лијека у промет у Републици Хрватској остварују стављањем лијекова на основну и допунску листу лијекова Завода, а мјерила за стављање лијекова Завода на основну и допунску листу прописана су и транспарентна. Једном када се лијек појединог предузетника носитеља одобрења за стављање лијека у промет у Републици Хрватској стави на листе Завода, предузетник је приступио тржишту лијекова на рецепт под једнаким условима";

- да је Влада ХНК је својом Позитивним листом лијекова пропустила осигурати ефикасну и недискриминирајућу тржишну конкуренцију на релевантном тржишту;

- да осим повреде права конкуренције, усвајањем Позитивне листе Влада ХНК директно дискриминише иностране произвођаче лијекова. Ако се упореди учешће заступљености домаћих и иностраних произвођача на Позитивној листи лијекова ХНК с њиховим учешћем на Ранијој листи лијекова ХНК, а у односу на ИНН, јасно је да је Влада ХНК скоро у потпуности иностраним произвођачима онемогућила учествовање на релевантном тржишту, укључујући и Пливи;

- преференцијални третман представља недозвољену државну помоћ којом се нарушава конкуренција на тржишту супротно члану 71. Споразума о стабилизацији и придруживању закљученог између Европских заједница и њихових држава чланица с једне стране и Босне и Херцеговине с друге стране. Наведени члан у релевантном дијелу прописује: "Сљедеће је неспојиво с прописним функционирањем овог споразума у мјери у којој може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: ... (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавању конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима";

- преференцијални третман не само да је у супротности с међународним обавезама које је преузела БиХ него је и у супротности са Законом о лијековима ФБиХ, који Влада ХНК с циљем дискриминаторског поступања погрешно интерпретира;

- члан 9. Закона о лијековима ФБиХ у релевантном дијелу гласи: "Са циљем подржавања развоја домаће фармацеутске индустрије на позитивну листу лијекова кантона, као и листу лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона обавезно се уврштавају и лијекови домаће фармацеутске индустрије који испуњавају услове из става 1. овог члана, и то поред лијекова - оригинатора као и лијекова иностране фармацеутске индустрије. Критерији и услове за могуће ограничење броја заштићених назива лијекова из ст. 1. и 2. овог члана ближе се утврђују правилником федералног министра из члана 5. став 5. овог закона.";

- да је јасна интенција законодавца да омогући једнак третман свим учесницима на тржишту тако што јасно предвиђа да се лијекови домаће фармацеутске индустрије обавезно уврштавају поред лијекова оригинатора и лијекова иностране фармацеутске индустрије, а не умјесто било које од ових двију категорија произвођача лијекова;

- да стављање домаћих понуђача у повољнији положај, односно пружање селективне предности представља недозвољену државну помоћ којом се нарушава тржишна конкуренција. У конкретном случају, као основ једног забрањеног конкуренцијског дјеловања (забрањени споразум), Министарство здравства ХНК наводи друго забрањено конкуренцијско дјеловање (преференцијални третман), што је супротно законима и међународним обавезама БиХ;

- да не постоји ни економска ни било која друга оправданост за спорно поступање Владе ХНК, а нити постоје посљедици позитивни конкуренцијски ефекти на релевантном тржишту. Једини је циљ забрањеног споразума Владе ХНК погодовање одређеним произвођачима лијекова, на штету конкуренције на релевантном тржишту, али и на штету грађана - корисника. Наиме, ако се лијек одређеног произвођача лијекова не стави на листу лијекова то не доводи до смањења трошкова буџета јер се у пракси средства која се издавају по овом темељу односе на ИНН, а не на произвођача. Ако у понуди постоји више истих лијекова који по свом саставу одговарају ИНН не смањује се број пацијената којима је потребан одређени лијек; нити разноликост понуде утиче на цијене лијекова. Пацијентима се искључиво смањује могућност избора лијекова који су исти по свом саставу, а овлашћена лица која прописују лијекове ће прописивати лијекове других произвођача чији су лијекови стављени на Позитивну листу лијекова ХНК;

- да се уврштавањем свих лијекова који испуњавају услове за стављање на Позитивну листу лијекова ХНК се у првом реду штити интерес пацијената који ће тако имати могућност већег избора

лијекова који се издају на рецепт. Тако нпр. уврштавањем лијекова свих произвођача који су испуњавали услове, проширила би се Позитивна листа лијекова, пацијенти би имали могућност већег избора, те у случају застоја у снабдијевању лијековима од стране једног произвођача, остали произвођачи би имали лијекове заступљене на листи, које ће по издатом рецепту осигураници моћи преузети у уговорним апотекама. На тај начин, Влада ХНК би поступала у складу са законским прописима, штитила би све произвођаче лијекова једнако, те не би нарушавала тржишну конкуренцију. Међутим, незаконитим ограничавањем броја лијекова на Позитивну листу лијекова оштећени су у првом реду осигураници који више од 20 година користе Пливине лијекове, те који сада немају могућност избора лијекова;

- да ће се посљедице Пливине приходи смањити, а повећаће се приходи других произвођача лијекова чији су лијекови стављени на Позитивну листу лијекова ХНК, иако и њихови лијекови и Пливини лијекови испуњавају исте услове. У прилог томе иде чињеница да је Завод здравственог осигурања ХНК, у 2020. години, имао трошкове за лијекове са позитивне листе лијекова у износу од 13.490.661,00 КМ. Надаље, према извјештају Управног вијећа Завода здравственог осигурања ХНК, за првих девет мјесеци у 2021. години је повећана потрошња лијекова са позитивне листе у односу на исти период 2020. године. Наиме, укупан трошак лијекова са Позитивне листе лијекова ХНК је увећан за 0,2%, односно за износ од 17.743 КМ;

- да примјеном Позитивне листе лијекова ХНК од 1.9.2021. године, настаје штета Пливи на релевантном тржишту. Плива, наиме, остварује приходе учествовањем на релевантном тржишту и улаже значајна средства у лијекове који су скинути са Позитивне листе лијекова ХНК. На темељу лијекова који су скинути са Позитивне листе лијекова ХНК, Плива је током 2019. године остваривала мјесечне приходе у износу од (...) ЕУР, а након усвајања позитивне листе, настао је пад продаје од (...)%;

- да због усвајања незаконите Позитивне листе, услед ограничења приступа релевантном тржишту, Пливи ће настати штета у износу од око (...) ЕУР-а на годишњем нивоу. Такође, тренутна мјесечна продаја лијекова има тенденцију даљег пада, тако да би износ штете могао досећи износ од (...) ЕУР годишње;

- члан 25. став (2) Закона о конкуренцији гласи: "Конкурентски савет на нахте и приједлоге закона и других прописа из области које имају утицаја на тржишну конкуренцију, које су обавезни доставити предлагачи, даје мишљење о њиховој сагласности са овим законом", те је у смислу наведене одредбе Влада ХНК била обавезна прибавити мишљење КС БиХ о сагласности Одлуке Владе ХНК са Законом о конкуренцији. Такође, наглашавамо да се против влада других кантона воде суштински слични поступци пред КВ БиХ, у којима је у управним споровима Суд БиХ дао правна схватања о обавезном поступању у складу с чланом 25. став (2) Закона о конкуренцији (Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 025836 17 У, од 24.1.2019. године, стр. 4.; Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 025594 17 У, од 27.3.2019. године, стр. 4);

- да иако није строго релевантно за оцјену предметног поступања, Подносилац захтјева истиче да је Одлука Владе ХНК незаконита и неправилна у смислу других примјенљивих прописа;

- у овом Захтјеву коришћен је термин "стављање лијека на Позитивну листу лијекова ХНК", но чињеница је да су Пливини лијекови који су били стављени на ранију листу лијекова ХНК, уствари скинути с листе лијекова ХНК, што повлачи спровођење процедуре из Правилника о листама лијекова и то члана 10. Правилника о листама лијекова, који гласи: "Критерији за скидање лијекова са федералних листи лијекова, као и критерији за скидање заштићених назива лијекова са кантоналних листи лијекова су сљедећи: ако лијек више не испуњава неки од критеријума прописаних овим правилником, ако је дозвола за стављање лијека у промет у БиХ истекла и није обновљена, а прошло је најдуже шест мјесеци од истека рока утврђеног у дозволи за стављање лијека у промет у БиХ, односно уколико није поднијета потврда Агенције да је предана документација за обнову регистрације ако подносилац захтјева у року од шест мјесеци од стављања лијека на листу лијекова у Федерацији БиХ не осигура присуство лијека на тржишту ако подносилац захтјева континуирано не снабдијева тржиште лијеком, постојање евидентираних нуспојава лијекова, укључујући у ово и изостанак терапијског ефекта, из фармакотерапијских разлога када нема стручне оправданости за даљњу примјену лијека, на захтјев носиоца дозволе за стављање лијека у промет, ако не постоје довољна финансијска средства за набавку лијекова, сагласно Финансијском плану надлежног завода здравственог осигурања и ако лијек има већу од максималне велепродајне цијене лијекова у БиХ, односно ако је цијена лијека утврђена супротно федералним прописима.";

- Плива нема сазнања о евентуалним недостацима њених лијекова који су фактички скинути с листе лијекова ХНК у смислу изнад цитираног члана јер Закон о лијековима ФБиХ предвиђа да се листа ревидира по потреби;

- без обзира како се тумачи поступак израде кантоналне листе лијекова, односно да ли се лијекови који су претходно били стављени на листу скидају с листе или да ли се сви лијекови поновно стављају на листу, не постоји темељ по коме се са Позитивне листу лијекова ХНК скинуди, односно не би ставили лијекови за које су уредно предани захтјеви и који испуњавају све услове прописане Законом о лијековима ФБиХ и Правилником о листама лијекова, па у то смислу истичемо сљедеће:

i. Пливини лијекови имају дозволе за стављање у промет издате од стране Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ, односно испуњавају све услове квалитета, сигурности и дјелотворности.

ii. Пливини лијекови саставом одговарају ИНН који су стављени на федералну листу лијекова - Одлука о листи лијекова обавезног здравственог осигурања ФБиХ ("Службене новине ФБиХ", бр. 33/19, 56/19, 98/19 и 69/20, Федерална листа лијекова).

iii. Пливини лијекови, налазе се на позитивним кантоналним листама лијекова у другим кантонима у БиХ.

iv. Пливини лијекови испуњавају све услове за стављање на Позитивну листу лијекова ХНК прописане чланом 9, односно чланом 20. Правилника о листама лијекова, укључујући и оне лијекове који су били стављени на Ранију листу лијекова ХНК.

- имајући у виду наведено може се искључити могућност постојања било каквих недостатака Пливиних лијекова;

- незаконитост и неправилност поступка доношења Одлуке Владе ХНК огледа се и у томе што Министарство здравства није Пливи доставило појединачне управне акте који утврђују и образлажу да Пливини лијекови не испуњавају услове утврђене примјенљивим прописима и да су због тога скинути с листе, односно нису уврштени на њу, иако је то Плива изричито захтијевала. Министарство тако поступа супротно Закону о управном поступку ФБиХ ("Службене новине ФБиХ", бр. 2/98 и 48/99), који се примјењује на све управне органе у ФБиХ. Наиме, ЗУП ФБиХ изричито одређује да се о правима особа у управном поступку рјешава доношењем појединачних управних аката (рјешења); да се појединачни управни акти образлажу у смислу примјенљивог материјалног права и утврђеног чињеничног стања; да се, потом, појединачни управни акти достављају и предају особи којој су намијењени. Овакво не поступање у складу с основним законским прописима доводи до арбитрарности и нетранспарентности. Када је Плива обавијестила Министарство здравства ХНК о кршењу одредби ЗУП ФБиХ, те обавези достављања појединачних аката, Министарство здравства ХНК у свом одговору само укратко изјаснило да се не примјењује ЗУП ФБиХ;

- Влада ХНК нема законско упориште: да доноси листу лијекова ХНК која искључује поједине учеснике на тржишту, да не обавјештава учеснике о разлозима скидања с листе лијекова ХНК, а те се процедуре спроводе у складу са јасно одређеним законским условима, да врши измјене листе лијекова ХНК тако што не обавјештава учеснике на тржишту о темељу по којем се врши измјена и да дискриминира, односно погодује одређеним произвођачима користећи јавна средства;

- у државама чланицама Европске уније изричито је забрањена било каква арбитрарност, односно нетранспарентност приликом доношења позитивних листи лијекова. Члан 7. став (2) Директиве Савјета 89/105/ЕЕЗ, од 21.12.1988, о транспарентним мјерилима којима се утврђује одређивање цијена лијекова за људску употребу и њихово уврштење у националне системе здравственог осигурања гласи: "Свака одлука о неукључивању лијека на листу лијекова обухваћених националним системом здравственог осигурања мора садржавати изјаву о разлозима утемељеним на објективним критеријима који се могу проверити, укључујући према потреби свако стручно мишљење или препоруке на којима се одлука темељи. Такође, обавјештава се Подносилац о правним средствима која му стоје на располагању у складу с важећим законима и дозвољеним роковима за њихово подношење.";

- наведена директива не предвиђа било какво ограничавање броја произвођача на листи лијекова, а посебике не, на темељу географског поријекла произвођача;

- да иако Босна и Херцеговина није чланица Европске уније, обавезала се да ће своје прописе и праксу ускладити с правном стечвином Европске уније па је поступање Владе ХНК у супротности са обавезама на које је БиХ добровољно пристала;

- члан 2. Закона о конкуренцији у релевантном дијелу гласи: "Овај закон примјењује се на сва правна и физичка лица која посредно или непосредно баве производњом, продајом робе и пружањем услуга учествују у промету робе и услуга и која могу својим дјеловањем спречавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на цијелој територији Босне и Херцеговине или значајнијем дијелу тржишта (у даљем тексту: привредни субјекти), и то на: а) привредна друштва, подузете и предузетнике и њихова удружења без обзира на облик власништва, сједиште или преби-

валиште; б) тијела државне управе и локалне самоуправе, када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште;...”;

- будући да одлучује да ли се одређени лијек може прописивати и издавати на терет обавезног здравственог осигурања ХНК, Влада ХНК - као орган управе фактички дјелује и утиче на релевантно тржиште: Пливино учествовање на тржишту, односно обим учествовања директно зависи од одлуке Владе ХНК која се доноси у оквиру законом предвиђеног поступка, па је стога неспорна примјена Закона о конкуренцији. Овакво тумачење Закона о конкуренцији је потврдио Суд БиХ, који је у пресуди број: С1 3 У 000224 08 У, од 7.2.2011. године, заузео јасно став према којем “сви органи власти/институције на свим нивоима власти у БиХ, без обзира на њихов правни статус, осниваче или власништво, а који својим дјеловањем спречавају, ограничавају или нарушавају тржишну конкуренцију у БиХ потпадају под примјену овог закона”;

- у сличним поступцима пред Конкурентским савјетом (нпр: Рјешење КВ БиХ, број: 05-26-3-025-40-П/16, од 7.6.2017. године; Рјешење КВ БиХ, број: 01-26-3-027-92-П/16, од 22.12.2020. године) појавило се тумачење да кантоналне владе на релевантном тржишту поступају у својству државног тијела и да доношење одлуке о позитивним листама лијекова не представља економску активност, те да се стога кантоналне позитивне листе лијекова не могу оцењивати из аспекта Закона о конкуренцији;

- Подносилац захтјева сматра да се ради о погрешном тумачењу члана 2. став (1) Закона о конкуренцији који изричито прописује примјенивост закона на органе државне управе и локалне самоуправе када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште. Суд БиХ је више пута дао правна схватања да сви правни акти који у суштини имају утицај на тржиште спадају под одредбе о утврђивању забрањеног споразума из Закона о конкуренцији (нпр.: Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 025836 17 У, од 24.1.2019. године; Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 025594 17 У, од 27.03.2019. године; Пресуда Суда БиХ, број: С1 3 У 032999 19 У, од 3.11.2020. године) Конкурентски савјет је, исто тако, имао идентичне ставове као Суд БиХ у ранијим поступцима (нпр.: Рјешење КВ БиХ, број: 02-26-3-014-22-П/15, од 8.3.2015. године);

- уз наведено, Подносилац захтјева исто тако сматра да Влада ХНК не само да непосредно утиче на тржиште (доноси акте којима утиче на тржишну конкуренцију), него да је и посредни, односно непосредни учесник јер остварује приходе на релевантном тржишту;

i. Град Мостар је једини оснивач установе “ГРАДСКА ЈБЕ-КАРНА МОСТАР” чија је дјелатност обављање апотекарске дјелатности на примарном нивоу. Наведена установа је једна од угворних апотека у којима се издају лијекови на терет здравственог осигурања ХНК и која учествовањем на том тржишту остварује приходе и добит. Тако је у 2019. години остварила приход од продаје лијекова остварен од стране Завода здравственог осигурања у износу од 1.206.403,00 КМ. С друге стране, ХНК и ФБиХ финансирају Град Мостар давањем текућих помоћи, односно све наведене јединице су дијелови система управе у ФБиХ.

ii. Влада ФБиХ је све до 2016. године била један од највећих појединачних акционара “Босналијек” д.д. Сарајево - Пливиног конкурента на релевантном тржишту. Ако узмемо за примјер 2015. годину, “Босналијек” д.д. Сарајево је остварило добит у износу од 11.155.865,00 КМ, од чега је износ од 2.560.605,00 КМ распоредило за исплату дивиденде акционарима. Исплаћена дивиденда Влади ФБиХ је пласирана у буџет ФБиХ из којег се средства, између осталог, расподјељују или дотирају буџету ХНК.

- Влада ХНК је и посредни, односно непосредни учесник на релевантном тржишту јер на њему остварује добит од које зависи количина средстава у буџету и начин њихове потрошње, односно учествује и као добављач и као набављач;

- ако и поред наведеног постоје тумачења да управни органи не учествују на релевантном тржишту, односно да су изузети од примјене Закона о конкуренцији јер не обављају економску активност приликом утицаја на тржиште, Подносилац Захтјева упућује на мишљење Агенције за заштиту тржишног такмичења Републике Хрватске из 2015. године у вези са прописивањем лијекова на рецепт од стране овлашћених лица која прописују лијекове. Осим што наводи да се приступ релевантном тржишту остварује стављањем на листу по прописаним и транспарентним правилима, Агенција за заштиту тржишне конкуренције иде корак даље па тумачи да се овлашћеним лицима која прописују лијекове не смију давати упутства за прописивање најјефтинијег лијека унутар исте групе лијекова (ИНН) јер то може имати искључујући карактер за оне произвођаче који се налазе на основној листи;

- Подносилац захтјева сматра да је доставио Конкурентском савјету све релевантне информације и документацију у вези са предметним захтјевом и да је исти учинио вјероватним, те стога предлаже да КС БиХ најприје: због пријетњи настанку директног штетног утицаја за Пливу, прелиминарно утврди повреду, донесе привремену мјеру и наложи Влади ХНК да на Позитивну листу

лијекова ХНК, врати, односно уврсти све Пливине лијекове који су се налазили на Ранијој листи лијекова, и то у што краћем року, а све у циљу уклањања штетног спречавања, ограничавања и нарушавања тржишне конкуренције на релевантном тржишту, у смислу члана 40. Закона о конкуренцији, те предлаже да КВ БиХ покрене и спроведе поступак против Владе ХНК, на начин да:

- утврди да Влада ХНК, доношењем и усвајањем Позитивне листе лијекова ХНК спречава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на релевантном тржишту лијекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања ХНК, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. става (1) тачка б) Закона о конкуренцији;

- утврди ништавост (ex lege) Позитивне листе лијекова ХНК, у смислу члана 4. став (2) Закона о конкуренцији;

- наложи Влади ХНК да омогући Пливи учествовање на релевантном тржишту на начин да на Позитивну листу лијекова ХНК врати, односно уврсти све Пливине лијекове који су налазили на Ранијој листи лијекова (наведене у Прилогу 8 - Табела 2 овог захтјева) и достави на увид доказе о извршењу;

- изрекне новчану казну Влади ХНК у смислу члана 48. става (1) тачка а) Закона о конкуренцији;

- наложи Влади ХНК да се придржава обавеза које КВ БиХ утврди у поступку по овом захтјеву и

- наложи Влади ХНК да Подносиоцу захтјева надокнади трошкове поступка по овом захтјеву.

Подносиоци захтјева су од Конкурентског савјета затражили да се покрене поступак ради утврђивања повреда Закона о конкуренцији, те да у коначном рјешењу изрекне и одговарајућу мјеру/мјере заштите конкуренције противним странама у поступку.

На основу напријед наведеног, Конкурентски савјет је оцијенио да повреде Закона, на које Подносиоци захтјева указују, није могуће утврдити без спровођења поступка, те је у складу са чланом 32. став (2) Закона, на 105. (стотину петог) сједници, одржаној 19.5.2022. године, донио Закључак о покретању поступка, број: УП-02-26-3-007-8/22 (у даљем тексту: Закључак), ради утврђивања постојања забрањених конкурентских дјеловања у смислу члана 4. став (1) т. а) и б) Закона.

Конкурентски савјет је у складу са чланом 33. став (1) Закона доставио Захтјев и Закључак супротни страни и Подносиоцу захтјева, актима број: УП-02-26-3-007-12/21, односно УП-02-26-3-007-13/21, од 19.5.2022. године.

Влада Херцеговачко-неретванског кантона је путем овлашћеног пуномоћника у остављеном року, поднеском број: УП-02-26-3-007-15/22, дана 23.6.2022. године, доставила одговор на Захтјев и Закључак Конкурентском савјету, у смислу члана 33. став (3) Закона, који је сачинио ресорно Министарство рада, здравства и социјалне скрби и прогнаних, и у којем се у вези са појединачним наводима Подносиоца захтјева у битном наводи следеће:

- Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније (у даљем тексту: ХНК) у цијелости пориче чињеничне наводе Подносиоца захтјева и оспорава правну основаност Захтјева за утврђивање постојања забрањеног споразума, те предлаже да након спроведеног поступка Конкурентски савјет донесе одлуку којом ће Захтјев субјеката Плива Хрватска д.о.о. и Плива д.о.о. Сарајево у цијелости одбити као неоснован;

- Одредбама члана 5. став 5. важећег Закона о лијековима ФБиХ (“Службене новине ФБиХ”, број 109/12) прописано је да се ближи поступак за избор лијекова, поступак и начин израде листе лијекова у ФБиХ, начин стављања и скидања лијекова са листе, обавезе министарстава здравства и завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листу, као и коришћење лијекова утврђује прописима федералног министра;

- Одредбом члана 8. истог закона дато је овлашћење владама кантона да доносе “листу лијекова који се могу прописивати и издавати на терет средстава обавезног здравственог осигурања кантона”. У листу коју утврђује Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније обавезно улазе лијекови који су уврштени у “федералну листу”;

- Такође, одредбама члана 9. Закона о лијековима ФБиХ, утврђено да на позитивној листи лијекова кантона, као и листи лијекова у болничкој и здравственој заштити на подручју кантона може бити ограничен број заштићених назива лијекова;

- Ради спровођења Закона о лијековима, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније је на начин и по поступку који је прописан законом провела процедуру и утврдила нову листу лијекова објављену у “Службеним новинама ХНК”, број 4/2021;

- За законито одлучивање у овом поступку првенствено су релевантне одредбе члана 2. Закона о конкуренцији, које гласе: “Овај закон се примјењује на сва правна и физичка лица која се посредно или непосредно баве производњом робе и пружањем услуга, учествују у промету робе и услуга, и која могу својим дјеловањем

спречавати, ограничавати или нарушавати тржишну конкуренцију на цијелој територији Босне и Херцеговине или значајнијем дијелу тржишта (у даљем тексту: привредни субјекти), и то на б) органе државне управе и локалне самоуправе када посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште”. Дакле, битан услов за примјену Закона о конкуренцији је да се субјекат бави посредно или непосредно производњом продајом и пружањем услуга или учешћем у промету робе и услуга. Тачка б) не значи изузеће од цитиране уводне одредбе, него прецизирање да се и органи државне управе и локалне самоуправе могу сматрати привредним субјектима на које се примјењује Закон о конкуренцији, ако се посредно или непосредно баве производњом, продајом робе, пружањем услуга и учествују у промету робе и услуга, те с тим у вези посредно или непосредно учествују или утичу на тржиште;

- Сlijедом претходне тачке, за одлуку о томе да ли је, у конкретном случају, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније поступала као привредни субјекат на којег би се могла примјенити правила конкуренцијског права, потребно је дати одговоре на сљедећа питања: Да ли је Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније, доносили Позитивну листу лијекова, дјеловала као привредни субјекат или као орган јавне власти? Да ли доношење Позитивне листе лијекова представља економску активност? Да ли Позитивна листа лијекова представља робу или услугу? Да ли постоје и други субјекти на тржишту који се баве истом активношћу, односно који су потенцијални конкуренти или би ускоро могли обављати исту активност? Да ли Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније доношењем Позитивне листе лијекова остварује приходе или расходе, односно профит или губитак и да ли у том погледу сноси ризик пословања на тржишту?

- Наведена питања била су од кључног значаја приликом доношења одлука Европске комисије и Европског суда у поступцима, који су се водили против државних органа у појединим земљама чланицама ЕУ, у вези са примјеном конкуренцијског права, као и доношење одлука Суда БиХ донесених у чињенично и правно сличним случајевима. У том смислу, указује се нарочито на случајеве и одлуке: Wouters (Ц-309/99), Poucet & Pistre (Ц-159/91 и 160/91), FENIN (Ц-205/3), Firma Ambulanz Glockner v. Landkreis Sudwestpfalz (Ц-475/99), Albany International BV v. Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie (Ц-67/96) и АОК Bundesverband, Bundesverband der Betriebskrankenkassen, Bundesverband der Innungskrankenkassen, Bundesverband der landwirtschaftlichen Krankenkassen, Verband der Angestelltenkrankenkassen e.V., Verband der Arbeiter-Ersatzkassen, Bundesknappschaft, See-Krankenkasse v. Ichthyol-Gesellschaft Cordes (Ц-264/01) Mundipharma GmbH (Ц-306/01) Gödecke Aktiengesellschaft (Ц-354/01) Intersan (Ц-355/01), Пресуду Суда БиХ, број: С1 3 У 024742 У 2, од 5.4.2018. године, Пресуду Суда БиХ С1 3 У 024742 Уп 2, од 10.10.2018. године, Пресуду Суда БиХ С1 3 У 022396 16 У, од 30.8.2018. године, Пресуду Суда БиХ, број: С1 3 У 021277 16 У, од 10.11.2017. године, Пресуду Суда БиХ, број: С1 3 У 022692 16 У, од 10.11.2017. године;

- У поступцима који се воде пред Конкуренцијским савјетом терет доказивања је на подносиоцу захтјева, по чијем приједлогу се води поступак, што у конкретном случају значи да ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево треба да докажу да су, имајући у виду напријед наведена питања, испуњени услови да се Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније, у конкретном поступку сматра привредним субјектом на којег се примјењују правила конкуренције;

- Евидентно је да су Конкуренцијски савјет и Суд БиХ, у дужем периоду након доношења Закона о конкуренцији, у погледу примјене Закона на органе власти, екстензивно и неселективно примјењивали члан 2. и члан 4. Закона о конкуренцији. Босна и Херцеговина је, за разлику од других европских земаља примјењивала правила конкуренције на органе власти, без обзира на околност да ли они поступају вршећи јавна овлашћења или се појављују у својству привредног субјекта. Коначно, Пресудом Суда БиХ, број: С1 3 У 024742 18 У 2, од 5.4.2018. године, јасно је изражено сљедеће становиште: “Када се јавна установа или органи власти појаве на тржишту, да би се могло цијенити да ли њихово поступање може доћи под овим чланом 4. Закона о конкуренцији, неопходно је, првенствено, испитати да ли се ради о извршавању јавног овлашћења или о поступању које може имати само привредни субјекат.”;

- Имајући у виду напријед цитирано становиште Суда БиХ, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније истиче да, доносили предметну листу лијекова, није поступала као привредни субјекат и учесник на тржишту, него је поступала у статусу државног органа, у оквиру својих уставом и законом утврђених надлежности, укључујући и изричито овлашћење и обавезу утврђену у члану 33. Закона о здравственом осигурању ФБиХ и члана 8. Закона о лијековима објављеног у “Службеним новинама ФБиХ”, број 109/12. Позитивном листом лијекова утврђује се обим права осигураних лица на коришћење лијекова, који се обезбјеђују на терет средстава Завода здравственог осигурања ХНК-а. При том је бит-

но да се средства социјалног осигурања формирају на принципу пуне солидарности у здравственој заштити и да се позитивна листа лијекова утврђује на темељу медицинске струке и науке. Одредбама члана 9. Закона о лијековима утврђен је изричит основ да владе кантона могу ограничити број заштићених назива лијекова на позитивној листи кантона. Према томе, потпуно је да нити један привредни субјект не може донијети позитивну листу лијекова, него је то у искључивој надлежности Владе, као државног органа. Дакле, не постоји нити један аргумент да је, у поступку утврђивања листе лијекова, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније дјеловала као тржишни субјекат, нити да је сврха листе лијекова ограничавање конкуренције на тржишту лијекова, односно да се одлука Владе може сматрати забрањеним споразумом у смислу члана 4. став 1. Закона о конкуренцији;

- Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније, такође, истиче да је у пракси Европског суда правде заузет јасан став да се: “правила о конкуренцији не примјењују на активности које су повезане са вршењем јавне функције” (случај Wouters, Ц-309/99 параграф 57);

- Одлуку о листи лијекова, на основу овлашћења утврђеног у Закону, доноси Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније, као сегмент извршне власти. Имајући у виду начин успостављања владе, њену природу, циљеве и основ настанка, несумњиво је да се ради о органу државне власти који доношењем предметне одлуке, односно листе лијекова, врши власт која му је повјерена. У том својству, Влада је, дакле, облик организовања и дјеловања јавне власти и није привредно друштво, па је предметна одлука о листи лијекова, општи акт, односно пропис који је донио орган власти, у оквиру својих овлашћења и на основу закона. Таква одлука, представља општи акт јавне власти, она је дио националног законодавства и није продукт договора између два или више субјеката, управо из разлога, јер је донесена ауторитетом јавне власти. Према томе, доношење одлуке о позитивној листи лијекова очигледно не представља економску активност, нити се може сматрати забрањеним споразумом. Овакво становиште изричито је потврђено пресудом Суда БиХ, број: С1 3 У 021277 16 У, од 10.11.2017. године, и С1 3 У 022692 16 У, од 10.11.2017. године, а наведена пресуда се, такође, позива на правна становишта Европског суда изражена у пресуди Т-513/93, од 30.3.2000. године;

- Позитивна листа лијекова, по својој природи, не представља ни робу ни услугу. Она није предмет правног промета, односно, таква одлука се на тржишту не купује и не продаје. То је општи акт јавне власти, који и по напријед наведеном становишту Суда БиХ представља дио националног законодавства, што апсолутно искључује могућност да се Одлука сматра робом или услугом;

- Имајући у виду важеће прописе, нема никакве сумње да не постоје други субјекти који би, дјелујући на тржишту, могли - умјесто Владе Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније обављати исту активност, односно усвојити позитивну листу лијекова. Наиме, одредбама члана 33. Закона о здравственом осигурању ФБиХ и члана 8. Закона о лијековима утврђене су надлежности владе кантона у погледу доношења листе лијекова, који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Нити један други субјект нема овлашћење за доношење такве листе, и не може се законито бавити истом активношћу, што значи да не може бити ни потенцијални конкурент у поступку доношења позитивне листе лијекова;

- Наведене чињенице, указују на основаност примјене становишта релевантних европских институција које гласи: “Уколико не постоји могућност да приватна фирма врши исту активност, тада нема сврхе примјењивати правила конкуренције. [Случајеви АОК Bundesverband, Bundesverband der Betriebskrankenkassen, Bundesverband der Innungskrankenkassen, Bundesverband der landwirtschaftlichen Krankenkassen, Verband der Angestelltenkrankenkassen e.V., Verband der Arbeiter-Ersatzkassen, Bundesknappschaft, See-Krankenkasse v. Ichthyol-Gesellschaft Cordes (Ц-264/01) Mundipharma GmbH (Ц-306/01) Gödecke Aktiengesellschaft (Ц-354/01) Intersan (Ц-355/01)];

- Неосновани и нетачни су наводи Подносиоца захтјева да Влада ИХНК у овом случају дјелује као субјект на тржишту. С тим у вези, потпуно је неприхватљива теза да Влада ХНК учествује у добити од прихода ЈУ Апотеке Мостар. ЈУ Апотеке Мостар, по законској дефиницији, као установа су субјекат непрофитног карактера, што значи да не остварује добит коју би оснивачи евентуално могли повући. Осим тога, ХНК уопште није оснивач ЈУ Апотеке Мостар, што произлази и из навода самог Подносиоца захтјева. Коначно, потпуно је неразумљиво сугерирање да било какав приход који остварује ЈУ Апотеке Мостар зависи од тога да ли се на Позитивној листи лијекова налазе или не налазе поједини лијекови ПЛИВА-е или другог произвођача. Плаћање услуга које апотеке пружају издајући лијекове са Позитивне листе на терет средстава обавезног здравственог осигурања регулирано је на начин који уопште не зависи од тога ко су произвођачи лијекова које апотека издаје корисницима обавезног

здравственог осигурања. Такође је спекулативна тврдња да је Влада ХНК учесник на тржишту, зато што је до 2016. године Влада Федерације БиХ била један од акционара друштва Босналијек д.д. Сарајево, који је по наводима Подносиоца захтјева, Пливин конкурент на релевантном тржишту, те да је Влади ФБиХ исплаћена дивиденда која је укључена у Буџет ФБиХ, те да се из тога буџета додјељују средства и буџету ХНК. С тим у вези, Влада ХНК истиче да, у вријеме доношења Позитивне листе коју својим захтјевом оспорава ПЛИВА, ни Влада ХНК, ни Влада ФБиХ, није била акционар нити у једној компанији која производи лијекове. Подносилац захтјева не наводи нити један ваљан доказ да је из добити остварене од пословања Босналијека било који износ дозначен у Буџет ХНК. Из самих навода Подносиоца захтјева, произлази да ни Влада ФБиХ од 2016. године више није имала статус акционара у друштву Босналијек и да је са становишта доношења Одлуке о Позитивној листи која је предмет оспоравања у овоме поступку, а која је примјенљива од 1.9.2021. године, потпуно безначајна околност да је Влада ФБиХ наводно била акционар у друштву Босналијек до 2016. године;

- Нити једна релевантна чињеница или околност не даје основу за закључак да Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније доношењем позитивне листе лијекова остварује приходе или расходе, односно профит или губитак и да у том смислу сноси ризик пословања на тржишту;

- Доносиоци позитивну листу лијекова, у складу са овлашћењима која, као државни орган има на основу одговарајућих закона, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније не остварује било какве приходе по том основу. Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније, такође, по истом основу нема ни расхода. Дакле, доношењем позитивне листе лијекова, Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније не остварује, нити може остварити било профит било губитак, и с тим у вези не сноси ризик пословања на тржишту. Такав положај Влада Херцеговачко-неретванског кантона/жупаније искључује примјену правила конкуренцијског права, у вези са доношењем позитивне листе лијекова;

- Општеприхваћена правна становишта европских институција полазе од тога да би се неко лице, у смислу конкуренцијског права, могло сматрати тржишним субјектом, оно мора нудити добра или услуге на тржишту, сносити економски или финансијски ризик пословања и имати могућност профита. Ако такве претпоставке нису присутне, у том случају нема основа ни за примјену конкуренцијског права. [Одлука Firma Ambulanz Glöckner v. Landkreis Südwestpfalz (Ц-475/99); Одлука Albanu International BV v. Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie (Ц-67/96)];

- Од значаја је и чињеница да се позитивна листа лијекова утврђује искључиво у сврху остваривања права осигураних лица из основа здравственог осигурања. Дакле, сврха позитивне листе је остваривање права осигураних лица на коришћење лијекова на терет средстава здравственог осигурања. Та средства су намијењена осигураницима и њихова сврха је остваривање права на здравствену заштиту осигураника. Не ради се о средствима која су намијењена индустрији лијекова и њихова сврха није профит произвођача лијекова. С тим у вези, управо је релевантна одлука Европског суда правде у случају *Poucet & Pistre* (Ц-159/91 и 160/91), у којој је изражено сљедеће становиште: "Здравствени фондови и организације укључене у управљање јавним системом социјалне заштите врше искључиво друштвену функцију. То се дјеловање темељи на начелу националне солидарности и потпуно је непрофитно;

- Једнако је релевантно и становиште Европског суда правде у случају *FENIN* (Ц-205/3), којим је изричито утврђено да СНС управљачка тијела (26 јавних тијела, укључујући и три министарства шпанске владе, која воде национални здравствени систем) не дјелују као предузећа (привредни субјекти у смислу права конкуренције) када учествују у менаџменту националних здравствених услуга, те да њихов капацитет као купаца не може бити раздвојен од употребе медицинских средстава и опреме након њихове куповине. Сходно томе та тијела не дјелују као предузећа у смислу права конкуренције Европске уније када купују медицинска добра и опрему и чл. 81. и 82. ЕЦ нису примјенљиви на њих.";

- Поред тога, указује се и на врло значајно становиште Европског суда правде у случају "Комисија/Dovera zdravotna poistovna" (спојени случајеви Ц-262/18 П и Ц-271/18 П, Пресуда суда - велико вијеће од 11.6.2020. године), према којем Суд у параграфу 30 констатује: "Када је, посебно, ријеч о подручју социјалне сигурности, Суд је пресудио да право Уније начелно не утиче на надлежност држава чланица за уређење својих система социјалне сигурности лишене привредног карактера, он проводи општу оцјену предметног система и у ту сврху узима у обзир сљедеће елементе, то јесте остварује ли се системом социјални циљ, проводи ли се њиме начело солидарности, изостаје ли било какав профитни циљ обављане дјелатности и контролира ли ту надлежност држава." Даље, у параграфу 31. Суд истиче: "У оквиру те опште процјене посебно треба испитати може ли се и у којој мјери за предметни систем

сматрати да проводи начело солидарности и је ли дјелатност здравствених осигураваоца који управљају таквим системом подвргнуте државној контроли.". У сљедећем параграфу (бр. 32.) суд утврђује критеријуме за процјену да ли се конкретним системом социјалне сигурности спроводи начело солидарности: "Системе социјалне сигурности којима се спроводи начело солидарности посебно обилежавују обавезност чланства, како за осигуранике тако и за осигураватеље, чињеница да су доприноси одређени законом зависно од примања осигураника, а не о ризику који они појединачно представљају, било због своје добити било због здравственог осигурања, правило према којем су обавезна давања утврђена законом једнака за све осигуранике, независно од износа доприноса који плаћа сваки од њих, као и механизам за пребијање трошкова и ризика, посредством којег системи који остварују добит учествују у финансирању система који имају структуралне финансијске потешкоће.";

- Наведени примјери потврђују да је Европски суд правде утврдио становиште да здравствени фондови и друге организације које су укључене у јавни систем социјалне заштите, када је њихова активност заснована на принципу друштвене солидарности, обављају искључиво друштвену функцију, јер је у том случају њихова активност непрофитна. Средства која се у ХНК исплаћују из фонда здравствене заштите, ради остваривања права осигураника, не зависе од висине доприноса које осигураник уплаћује у фонд, него се у потпуности примјењује принцип солидарности. Према томе, таква активност није економска и она не подлијеже правилима конкуренције. У конкретном случају, грађани, као осигураници, из својих личних средстава (брuto плате) уплаћују доприносе на основу којих се формира фонд здравствене заштите. Законима, донесеним у парламентарној процедури, грађани, као осигураници, повјерили су владама кантона овлашћење да одлучују о начину и обиму остваривања права осигураника на коришћење лијекова на терет средстава фонда здравствене заштите. Дакле, једино осигураници имају интереса да евентуално отварају питање цијелисходности позитивних листа које утврђују владе кантона, с обзиром да је ријеч о коришћењу средстава која су на бази солидарности ради сопствене здравствене заштите, формирали сами осигураници. Није разумно да било који произвођач лијекова може захтијевати од Конкуренцијског савјета да му јамчи да ће његови производи бити плаћани из средстава здравственог осигурања која се формирају на принципу солидарности, и то уплатом доприноса из личних средстава сваког осигураника;

- Притом, један од кључних интереса осигураника је сигурност снабдијевања лијековима, под повољним условима. То је сасвим легитиман интерес и циљ и он се не може ограничавати наводном заштитом конкуренцијских права. У том погледу, актуелан и драстичан примјер је стање Босне и Херцеговине, па и других мањих земаља, када је ријеч о снабдијевању вакцином против вируса COVID 19. Ноторно је да су земље произвођачи, у једном периоду, одлучиле да затворе тржиште тако што ће првенствено задовољити своје потребе, а тек након тога ће понудити вакцину и оним земљама које нису у стању да је саме произведу, и то под условима које буду диктирали произвођачи. Таква ситуација се може поновити и понавља се и са другим лијековима, у околностима када то одговара страним произвођачима, односно њиховим матичним државама. Управо из таквих разлога, акти државних органа који су надлежни, али и одговорни за заштиту здравља становништва, односно за функционисање система јавног здравства, у вршењу те функције не могу и не смију бити подложни ограничењима конкуренцијског права, тако што ће стављати профит произвођача лијекова испред интереса осигураника због којих се позитивна листа и утврђује;

- Потпуно су нетачни и неосновани наводи Подносиоца захтјева да Влада ХНК доношењем и усвајањем Позитивне листе лијекова спречава, ограничава и нарушава конкуренцију на релевантном тржишту лијекова. Лијекови који се уврштавају на позитивну листу већ се налазе на тржишту лијекова и само такви лијекови и могу бити уврштени на позитивну листу. Уколико се поједини лијек не налази на већ постојећем тржишту лијекова, он не може ни бити уврштен на позитивну листу. Дакле, уврштавање лијека на позитивну листу не значи да се тим актом дозвољава стављање лијека на тржиште. То питање се рјешава у потпуно различитом поступку који је регулисан Законом о лијековима БиХ. Уврштавањем лијека који се већ налази на тржишту на листу лијекова утврђују се права осигураника да ће, уколико му ординирајући лекар одреди употребу одређеног лијека, тај лијек ће осигуранику бити набављен на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Лијек који не буде уврштен на позитивну листу и даље остаје на тржишту и та околност не искључује такав лијек са тржишта јер позитивна листа не одређује који ће лијек бити на тржишту, него дефинише право осигураника да одређени лијек може добити на терет средстава обавезног здравственог осигурања;

- Нетачни су наводи подносиоца захтјева да је Влада Херцеговачко-неретванског кантона доносиоци оспорену одлуку о позитивној листи лијекова спријечила или ограничила подносиоце захтјева да под једнаким условима учествују на тржишту лијеко-

ва. С обзиром да је Одлуком о позитивној листи лијекова Влада одлучивала само о обиму и начину остваривања права корисника средстава обавезног здравственог осигурања, нити један лијек, односно нити један произвођач, који је уредно регистран, није искључен или онемогућен да своје производе пласира на тржиште, јер то уопште није предмет Одлуке. Наиме, произвођачи, односно продавци свих уредно регистраних лијекова имају приступ тржишту, без обзира на то да ли се налазе на позитивној листи лијекова или не;

- Неоснованост навода да су страни произвођачи лијекова дискриминирани у Босни и Херцеговини или у ХНК-а, произлази из података Агенције за лијекове и медицинска средства, према којима је промет лијекова који имају дозволу у БиХ у 2020. години износио укупно 742.007.606,51 КМ, од чега се на промет домаћих произвођача односи 127.409.708,41 КМ или 17,17%, а на реализовани увоз лијекова иностраних произвођача 614.597.898,10 КМ или 82,83%. У ХНК, у 2020. години омјер учешћа страних произвођача у продаји лијекова у односу на домаће произвођаче је приближно једнак омјеру који постоји на нивоу Босне и Херцеговине. Ради поређења, илустративни су подаци о тржишту генеричких лијекова у Републици Хрватској. Укупан пласман генеричких лијекова у 2018. години у Републици Хрватској износио је, прерачунато у бх. валуту 721,1 милион КМ, од чега се готово 50% односило на четири домаћа произвођача лијекова (ПЛИВА, БЕЛУПО, ЈЛЛ, ПХАРМА С), (Извор: ИМС);

- Подаци о учешћу страних произвођача на тржишту лијекова у БиХ и у ХНК-а, потврђују не само да страни произвођачи нису доведени у неравноправан положај, него да страни произвођачи имају доминантно учешће на тржишту лијекова БиХ и у ХНК-а;

- Покретање оваквих поступака у вези са позитивним листама има за циљ да покуша смањити и онако минорно учешће домаћих произвођача на тржишту лијекова и да се страним произвођачима обезбједи додатни привилегиран положај, какав они немају ни у својим домицилним земљама, односно у земљама ЕУ уопште. Чињеница је да страни произвођачи лијекова и не покрећу овакве поступке у другим земљама, укључујући и земље у окружењу. С тим у вези, указује се на изричит став Агенције за заштиту тржишног такмичења РХ, по којем искључиво Хрватски завод за здравствено осигурање (ХЗЗО) одлучује о приједлозима фармацеутских кућа за субвенционирање лијекова са листе. Изричито је утврђено да су активности ХЗЗО-а искључене од примјене прописа о заштити тржишног утицаја, све док обавља проверене надлежности у сврху испуњења јавних овлашћења из посебних прописа. Дакле, према потпуно јасном становишту Агенције за заштиту тржишног такмичења РХ "Све док дјелује на темељу опште доступности и солидарности, те чини све што је неопходно потребно за испуњење својих овлашћења у дефинисању и спровођењу политике јавног здравства ХЗЗО не подлијеже прописима о заштити тржишног такмичења";

- Страни произвођачи, настоје искористити неконзистентност правног и институционалног система у Босни и Херцеговини, па под плаштом заштите права конкуренције, покрећу захтјеве који би у земљама ЕУ дефинитивно били одбачени или одбијени, на што недвосмислено указују и најпријед наведене одлуке Европске комисије и Европског суда. Због тога, ако би био прихваћен захтјев на којем инсистирају подносиоци захтјева, таква одлука би довела у неравноправан положај и грађане у ХНК-а, а по принципу преседана и грађане у Федерацији БиХ и у Босни и Херцеговини. Такође би у неравноправан положај били доведени и домаћи произвођачи лијекова. Наиме, уколико би био усвојен захтјев подносиоца, то би значило редукцију надлежности институција у БиХ, које се старају о остваривању права осигурања на кориштење лијекова на терет средстава здравственог осигурања, у односу на надлежности институција и права осигурања у ЕУ. Уједно, с обзиром на правила и становишта европских институција у области конкуренцијског права, произвођачи лијекова из Босне и Херцеговине не би имали никаквих изгледа да оспоравају сличне одлуке државних органа у земљама ЕУ, док произвођачи из земаља ЕУ то чине у Босни и Херцеговини;

- У цијелости је неоснован приједлог Подносиоца захтјева да Конкуренијски савјет одреди привремену мјеру којом ће наложити Влади ХНК да на Позитивну листу лијекова врати, односно уврсти све Пливине лијекове који су се налазили на ранијој Позитивној листи лијекова. У вези са предњим приједлогом Влада ХНК указује да се привремене мјере одређују са сврхом спречавања будућих промјена стања, а не да би се мијењало стање које је већ успостављено и које је постојало у тренутку покретања поступка. Приједлог привремене мјере је, прије свега, неоснован јер се Одлука чија се дјелимична суспензија предлаже већ примјењује од септембра 2021. године, па би се евентуална привремена мјера уствари морала примјењивати ретроактивно. При томе, приједлогом привремене мјере захтјева се да Конкуренијски савјет одлучи о лијековима који ће бити уврштени у позитивну листу, што би свакако имало за последицу стварање правне несигурности у овој

области, а предложеном мјером би се одредило да се на Позитивну листу уврсте лијекови без претходне провере испуњавања прописаних услова. Осим тога, подносиоци нису навели ни чињенице ни доказе о наводној штети коју трпе, нити су истакли друге разлоге на којима заснивају приједлог за одређивање привремене мјере;

- При томе је значајна чињеница да, без обзира да ли се налазе на позитивној листи, лијекови свих произвођача, укључујући и лијекове произвођача ПЛИВА, уколико су уредно регистровани, имају неограничен приступ тржишту лијекова и налазе се у продаји. Због тога су нетачни наводи подносиоца захтјева којима се настоји створити погрешан дојам да се лијекови који се не налазе на позитивној листи не могу уопште пласирати на тржиште. Имајући у виду најпријед изложено, предлаже се да Конкуренијски савјет одбије приједлог подносиоца захтјева за одређивање привремене мјере, као неоснован.

Дана 30.9.2022. године Конкуренијски савјет је актом број: УП-02-26-3-007-25/22 затражио додатне податке од Подносиоца захтјева, на који је одговорено поднеском запримљеним под бројем: УП-02-26-3-007-33/22, дана 30.9.2022. године. Запримљени поднесак је, по усменом захтјеву за доставу истог истакнутог на усменој расправи одржаној 7.10.2022. године достављен и Подносиоцу захтјева актом број: УП-02-26-3-007-31/22, дана 1.11.2022. године. У поднеску пуномоћник Владе ХНК наводи сљедеће:

- Да је у 2020. години (према раније важећој листи), за набавку лијекова са позитивне листе укупно утрошено 13.491.382 КМ (у износ укључен ПДВ и накнада апотекама), од чега је за лијекове домаћих произвођача плаћено 3.654.829 КМ - или 27% од укупне потрошње, а за произвођаче страних лијекова утрошено је 9.836.553 КМ - или 73% од укупне потрошње;

- У 2021. години (у којој се нова листа примјењивала од 1.9.2021. године), за набавку лијекова са апозитивне листе укупно је утрошено 13.620.632 КМ (у наведени износ укључен ПДВ и накнада апотекама), од чега је за лијекове домаћих произвођача плаћено 4.639.939 КМ или 34% од укупне потрошње, а за произвођаче страних лијекова утрошено је 8.980.693 КМ - или 66% од укупне потрошње;

- На раније важећој листи је било укључено укупно 989 облика и јачина генеричких лијекова, од којих су 361 били лијекови домаћих произвођача. На новој листи (која се примјењивала од 1.9.2021. године) било је укупно 655 облика и јачина генеричких лијекова, од којих су 376 били лијекови домаћих произвођача;

- На раније важећој позитивној листи, произвођач Плива је имао уврштен 31 лијек са 58 облика и јачина;

- На новој листи (примјена почев од 1.9.2021. године) произвођач Плива је имао уврштених девет лијекова са 14 облика и јачина;

- Доношењем нове позитивне листе, Влада ХНК је поступала искључиво у складу са одредбом члана 9. став 3. Закона о лијековима ФБиХ, којом је утврђено: "Са циљем подржавања развоја домаће фармацеутске индустрије, на позитивну листу лијекова кантона, као и на листу лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона обавезно се уврштавају и лијекови домаће фармацеутске индустрије који испуњавају услове из става 1. овог члана, и то поред лијекова - оригинатора као и лијекова иностране фармацеутске индустрије." То значи да су сви домаћи произвођачи који су присутни на тржишту лијекова прије доношења листе из маја 2021. године, уврштени на нову позитивну листу, са укупно 376 облика и јачина генеричких лијекова. Колико их је у том тренутку било на тржишту. Такође, сви домаћи произвођачи лијекова који су били присутни на тржишту лијекова у вријеме доношења претходне позитивне листе, били су уврштени на ту позитивну листу, са укупно 361 облика и јачина генеричких лијекова, јер их је у тренутку доношења листе толико било на тржишту. Законска је обавеза да се на позитивну листу уврштавају сви домаћи произвођачи који су присутни на тржишту и у том погледу положај домаћих произвођача се није мијењао.

Конкуренијски савјет је 31.10.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-007-34/22, путем пуномоћника, упутио акт Влади ХНК, којим је, поред захтјева за доставу релевантне документације, затражен сажет опис процедуре доношења Одлуке о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК ("Службене новине ХНК", број 4/21), а на који је одговорено поднеском запримљеним под бројем: УП-02-26-3-007-37/22, дана 8.11.2022. године, и у којем се наводи сљедеће:

- поступак за измјене и допуне Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК за 2021. годину је покренут на иницијативу Завода здравственог осигурања, упућену Министарству здравства, рада и социјалне скрби, под бројем: 040301-33-14-8-3-08461/21, од 21.4.2021. године;

- приједлог Одлуке о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК из 2021. године припремило Министарство рада и социјалне

скрби, у сарадњи са ЗЗО ХНК, те да је приједлог Одлуке достављен Влади ХНК 28.04.2021. године;

- дана 31.5.2021. године је упућен акт свим произвођачима и заступницима произвођача лијекова, којим су обавијештени да је Влада ХНК, на својој 148. сједници, одржаној 24.5.2021. године, донијела Одлуку о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК из 2021. године;

- произвођачи лијекова су обавијештени да могу доставити захтјеве за проширену листу лијекова до 15.6.2021. године;

- тачком II предметне одлуке утврђено је да ће се уврштавање заштићених назива на Позитивну листу ХНЖ/К вршити у складу са одредбама члана 9. Закона о лијековима и чл. 9, 11. и 12. Правилника којим се ближе одређује поступак за избор лијекова и израду листе лијекова ФБиХ;

- Комисија за стављање и скидање лијекова са позитивне листе је 8.7.2021. године разматрала пристигле захтјеве. Поступајући по одредбама члана 9. Закона о лијековима и тачке II Одлуке, на листу су обавезно уврштени лијекови свих оригинатора који су аплицирали и лијекови свих домаћих произвођача који су аплицирали, јер то произлази из изричите одредбе члана 9. Закона о лијековима;

- Лијекови страних произвођача су по потреби уврштавани, у складу са утврђеним доктринарним приступима у коришћењу лијекова за обољења за која се користе лијекови са листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, искуству у терапијској примјени код пацијената за дати заштићени назив лијека и другим условима који су прописани законом;

- Позитивна листа лијекова је доступна путем интегрисаног здравственог информацијског система свим здравственим установама и апотекама, као и објавом на веб-страници Завода здравственог осигурања ХНЖ/К.

Подносилац захтјева је 14.11.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-007-39/22, упутио захтјев за увид у спис, који је актом Конкуренијског савјета, број: УП-02-26-3-007-40/22, од 16.11.2022. године, заказан за 21.11.2022. године. Приликом извршеног увида у спис сачињена је службена забиљешка број: УП-02-26-3-007-41/22, те је Подносиоцу захтјева, по претходном тражењу, уручена копија запримљеног поднеска ЗЗО ХНК, од 22.8.2022. године, те поднесак супротне стране, запримљен 8.11.2022. године.

Дана 22.12.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-07-42/22, запримљен је поднесак Подносиоца захтјева, којим се тражи измјена иницијалног захтјева, односно проширење истог, на начин да се исти проширује и на утврђивање постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона на Одлуку од утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22).

У Захтјеву за проширење поступка, Подносилац захтјева наводи следеће:

- у вези са Одлуком о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22), Влада ХНК није ставила (уврстила) 19 облика и јачина Пливиних лијекова на позитивну листу лијекова, иако су за њихово стављање (уврштавање) испуњени сви услови - Плива је уредно и благовремено поднијела документацију, заштићени називи лијекова одговарају ИНН (интернационалним незаштићеним називима), а сви лијекови неспорно испуњавају све друге услове у складу са свим примјенивим прописима, а ако евентуално постоје неки недостаци (а не постоје ни у ком случају нити је то икада било спорно), онда је противна страна дужна посебним управним актом навести и образложити такве недостатке;

Како је Одлука о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22) ступила на снагу, а примјењује се од 1.11.2022. године, Подносилац захтјева предлаже да Конкуренијски савјет:

- донесе Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка на начин да прошири Захтјев и на Одлуку од утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22);

- прелиминарно утврди повреду, донесе привремену мјеру и наложи Влади ХНК да на позитивну листу лијекова Херцеговачко-неретванског кантона врати, односно уврсти Пливине лијекове (заштићене називе лијекова) наведене, а чији се ИНН (интернационални незаштићени називи) налазе на листи;

- утврди да Противна страна доношењем, усвајањем и примјеном Одлуке о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021) и Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22), спречава, ограничава и нарушава тржишну конкуренцију на ре-

levantном тржишту лијекова који се прописују и издају на терет обавезног здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона, на подручју Херцеговачко-неретванског кантона, што представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) под (б) Закона;

- утврди ништавост (ex lege) Одлуке о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021) и Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22), у смислу члана 4. став (2) Закона;

- наложи Влади ХНК да омогући Пливи учествовање на релевантном тржишту на начин да на позитивну листу лијекова Херцеговачко-неретванског кантона врати, односно уврсти Пливине лијекове (заштићене називе лијекова) који нису уврштени Одлуком о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК" бр. 6/22 и 10/22), а чији се ИНН (интернационални незаштићени називи) налазе на листи, и

- изрекне новчану казну Влади ХНК, у смислу члана 48. став (1) под (а) Закона;

- наложи Влади ХНК да се придржава обавеза које Конкуренијски савјет утврди у поступку по овом захтјеву,

- наложи Влади ХНК да Подносиоцу захтјева надокнади трошкове поступка по овом захтјеву.

На основу поднесеног Захтјева и достављене документације Конкуренијски савјет је, у смислу чл. 121. и 210. Закона о управном поступку, дана 26.1.2023. године, под бројем: УП-02-26-3-007-43/22, донио Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка, на начин да се исти односи и на утврђивање постојања забрањеног споразума из члана 4. став (1) тачка б) Закона у односу на Одлуку о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22).

Напријед наведени Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка је упућен странкама у поступку, и то актима број: УП-02-26-3-007-44/22 и УП-02-26-3-007-45/22, од 26.1.2023. године, те је од Владе ХНК затражена достава одговора на исти, уз доставу релевантне попутне документације и података.

Дана 6.2.2023. године, под бројем: УП-02-26-3-007-47/22, запримљен је одговор Владе ХНК на напријед достављени Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка, у којем се наводи следеће:

- Да у циљности пориче чињеничне наводе Подносиоца захтјева, те да предлаже да се захтјев одбије као неоснован, као и да остаје код навода и приједлога истакнутих у поднесцима у току поступка;

- Влада ХНК посебно истиче да доносећи Позитивну листу лијекова није поступала као привредни субјект на тржишту, него је предметну позитивну листу лијекова донијела као орган јавне власти, који је поступао на основу изричитих овлаштења и обавеза утврђених Законом о лијековима;

- Поступак припреме и доношења Позитивне листе не представља економску активност, јер позитивна листа не представља робу или услуге, нити Влада ХНК доношењем позитивне листе лијекова остварује приходе или расходе, односно профит или губитак, нити сноси ризик пословања на тржишту, те се указује на околност да не постоје други субјекти на тржишту који би се могли сматрати потенцијалним конкурентима у поступку припреме и доношења Позитивне листе лијекова;

- Поновно се указује на одлуке Суда ЕУ, као и Суда БиХ, на које је реферирано у одговору на захтјев, као и током усмене расправе, а у којима је јасно изражено правно схватање да се правила конкуренијског права не примјењују на активности које представљају вршење јавне функције, односно јавне власти;

- Влада ХНК поновно указује и на одлуке Суда ЕУ, којима је утврђено да се фондови здравственог осигурања не сматрају привредним субјектима, уколико функционишу на принципу пуне солидарности, односно да је систем социјалне сигурности лишен привредног карактера ако се средства здравственог осигурања формирају на основу обавезних даривања која су једнака за све осигуранике - у истом проценту примјењеном на њихова примања, те ако сви осигураници остварују једнака права независно од износа који уплаћују у фонд обавезног здравственог осигурања. С тим у вези, Влада ХНК истиче да се Позитивном листом не регулише тржишни положај произвођача или дистрибутера лијекова, него се том листом, на основу Закона, уређују врста и обим права које остварују корисници обавезног здравственог осигурања;

- Влада ХНК је Закључком број: 01-01-02-1039/19, од 22.5.2019. године, задужила Министарство здравства, рада и социјалне скрби да сваке године анализира Листу лијекова, који се прописују и

издају на терет средстава Здравственог осигурања ХНК и предлози евентуалне измјене и допуне;

- Влада ФБиХ је на 97. сједници, одржаној 30.12.2021. године, донијела нову одлуку о листи лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације БиХ, којом је утврђено да су кантони дужни усагласити садржај позитивне листе лијека кантона са Федералном листом лијекова, и то облигаторно са А листом лијекова и факултативно са Б листом лијекова, уважавајући критеријуме утврђене у чл. 9. и 11. Правилника о ближим критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавезама министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова, начин и поступак израде позитивне листе лијекова кантона утврђен одредбама истог правилника;

- Чланом 33. Закона о здравственом осигурању ("Службене новине ФБиХ", бр. 30/97, 7/02, 70/08, 48/11 и 36/18) утврђено је да осигуране особе имају право, у складу са утврђеном медицинском индикацијом, на коришћење лијекова чије је стављање у промет одобрила Влада Федерације БиХ, а налазе се на листи лијекова који се осигурањима могу прописати на терет средстава кантоналног завода осигурања;

- Обим права на лијекове утврђује се кантоналним прописима, у оквиру средстава која су осигурана финансијским планом ЗЗО ХНК за њено финансирање, те је у том смислу Листа лијекова проширена за 12 нових генеричких назива;

- Влада ХНК је донијела Одлуку о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК ("Народне новине ХНЖ", број 6/2022), у којој је остављен рок од 90 дана за уврштавање заштићених назива лијекова на Позитивну листу лијекова ХНК од дана ступања на снагу предметне одлуке (Одлука је ступила на снагу 22.7.2022. године);

- Министарство здравства, рада и социјалне скрби ХНК је расписало Јавни позив произвођачима лијекова, односно носиоцима дозвола за стављање лијекова у промет 1.7.2022. године, као и поновни позив 17.8.2022. године због недовољног броја пријава за поједине групе лијекова - чиме се угрожава доступност лијековима преко Позитивне листе лијекова ХНК;

- Комисија за стављање и скидање лијекова са Позитивне листе лијекова је прегледала достављене захтјеве и приложену документацију, након чега је табела са заштићеним именима лијекова достављена свима који су аплицирали на јавни позив како би исти дали евентуалне примједбе и сугестије;

- Приједлог листе лијекова сачињен је уважавајући одредбе члана 9. став 3. Закона о лијековима, којим је дефинисано да се с циљем подржавања развојка домаће фармацијске индустрије на позитивну листу лијекова кантона, као и на листу лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона, обавезно уврштавају и лијекови домаће фармацијске индустрије који испуњавају услове из члана 9. став 1. Закона о лијековима, и поред лијекова оригинатора, као и лијекова иностране фармацијске индустрије;

- Чланом 9. Правилника утврђени су критеријуми за стављање заштићених назива лијекова на кантоналне листе лијекова, а чланом 11. Правилника је утврђено да се код ограничавања заштићених назива лијекова на кантоналним листама лијекова, приликом уврштавања заштићених назива лијекова, имају примјењивати поред критеријума из члана 9. Правилника и критеријуми утврђени у члану 9. став 2. федералног Закона, као и редослед произвођача лијекова, односно носиоца дозволе за стављање лијека у промет утврђен у члану 9. став 3. истог закона;

- На претходној позитивној листи лијекова (2021. године) налазило се седам лијекова произвођача Плива у 13 облика и јачина, а на новој (2022. година) се налази пет лијекова произвођача Плива у девет облика и јачина;

- Позитивна листа лијекова ХНК са заштићеним именима ("Службене новине ХНК", број 10/22) је донесена уважавајући одредбе позитивних законских и подзаконских прописа који регулирају предметну материју и сукладно специфичностима и финансијским могућностима, водећи рачуна да осигуране особе имају доступност квалитетним, сигурним и провјереним лијековима. Исто им је загарантовано Законом о здравственом осигурању, Законом о лијековима у Федерацији БиХ, те подзаконским прописима који проистичу из наведених закона.

Напријед наведени поднесак Владе ХНК достављен је Подносиоцима захтјева актом број: УП-02-26-3-007-48/22, од 7.2.2023. године.

Пуномоћник Подносиоца захтјева је доставио очитовање на поднесак Владе ХНК, који је Конкуренијски савјет прихватио 10.2.2023. године, под бројем: УП-02-26-3-007-48/22.

4. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 33/10) чини тржиште одређених производа/услуга који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјенивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата целокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантне услуге под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Релевантно тржиште производа предметног поступка је тржиште лијекова који се могу прописивати и издавати на терет средстава ЗЗО ХНК.

Релевантно географско тржиште је територија Херцеговачко-неретванског кантона, будући да се Одлука о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања ХНК из 2021. године, као и Одлука о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК из 2022. године, примјењују у Херцеговачко-неретванском кантону.

Према напријед наведеном, релевантно тржиште предметног поступка је тржиште листе лијекова који се могу прописивати и издавати на терет средстава ЗЗО ХНК у Херцеговачко-неретванском кантону.

5. Прикупљање податак од трећих лица

У предметном поступку ради утврђивања свих чињеница у поступку, релевантним органима/институцијама упућени су захтјеви за доставом података, и то: Заводу за здравствено осигурање ХНК, актом број: УП-02-26-3-007-17/22, од 3.8.2022. године, на који је одговорено поднеском запримљеним под бројем: УП-02-26-3-007-18/22, дана 22.08.2022. године, у којем се наводи сљедеће:

- Да је омјер заступљености (%) генеричких лијекова домаћих и страних произвођача у 2021. години на Позитивној листи лијекова ХНЖ/К, према броју облика и јачина: I-VIII мјесец 2021. године, од 989 облика и јачина генеричких лијекова 361 су домаћи произвођачи (36,5%), док је страних произвођача 628, IX - XII мјесец 2021. године, од 655 облика и јачина генеричких лијекова 376 су домаћи произвођачи (57,4%), док је страних произвођача 279, те да је финансијско учешће домаћих произвођача (Амсал, Босналијек, Фармавита, Хемофарм, Natura Pharm и ЗАДА), за период I - VIII мјесец 2021. године износио 28,3%, односно 45% за период IX - XII мјесец 2021. године.

6. Усмена расправа

У даљем току поступка, будући да се ради о поступку са странкама са супротним интересима, Конкуренијски савјет је заказао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона, за дан 7.10.2022. године (позиви достављени Подносиоцима захтјева и Влади ХНК актима бр.: УП-02-26-3-007-23/22 и УП-02-26-3-007-24/22, од 15.9.2022. године).

На усменој расправи одржаној у просторијама Конкуренијског савјета (Записник број: УП-02-26-3-007-26/22, од 7.10.2022. године) испред Подносиоца захтјева су присуствовали пуномоћници, адвокати Јасмина Суљевић (пуномоћ достављена раније у поступку) и Роберт Врдољак (пуномоћ предата прије почетка усмене расправе, саставни дио Записника), а испред Владе ХНК присуствовао је Џемал Сабрихафизовић, адвокат (пуномоћ достављена раније у поступку).

Подносилац захтјева је, уз краће излагање, навео да остаје код свих захтјева и навода изнесених у досадашњем поступку, као и пуномоћник Владе ХНК, који је, уз краће излагање, истакнуо и навод да је у цијелости неоснован приједлог Подносиоца захтјева да Конкуренијски савјет одреди привремену мјеру којом ће се дјелимично обуставити примјена Одлуке о листи лијекова који се могу прописивати на терет средстава обавезног здравственог осигурања ХБЖ, број: УП-01-02-26-2/21, од 22.04.2021. године.

Додатна изјашњења странака на питања упућена од стране водитеља поступка током усмене расправе, странке су доставиле у остављеном року, и то: Подносилац захтјева поднеском број: УП-02-26-3-07-30/22, од 21.10.2022. године (достављен супротној страни актом број: УП-02-26-3-07-36/22 од 01.11.2022. године), те Влада ХНК поднеском број: УП-02-26-3-07-31/22, од 21.10.2022. године (достављен Подносиоцу захтјева актом број: УП-02-26-3-07-35/22, од 1.11.2022. године).

Подносилац захтјева, у битном, истиче сљедеће у заprimљеном изјашњењу:

- Да Одлука о измени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/202) представља забрањени споразум у смислу члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији Босне и Херцеговине, којим је противна страна спријечила, нарушила и ограничила тржишну конкуренцију на релевантном тржишту лијекова који се прописују и издају на терет здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона, на подручју Херцеговачко-неретванског кантона. Конкретно, противна страна је у поступку ревидирања листе скинула 38 облика и јачина Пливиних лијекова, иако за то нема основа, што само по себи представља забрањено конкуренцијско дјеловање и због чега Пливи континуирано настаје штета;

- Пресуда Европског суда правде у спојеним предметима Ц-262/18П и Ц/271/18П није релевантна за оцјену конкретног случаја. Она се тиче словачких друштава за здравствено осигурање, притом се уопште не спомиње тржиште лијекова, а посебно не релевантно тржиште из овог поступка. Из наведене пресуде се може извући једна занимљива паралела: приватни здравствени осигураваоци учествују унутар словачког система обавезног здравственог осигурања (на тржишту), док је забрањеним споразумом Подносилац захтјева у великом дијелу онемогућен учествовати на релевантном тржишту, односно искључен је с њега за сваки облик и јачину лијека који није стављен на Позитивну листу лијекова Херцеговачко-неретванског кантона, што је уствари суштина овог поступка;

- Није релевантно за овај поступак да ли се завод здравственог осигурања финансира из буџета или из доприноса, па самим тим није релевантна ни информација о изворима финансирања права из обавезног здравственог осигурања, дата од Завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона 30.3.2022. године. Привредни субјекат који утиче и учествује на релевантном тржишту је Влада Херцеговачко-неретванског кантона, а не Завод здравственог осигурања. У смислу Закона о конкуренцији Босне и Херцеговине, купци лијекова на релевантном тржишту су потрошачи, а не осигураници. Подносилац Захтјева је привредни субјекат који жели и испуњава све услове да учествује на релевантном тржишту (као посебном тржишту лијекова) али не може јер је противна страна извршила контролу и ограничење тржишта и супротно правилима конкуренције одлучила ко може приступити "солидарним" средствима;

- Неспорна је надлежност Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине за рјешавање овог поступка. Ако се евентуално неки други облик правне заштите може остварити у другим поступцима, пред другим тијелима, то ни у којем случају не мијења одредбе Закона о конкуренцији Босне и Херцеговине, односно не умањује надлежности дате тијелу пред којим се води овај поступак;

- Рјешења у хрватском законодавству у вези са позитивном листом лијекова нису релевантна за овај поступак. Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине има посебни - sui generis статус у домаћем законодавству и његове су надлежности разликују од надлежности тијела из сусједне државе;

- Подносилац захтјева сматра неспорним да је поступак ревидирања листе у Херцеговачко-неретванском кантону спроведен нетранспарентно и ван сваке законске процедуре;

- Иако то није релевантно тржиште у овом поступку, противна страна погрешно представља податке о тржишном положају страних произвођача лијекова на тржишту лијекова у Босни и Херцеговини. На том тржишту, према званичним подацима из 2020. године, тада је учествовало свега осам домаћих произвођача лијекова од свеукупно 170 произвођача на тржишту, а према званичним подацима из 2021. године учествовало је исто тако свега осам домаћих од свеукупно 189 произвођача на тржишту. Дакле, у просјеку један домаћи произвођач има вишеструко веће приходе него страни произвођач, на том тржишту;

- Потрошачи имају право на слободан избор, па по свом нахођењу могу изабрати, односно купити лијекове домаћих произвођача. Суштина овог поступка је могућност учествовања на тачно одређеном дијелу тржишта лијекова, а то је тржиште лијекова који се прописују и издају на терет здравственог осигурања, а сходно томе и право потрошача на избор;

- Због својих специфичности, тржиште лијекова који се прописују и издају на терет здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона, на подручју Херцеговачко-неретванског кантона је засебно тржиште од општег тржишта лијекова у Босни и Херцеговини;

- Дакле, да би заиста постојала правична конкуренција и једнаки услови на релевантном тржишту, за ону врсту лијека (генерички назив лијека) која се ставља на позитивну/есенцијалну листу, на листи морају бити прихваћени сви лијекови те врсте који су регистровани на територији Босне и Херцеговине код Агенције за лије-

кове и медицинска средства Босне и Херцеговине и који испуњавају услове за стављање на тржиште, односно услове за стављање на листу, посебно с обзиром да сви лијекови који се налази на листи имају исту цијену, те дакле већим бројем лијекова на листи не долази до повећања трошкова завода здравственог осигурања;

- Подносилац захтјева је више пута током поступка истицао да је суштина овог поступка искључивање привредног субјекта с релевантног тржишта, те сматра неспорним да овакво поступање противне стране представља забрањени споразум из члана 4. става (1) тачка б) Закона о конкуренцији Босне и Херцеговине. У суштини, Влада Херцеговачко-неретванског кантона директно онемогућава одређеним Пливиним производима да учествују на релевантном тржишту и да се такмиче с другим производима исте категорије, иако њени лијекови имају исту цијену као и лијекови конкурената те иако се сви лијекови плаћају из већ планираних средстава завода. Тако се директно погудује само оним производјачима чији лијекови се налазе на есенцијалним листама, што указују на очигледну незаконитост;

- Оваква се ограничења конкуренције, изричито наведена у члану 4. став (1) Закона о конкуренцији Босне и Херцеговине, сматрају тешким ограничењима конкуренције (restriction of competition by object), за које постоји неопорива законска претпоставка да имају за свој циљ ограничење конкуренције;

- Иако Подносилац захтјева сматра да се на основу саме чињенице искључивања лијека треба утврдити постојање забрањеног споразума, неспорно је и да поступање Владе Херцеговачко-неретванског кантона за своју посљедицу има спречавање, ограничење или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту. Доношењем Позитивне листе лијекова Херцеговачко-неретванског кантона (забрањеног споразума), лијекови који су раније били на листи, а више нису, и даље се могу наћи у слободној продаји по рецепту, изван релевантног тржишта лијекова који се прописују и издају на терет здравственог осигурања ХНК, на подручју Херцеговачко-неретванског кантона, али ријетко који потрошач ће својим нето средствима платити лијек кад га на релевантном тржишту може добити без потрошње тих средстава. На ту чињеницу јасно указује континуирани пад куповине од стране апотека, а тиме посљедишно и пад прихода Подносиоца захтјева;

- Док су се спорни лијекови још увијек налазили на листи у периоду од 1.9.2020. године до 31.8.2021. године, апотеке су их у просјеку набављале у мјесечном износу од (...). С друге стране, у периоду од 1.9.2021. године до 31.8.2022. године када су скинути с листе, односно када се почео примјењивати забрањени споразум противне стране, апотеке су их у просјеку набављале у мјесечном износу од (...). Притом се додатно треба узети у обзир да су се у периоду од 1.9.2021. године па до 1.12.2021. године спорни лијекови и даље могли продавати на терет завода иако формално нису били на листи, и то на основу тромјесечних рецепата. Имајући у виду да је и тај тромјесечни период урачунат у наведене податке, то све недвосмислено доказује тешке посљедице забрањеног конкуренцијског дјеловања противне стране;

- Што се тиче прихода на основу продаје спорних лијекова, претходно забрањеном конкуренцијском дјеловању противне стране, Подносилац захтјева је на релевантном тржишту (у периоду од 1.9.2020. године до 1.9.2021. године) остварио приходе у износу од (...), а након забрањеног конкуренцијског дјеловања противне стране (у периоду од 1.9.2021. године па до 31.8.2022. године), остварио је приходе у износу од (...), што је све сагласно предвиђањима и подацима датим на почетку овог поступка о штети која ће му настати, односно која му је настала;

- Посљедишно, због тога што потрошачи не купују лијекове, апотеке их не желе набављати (а појединима су претходно пропале залихе лијекова), па самим тим их велетрговци лијекова не набављају од Подносиоца захтјева. Евидентиран је драстичан пад продаје/куповине лијекова, а поједини су на путу на буду елиминирани и из слободне продаје на општем тржишту лијекова;

- Посљедице настају и по пацијенте. Наиме, заводи здравственог осигурања врше плаћање лијекова, међутим потрошачи су сами пацијенти/корисници лијекова, те они заједно са својим лекаром имају могућност одабира лијекова на релевантном тржишту. Неспорно је за потрошаче/пацијенте и њихове интересе боље да се на позитивној/есенцијалној листи налази што већи број лијекова, односно треба им се омогућити право на избор између лијекова који су (начелно) исти по саставу и који имају исту цијену.

Влада ХНК, у битном, истиче сљедеће у заprimљеном изјашњењу:

- Нетачни су наводи да је Влада ХНК доносила нову Позитивну листу лијекова скинула 38 облика и јачина Пливиних лијекова са позитивне листе, иако за то нема основа, што по наводима Подносиоца захтјева представља забрањено конкуренцијско дјеловање. У вези са предњим наводима Влада ХНК указује да Подносилац захтјева, настојећи да створи забуну код поступајућег органа, свјесно истиче нетачан навод да је Влада ХНК скинула одређе-

ни број Пливиних лијекова са позитивне листе. Скидање лијекова са позитивне листе представља посебан институт утврђен Законом о лијековима ФБиХ. Наиме одредбама члана 5. истог закона прописано је да ће федерални министар здравља донијети прописе којим се, поред осталог, ближе регулише начин и поступак стављања и скидања лијека са листе. На основу наведене законске одредбе донесен је Правилник о ближим критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавезама министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листу лијекова, као и коришћења лијекова (у даљем тексту: Правилник). Одредбама чл. 10. и 26. наведеног правилника утврђени су разлози и процедура по којој се поједини лијек може скинути са важеће позитивне листе. На примјер, поступак скидања лијека са важеће позитивне листе проводи се у случајевима када је престала важити дозвола за састављање лијека у промет ако је донесена одлука о повлачењу лијека из промета, ако произвођач не снабдијева редовно тржиште одређеним лијеком и слично. Дакле, скидање лијека са позитивне листе је специфичан институт и он се битно разликује од неуврштавања лијека на нову позитивну листу, коју доноси Влада Кантона. Према томе, када постоје прописани услови спроводи се процедура скидања лијека са важеће листе, али та листа и даље остаје на снази и у примјени, само што је искључен лијек из прописаних разлога. Међутим, када Влада у складу са законом ревидира, односно доноси нову листу, она није везана ранијом позитивном листом, која престаје важити доношењем нове позитивне листе. На нову позитивну листу се изнова уврштавају лијекови на начин и по поступку који је прописан законом и подзаконским актима. Ако се један лијек налазио на ранијој позитивној листи, а није уврштен на нову позитивну листу, такав лијек није скинут са позитивне листе. У правилу, лијек који је скинут са листе не може се налазити у промету на тржишту лијекова, уколико је изгубио дозволу за стављање у промет, уколико је донесена одлука о повлачењу лијека и слично. Међутим, лијекови који су се налазили на ранијој позитивној листи уколико нису уврштени на нову позитивну листу, остају на тржишту;

- Нетачно је становиште које сугерише Подносилац захтјева да Влада ХНК нема основа за неуврштавање појединих лијекова на нову позитивну листу, иако се исти лијекови већ налазе на тржишту. С тим у вези, Влада ХНК указује на одредбе члана 9. став 2. Закона о лијековима, којим је прописано да Влада кантона може ограничити и број заштићених назива лијекова на позитивној листи. Законом и подзаконским актима прописани су услови и поступак који се односе на ограничење заштићених назива на позитивној листи, али је битна чињеница да закон даје овлашћење влади кантона да ограничи број заштићених назива лијекова на позитивној листи, што несумњиво значи да влада кантона не мора на позитивну листу укључити све лијекове који се налазе на тржишту, како то нетачно сугерише Подносилац захтјева;

- Неприхватљиво је становиште Подносиоца захтјева да доношењем одлуке о позитивној листи лијекова Влада кантона регулише тржиште лијекова, односно ограничава конкуренцију на тржишту лијекова. Из Закона о лијековима, Закона о здравственој заштити и Закона о здравственом осигурању, недвосмислено произилази да је сврха доношења позитивне листе лијекова регулисање права, односно обима и начина остваривања права корисника средстава обавезног здравственог осигурања;

- Неосновани су приговори Подносиоца захтјева који се односе на поступак, односно спроведену процедуру приликом доношења Позитивне листе лијекова. Процедура доношења листе лијекова је регулисана Законом о лијековима, подзаконским актима и другим прописима из области здравства и сама процедура не одређује природу Позитивне листе. Не може се позитивна листа сматрати забрањеним споразумом због евентуалних пропуса у процедури њеног доношења, нити је надзор над спровођењем прописа који уређују процедуру доношења позитивних листи у надлежности Конкуренцијског савјета. То произилази чак и из навода подносиоца захтјева које је истицао на усменој расправи. Наиме, подносилац захтјева истиче приговоре на поступак доношења Позитивне листе који је провела Влада ХНК, па као аргумент наводи и прилаже Позитивну листу Владе Кантона Сарајево, указујући да Влада Кантона Сарајево није повриједила процедуру доношења Позитивне листе, али је ипак ПЛИВА покренула поступак и против Позитивне листе Владе Кантона Сарајево тражећи да се утврди да иста листа представља забрањени споразум. Дакле, и листу Кантона Сарајево подносилац захтјева сматра забрањеним споразумом, иако по његовом мишљењу, Влада Кантона Сарајево није направила процедуралне пропусе које је наводно учинила Влада ХНК. Такви наводи Подносиоца захтјева додатно упућују на закључак да од процедуре доношења не зависи да ли позитивна листа има карактер забрањеног споразума или нема;

- Управо из наведених разлога, опсежна елаборација наводних повреда у поступку доношења Позитивне листе ХНК није од значаја за доношење одлуке Конкуренцијског савјета у овом предме-

ту. Због тога је у Одговору на захтјев, као и у изјашњењу датом на усменој расправи, Влада ХНК истицала да се питање законитости процедуре у поступку доношења позитивне листе, може покретати пред министарствима и инспекцијским органима у чијој надлежности је старање о спровођењу Закона о лијековима, Закона о здравственој заштити и Закона о здравственом осигурању. Ипак, опреза ради Влада ХНК истиче да је целокупан поступак доношења Позитивне листе спроведен у складу са Законом и подзаконским актима;

- Неосновано је становиште подносиоца захтјева да постоје различита тржишта лијекова тако што, поред тржишта на подручју кантона, Федерације БиХ и БиХ на којима се у промету налазе сви уредно регистровани лијекови, постоји и посебно тржиште лијекова који се корисницима обавезног здравственог осигурања прописују на терет средстава обавезног здравственог осигурања. С тим у вези, Влада ХНК упућује на своје наводе и аргументацију која је у погледу тржишта лијекова изложена у Одговору на захтјев, као и у излагању на усменој расправи. При том, посебно указује на чињеницу да се сви лијекови које владе кантона уврштавају на позитивне листе већ налазе на тржишту - јер у противном не би имало сврхе да се уврштавају на позитивну листу. Такође, сви лијекови који не буду уврштени на позитивну листу, остају на тржишту без икаквих ограничења. Околност да се позитивном листом одређују лијекови који ће бити набављани из средстава обавезног здравственог осигурања односи се искључиво на обим и начин остваривања права корисника обавезног здравственог осигурања, који на принципу пуне солидарности из својих личних средстава формирају фондове обавезне здравствене заштите;

- Да би подржао своје неприхватљиво становиште, Подносилац захтјева кориснике обавезног здравственог осигурања означава као потрошаче, односно купце, јер само тако може бранити конструкцију о тржишту лијекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Међутим, нема било каквог основа да се корисници обавезног здравственог осигурања изједначавају са потрошачима, односно купцима. Они, на основу законске обавезе, издавају лична средства из којих се формира заједнички фонд обавезног здравственог осигурања. Обвезник, односно корисник обавезног здравственог осигурања не само да није купац или потрошач, него то зависи од ординирајућег љекара, који по правилима медицинске струке и науке процјењује да ли ће осигуранику уопште одредити употребу лијека и који ће то лијек бити. То га битно разликује од купца, који сопственим средствима и по сопственом избору купује било коју робу, укључујући и лијек, који се налази на тржишту лијекова. Разлог због којег Подносилац захтјева корисника обавезног осигурања означава као купца је управо у томе што не постоји тржиште на којем нема купца. С обзиром да корисник обавезног осигурања није купац, то значи да и не постоји посебно тржиште лијекова који се прописују на терет обавезног здравственог осигурања, јер су то лијекови који се налазе на редовном - јединственом тржишту лијекова који су у промету на одређеном подручју (кантон, Федерација БиХ и БиХ);

- Потпуно су нетачни и неосновани наводи подносиоца захтјева да Влада ХНК учествује на релевантном тржишту, јер је Град Мостар оснивач Установе Градска љекарна Мостар, а Влада ФБиХ је, по наводима Подносиоца захтјева до 2016. године била један од дионичара Босналијека;

- При том, остаје нејасно зашто се Влада Кантона изједначава са оснивачем Јавне установе Градска љекарна Мостар, кад и сам Подносилац захтјева констатује да је оснивач ове установе Град Мостар. Још мање је нејасно на који начин од позитивне листе лијекова зависи приходи Јавне установе Градска љекарна Мостар, с обзиром да лијекови исте врсте на позитивној листи имају исту цијену, па је све апотеке, укључујући и ЈУ Градска љекарна Мостар, без значаја ко је произвођач чији лијек апотека издаје, на основу рецепта, кориснику обавезног здравственог осигурања;

- Наводи Подносиоца захтјева о томе да је Влада Федерације до 2016. године била дионичар Босналијека су потпуно ирелевантни. Ради се о чињеницама које не постоје већ шест година и као о томе да Влада ХНК никада није била акционар Босналијека, па таква аргументација доводи у питање и кредибилитет других навода подносиоца захтјева, чији је искључиви циљ да се лијекови које пласира на тржишту обавезно уврсте на позитивну листу. При том, једнако неуверљив дојам остављају и наводи о брзи за кориснике лијекова, односно за пацијенте и њихова права, јер је апсолутно јасно да је остваривање профита приоритетни циљ и сврха постојања подносиоца захтјева као привредног друштва;

- Подносилац захтјева неосновано и неаргументовано оспорава становишта Европске комисије и Суда ЕУ, тврдећи да се пресуде на које се позива Влада ХНК не односе на прописивање и издавање лијекова на терет средстава обавезног здравственог осигурања;

- У вези са предњим наводима подносиоца захтјева, Влада ХНК истиче да се у Одговору на захтјев, као и на усменој расправи, указало на бројна становишта изражена у одлукама Европске комисије и Европског суда, а која је акцептирао и Суд БиХ. Прије свега, ради се о пресудама којима је на поуздан начин ријешено питање када се акти државних органа не могу сматрати забрањеним споразумом, односно у којим ситуацијама се и на државне органе може примјенити конкуренцијско право. У том погледу, Влада ХНК је изложила увјерљиву аргументацију, укључујући и одлуке Европске комисије, Суда ЕУ, као и Суда БиХ;

- Додатно, Влада ХНК је указала на специфичне одлуке када је, по становиштима Суда ЕУ и Европске комисије, искључена примјена конкуренцијског права у ситуацијама у којима се остварују одређени социјални циљеви средствима која су прикупљена на принципу пуне солидарности и која се користе на принципу пуне солидарности. Такво становиште је потврђено и недавно донесеном пресудом Суда ЕУ у спојеним предметима Ц-262/18П и Ц-271/18П. У том поступку се одлучивало о спорном питању да ли се фондови здравственог осигурања сматрају подузетницима у смислу члана 107. став 1. Уговора о функционисању ЕУ, када рале на принципу пуне солидарности. Становиште Европског суда је да је систем социјалне сигурности лишен привредног карактера када су испуњени следећи елементи: да се остварује социјални циљ, да се заснива на начелу солидарности, да изостаје било какав профитни циљ те дјелатности, и коначно да над тим системом контролу има држава. Влада ХНК указује да су управо сви напријед наведени услови испуњени када је ријеч о средствима обавезног здравственог осигурања ХНК. Наиме, према наведеној одлуци Европског суда релевантно је да се средства здравственог осигурања формирају на основу обавезног давања која су једнака за све осигуранике, односно у једнаком проценту који се примјењује на њихова примања, да из тих средстава сви остварују једнака права независно од износа доприноса који сваки осигураник уплаћује у тај фонд, што значи да се у потпуности примјењује принцип солидарности. Дакле, таква активност није економска и она не подлијеже правилима конкуренције. Није од значаја околност да је пресуда на коју се указује донесена у поступку у којем се одлучивало о специфичним питањима државне помоћи, јер је за овај конкретан предмет који се води пред Конкуренцијским савјетом од битног значаја становиште Европског суда да се фондови здравственог осигурања не сматрају привредним субјектима, када рале на принципу пуне солидарности, односно да је систем социјалне сигурности лишен привредног карактера када су испуњени елементи које пресуда прецизно наводи;

- Подносилац захтјева се неосновано позива на Директиву Савјета ЕЕЗ, број: 89/105. Ријеч је о директиви која потпуно ирелевантна за одлучивање у овом поступку који се води пред Конкуренцијским савјетом;

- Влада ХНК истиче да је пуни назив директиве: "Директива о транспарентности мјера којима се уређује одређивање цијена лијекова за хуману употребу и њихово укључивање у националне системе здравственог осигурања". Директива се, дакле, односи искључиво на дефинисање правила у вези са одређивањем цијена лијекова који се користе за хуману употребу и за укључивање у националне системе здравственог осигурања. Друга питања нису регулисана овом директивом. То недвосмислено произлази и из става 5. Преамбуле предметне директиве, која дефинише да је циљ Директиве добијање cjелокупног прегледа над националним договорима о одређивању цијена лијекова и утврђивање критеријума на којима се заснива јавни приступ тим договорима о цијенама лијекова који су укључени у промет лијековима у државама чланицама ЕУ, како би подаци о договорима о одређивању цијена лијекова били јавно доступни. Из свега произлази да је коментар Подносиоца захтјева да наведена директива не предвиђа било какво ограничење броја произвођача на листи лијекова несврхисходан, јер се директивом осим питања транспарентности националних договора о одређивању цијена лијекова, друга питања и не уређују;

- Подносилац захтјева се неосновано позива на правно мишљење Агенције за заштиту тржишне конкуренције РХ број: 580-07/26-2015-018. У том погледу, Влада ХНК поново указује на јасно изражено становиште Агенције за заштиту тржишног такмичења РХ по коме искључиво Хрватски завод за здравствено осигурање (ХЗЗО) одлучује о приједлозима фармацијских кућа за субвенционирање лијекова са листе. Изричито је утврђено да су активности ХЗЗО-а искључене од примјене прописа о заштити тржишног такмичења, све док обавља проверене надлежности у сврху испуњења јавних овласти из посебних прописа. Дакле, према потпуно јасном становишту Агенције за заштиту тржишног такмичења РХ "Све док дјелује на основу опште доступности и солидарности, те чини све што је неопходно потребно за испуњење својих овлашћења у дефинисању и спровођењу политике јавног здравства, ХЗЗО не подлијеже прописима о заштити тржишног такмичења";

- Имајући у виду наводе Владе ХНК истакнуте у одговору на захтјев, на усменој расправи, те у овом поднеску, Влада ХНК указује да Подносилац захтјева настоји искористити неконзистентност правног и институционалног система у Босни и Херцеговини, па под плаштом заштите права конкуренције, покреће захтјев који ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. не би могла истицати у Републици Хрватској, односно својој домицилној земљи, као ни у другим чланицама ЕУ јер би такав захтјев дефинитивно био одбачен или одбијен, на што недвојбено указују и напријед наведене одлуке Европске комисије и Европског суда, као и одредбе Закона о лијековима РХ, које су презентоване у овом поступку пред Конкуренцијским савјетом. Због тога, ако би био прихваћен захтјев на којем инсистирају Подносиоци захтјева, таква одлука би довела у неравноправан положај и грађане у ХНК-а, а по принципу преседана и грађане у Федерацији БиХ и у Босни и Херцеговини. Такође би у неравноправан положај доведени и домаћи произвођачи лијекова. Наиме, уколико би био усвојен захтјев Подносиоца, то би значило редукацију надлежности институција у БиХ, које се старају о остваривању права осигураника на коришћење лијекова на терет средстава здравственог осигурања, у односу на надлежности институција и права осигураника у Републици Хрватској и другим земљама ЕУ. С обзиром на правила и становишта европских институција у области конкуренцијског права, произвођачи лијекова из Босне и Херцеговине не би имали никаквих изгледа да органима надлежним за примјену конкуренцијског права оспоравају сличне одлуке државних органа у земљама ЕУ, док произвођачи из земаља ЕУ то чине у Босни и Херцеговини.

Напријед наведени поднесак Владе ХНК је достављен Подносиоцима захтјева актом број: УП-02-26-3-007-48/22, дана 7.2.2023. године.

7. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

Након сагледавања релевантних података, чињеница и доказа утврђених током поступка, јавно доступних података, документације, појединачно и заједно, те на основу изнесених доказа, као и чињеница изнесених на усменој расправи, Конкуренцијски савјет је утврдио следеће:

Чланом 4. став (1) Закона је утврђено да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања и прећутни договори привредних субјеката, као и одлуке и други акти привредних субјеката који за циљ и посљедицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту.

Чланом 4. став (1) тачка а) Закона утврђено је да се забрањени споразуми односе на директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговачких услова.

Чланом 4. став (1) тачка б) Закона утврђено је да се забрањени споразуми посебно односе на ограничавање и контроле производње, тржишта, техничког развоја или улагања.

У предметном поступку, привредни субјекти ПЛИВА ХРВАТСКА д.о.о. и ПЛИВА д.о.о. Сарајево, поднесеном против Владе Херцеговачко-неретванског кантона, наводе како постоји забрањени споразум из члана 4. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, а који је према наводима Подносиоца захтјева из Захтјева настао доношењем Одлуке о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021) и Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", бр. 6/2022 и 10/2022), донесених од стране Владе ХНК.

У складу са одредбама члана 5. Закона о лијековима ("Службене новине ФБиХ", број 109/09), снабдијевање лијековима у примарној и болничкој здравственој заштити који се користе на терет средстава обавезног здравственог осигурања у Федерацији обавља се у складу са Листом лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације БиХ и Листом лијекова у болничкој здравственој заштити Федерације БиХ, те је у складу са обавезом проистеклом из наведеног члана донесен Правилник о ближним критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавезама министарстава здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 45/13 и 7/19). Ревизија листи лијекова, у складу са чланом 17. Правилника, обавља се једном годишње, и то се, прво обави ревизија федералне листе лијекова, а након објављених федералних листи лијекова, кантонална министарства здравства обављају поступак сачињавања и предлагања нових кантоналних листи у складу са Федералним законом о лијековима и цитираним правилником. Такође, чланом 5. Закона о лијековима утврђена је обавеза Владе Федерације БиХ да, на приједлог федералног министра здравства, доноси Листу лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине и Листу

лијекова у болничкој здравственој заштити Федерације Босне и Херцеговине, уз примјену напријед наведеног правилника.

Цијене лијекова утврђене на Листи лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине не могу бити више од максималних велепродајних цијена лијекова у БиХ, те се редовно усаглашавају са максималним велепродајним цијенама лијекова у БиХ, а у складу са чланом 6. Закона о лијековима, као и одредбама овог правилника. Цијене лијекова утврђене Листом лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине обавезујуће су и за позитивне листе лијекова кантона;

Чланом 8. Закона је утврђено да Листу лијекова који се могу прописивати и издавати на терет средстава обавезног здравственог осигурања кантона (Позитивна листа лијекова), као и болничку листу лијекова кантона доноси влада кантона на приједлог министра здравства. Лијекови са Федералне листе лијекова обавезно улазе у састав кантоналних листи лијекова. Није дозвољено проширивање кантоналних листи лијекова уколико кантон није у могућности покрити трошкове позитивне листе лијекова кантона која се финансира на терет средстава обавезног здравственог осигурања.

Чланом 9. Закона утврђено је да се на кантоналне листе лијекова могу уврстити само они заштићени називи лијекова који испуњавају услове прописане Државним законом о лијековима и прописима донесеним на основу тог закона, посебно посједовање важеће дозволе за стављање лијекова у промет у БиХ издате од Агенције за лијекове и медицинских средстава БиХ (у даљем тексту: Агенција), те позитивних налаза о урађеној контроли лијека од Контролног лабораторија Агенције. Истим чланом је предвиђена могућност ограничења броја заштићених назива лијекова који испуњавају прописане услове, а према искуству у терапијској примјени, сигурности у снабдијевању и сл. С циљем подржавања развоја домаће индустрије чланом 9. Закона је утврђено обавезно уврштавање лијекова домаће индустрије на позитивну листу лијекова кантона, као и на листу лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона, уз услов да испуњавају услове прописане чланом 9. став 1. Закона, и то поред лијекова оригинатора, као и лијекова иностране фармацијске индустрије.

Правилником о ближим критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавезама министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова (у даљем тексту: Правилник) је утврђено да се Федерална листа лијекова сачињава према генеричким називима лијекова и да обавезно садржи цијене лијекова. Позитивне листе лијекова кантона поред података који су сажетани у федералној листи обавезно садрже и сљедеће податке: заштићени назив лијека, назив произвођача лијека и процентуално судјеловање ЗЗО у цијени лијека.

Чланом 5. Правилника прописано је да "Позитивна листа лијекова кантона, као и листа лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона садржи интернационалне незаштићене називе лијека - ИНН (генеричке називе) и заштићене називе лијекова". Интернационални незаштићени назив (ИНН) је, према дефиницији из члана 2. Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ, уобичајени назив који је препоручила Свјетска здравствена организација или ако такав не постоји, општеприхваћени уобичајени назив.

Чланом 6. Правилника прописано је да лијекови са листи из става 1. овог члана (Листа лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине) обавезно улазе у састав позитивне листе лијекова кантона, као и листе лијекова у болничкој здравственој заштити на подручју кантона (кантоналне листе лијекова) које доноси влада кантона на приједлог кантоналног министра здравства. Није дозвољено проширење листи лијекова кантона, уколико кантон није у могућности покрити трошкове позитивне листе лијекова кантона која се финансира на терет средстава обавезног здравственог осигурања. Чланом 7. Правилника прописано је да Листа лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине садржава и цијене лијекова које се израчунавају суkladно државним максималним велепродајним цијенама лијекова утврђеним у Годишњем израчуно лијекова за календарску годину, објављеним од стране Агенције у смислу одреби државног Правилника о цијенама лијекова, и то на начелу најниже произвођачке цијене лијека за исти генерички назив лијека, облик, јачину и оригинално паковање лијека, као и преговорима с произвођачима лијекова, односно носиоцима дозвола за стављање лијека. Цијене лијекова утврђене Листом лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине обавезујуће су и за позитивне листе лијекова кантона. Није дозвољено да надлежна тијела власти кантона преговарају са произвођачима лијекова, односно носитељима одобрења за стављање лијека у промет, о цијенама лијекова."

Критеријуми, према члану 9. Правилника за стављање заштићених назива лијекова на кантоналне листе лијекова су сљедећи: регистрација лијека у Босни и Херцеговини, позитивни налази о урађеној контроли квалитета лијека од Контролног лабораторија Агенције у смислу члана 79. Државног закона и Правилника о начину контроле квалитета лијека ("Службени гласник БиХ", број 97/09), прихваћање цијене утврђене Листом лијекова обавезног здравственог осигурања Федерације Босне и Херцеговине, искуство у терапијској примјени лијека у Федерацији БиХ, сигурност снабдијевања лијековима, узимајући у обзир историјске податке у смислу (не)редовног снабдијевања лијековима у Федерацији БиХ, статус заштићеног назива лијека у здравственом систему Федерације БиХ/БиХ, земљама окружења, те здравственим системима држава ЕУ; етичко оглашавање лијекова које се обавља у складу са Државним законом и прописом донијетим на основу тог закона. Изузетно од става 1. алинеја један и два овог члана, у случајевима из члана 12. став 2. овог правилника тражиће се регистрација лијека у државама ЕУ или другим државама у којима се примјењују исти захтјеви стандарда квалитета, сигурности и дјелотворности лијека као у БиХ, а који су у тим државама регистрирани на основу документације и под условима из члана 34. Државног закона, као и сертификат о квалитету лијека из земље произвођача. У случајевима иновативних лијекова неће се захтијевати критеријуми из става 1. алинеје 4. и 5. овог члана, уколико исти ниси били у промету у Федерацији БиХ.

Критеријуми за скидање лијекова са федералних листи лијекова, као и критеријуми за скидање заштићених назива лијекова са кантоналних листи лијекова су, према члану 10. Правилника, сљедећи: ако лијек више не испуњава неки од критеријума прописаних овим правилником, ако је дозвола за стављање лијека у промет у БиХ истекла и није обновљена, а прошло је најдуже шест мјесеци од истека рока утврђеног у дозволи за стављање лијека у промет у БиХ, односно уколико није поднијета потврда Агенције да је преда-та документација за обнову регистрације, ако подносилац Захтјева у року од шест мјесеци од стављања лијека на листу лијекова у Федерацији БиХ не осигура присуство лијека на тржишту, ако подносилац Захтјева континуирано не снабдијева тржиште лијеком, постојање евидентираних нупсојава лијекова, укључујући у ово и изостанак терапијског ефекта, из фармакотерапијских разлога када нема стручне оправданости за даљу примјену лијека, на захтјев носиоца дозволе за стављање лијека у промет, ако не постоје довољна финансијска средства за набавку лијекова, сагласно Финансијском плану надлежног завода здравственог осигурања.

Према члану 11. Правилника код ограничавања заштићених назива лијекова на кантоналним листама лијекова приликом уврштавања заштићених назива лијекова ће се примјењивати, поред критеријума из члана 9. Правилника, и критеријуми утврђени горе наведеним чланом 9. став 2. Федералног закона, као редослијед произвођача лијекова, односно носиоца дозволе за стављање лијека у промет утврђен у члану 9. став 3. истог закона.

Према члану 23. Правилника, Комисија се формира рјешењем кантоналног министра за кантоналне листе лијекова на период од једне године, која је дужна размотрити све запримљене уредно документоване захтјеве за стављање лијекова на листу те утврдити да ли су захтјеви уредно документован, те по спроведеном поступку, надлежни министар здравства сачињава приједлог листе лијекова и исти доставља влади кантона на даље поступање, а ревидиране листе лијекова се доносе једном годишње.

У смислу члана 25. став (2) Правилника, позитивно ријешени захтјеви биће уврштени на листе лијекова у Федерацији БиХ приликом обављене годишње ревизије.

Генерички лијек је, према дефиницији из члана 2. Закона о лијековима и медицинским средствима БиХ, лијек који има исти квалитативни и квантитативни састав активне супстанце у истом фармацеутском облику (или различити перорални облици с тренутним ослобађањем активне супстанце) с референтним лијеком и чија је биоеквиваленција с референтним лијеком доказана одговарајућим испитивањима биолошке расположивости, односно биоеквиваленције, осим када то на основу научно прихваћених смјерница није потребно. Различите соли, естери, изомери, смјесе изомера, етери, комплекси или деривати активне супстанце сматраће се за исту активну супстанцу док се не докаже да се значајно разликују с обзиром на сигурност и ефикасност лијекова.

У предметном поступку је неспорно утврђено да је Влада ХНК надлежна за доношење Листе лијекова који се издају на терет средстава Завода здравственог осигурања ХНК, за територију ХНК.

Влада ХНК је 24.5.2021. године, на 148. сједници, донијела Одлуку о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК, а којом се мијења Позитивна листа лијекова утврђена Одлуком о Позитивној листи лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК ("Службене новине ХНК", бр. 3/09, 4/10, 4/11, 4/19 и 4/21), (даље у тексту се користи и скраћено: Одлука из 2021. године), те којом се утврђује нова листа која чини саставни дио предметне Одлуке.

Тачком II предметне Одлуке је утврђено да ће се уврштавање заштићених назива на Позитивну листу ХНК вршити у складу са одредбама члана 9. Закона о лијековима и чл. 11. и 12. Правилника, те да се с циљем подржавања развоја домаће фармацеутске индустрије, на Позитивну листу обавезно уврштавају сви заштићени лијекови домаће фармацеутске индустрије и лијекови оригинатора у оквиру генеричког назива лијека, облика и јачине, а да се по потреби, у оквиру генерике облика и јачине лијека, уврштавају и заштићена имена иностраних произвођача лијека. Такође, утврђено је да ће уврштавање заштићених назива лијекова вршити ЗЗО ХНК, темељем сагласности министра здравства, рада и социјалне заштите.

Подносилац захтјева је доношењем Одлуке о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК, са припадајућом позитивном листом лијекова, заступљен са 14 облика и јачина лијекова.

Поступак за измјене и допуне Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК за 2021. годину покренут је на иницијативу Завода здравственог осигурања ХНК, која је упућена Министарству здравства, рада и социјалне скрби, а које је надаље припремило приједлог предметне Одлуке, те исти доставило Влади ХНК 28.4.2021. године.

Према подацима које је доставила Влада ХНК 31.5.2021. године упућен је мејл свим произвођачима и заступницима произвођача лијекова, којим су обавијештени да је Влада ХНК донијела Одлуку о измјени и допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава ЗЗО ХНК из 2021. године, те су произвођачи лијекова обавијештени да могу доставити захтјеве за проширену листу лијекова до 15.6.2021. године.

Такође, Влада ХНК је доставила информацију да је 8.7.2021. године Комисија за стављање и скидање лијекова са позитивне листе разматрала пристигле захтјеве, те су на листу обавезно увршени лијекови свих оригинатора који су аплицирали и лијекови свих домаћих произвођача који су аплицирали, што према наводима Владе ХНК произлази из одредбе члана 9. Закона о лијековима. Како се наводи у поднеску који је Конкуренијски савет запримио 8.11.2022. године, под бројем: УП-02-26-3-007-37/22, лијекови страних произвођача су уврштани по потреби, у складу са утврђеним доктринарним приступима у коришћењу лијекова за обољења за која се користе лијекови са листи лијекова у Федерацији, искуству у терапијској примјени код пацијената за дати заштићени назив лијека и другим условима прописаним законом.

Увидом у допис који је ЗЗО ХНК/К упутио Министарству здравства, рада и социјалне скрби 21.4.2021. године утврђено је да исти, између осталог, наводи да је "сврха проширења листе даље усклађивање тренутачне јупанијске листе с важећом есенцијалном листом Федерације БиХ (А и Б листа), побољшање услова за рад обитељских лијечника те постизање већег задовољства осигураника", док се остали наводи из дописа односе на конкретизовање врсте лијекова генерика који се предлажу на листу ЗЗО, не наводећи притом поријекло лијекова, нити произвођача.

Одлуком о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК ("Службене новине ХНК; бр. 6/22 и 10/22), (даље у тексту се користи и скраћено: Одлука из 2022. године), чији је саставни дио Позитивна листа лијекова, утврђена је нова листа лијекова у односу на листу која је била саставни дио Одлуке из 2021. године.

Како је наведено у пријед наведеној Одлуци из 2022. године, уврштавање заштићених назива на Позитивну листу лијекова се врши у складу са чланом 9. став 2. Закона о лијековима, тако да се ограничава број заштићених назива лијекова поштујући одредбу члана 9. став 3. истог закона, а у складу са Правилником.

Такође, Одлуком о допуни Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК ("Службене новине ХНК", број 10/22) врши се допуна тачке II, на начин да се утврђује да с циљем подржавања развоја домаће фармацеутске индустрије, Позитивна листа лијекова ХНК садржи све заштићене називе лијекова домаће фармацеутске индустрије и лијекова - оригинатора у оквиру генеричког назива лијека, облика и јачине заступљеног на Позитивној листи лијекова ХНК, а да Позитивна листа лијекова, у оквиру утврђене генерике облика и јачине лијека, садржи заштићена имена иностраних произвођача уколико на Позитивној листи нису заступљени домаћи произвођачи, укључујући и оригинатора, те ако се налази само један домаћи произвођач, односно оригинатор.

У члану В пријед наведене Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ХНК ("Службене новине ХНК", бр. 6/22 и 10/22) наводи се да ће се анализа Позитивне листе лијекова вршити сваке године, с циљем поступног усаглашавања исте са есенцијалном листом лијекова БиХ, док је чланом VI утврђено да даном почетка примјене Одлуке престаје да важи Одлука о Позитивној листи лијекова обавезног здравственог осигурања ХБК "Службене новине ХНК", бр. 3/09, 4/10, 4/11, 4/19 и

4/21), приликом чега Одлука из 2022. године ступа на снагу наредног дана од дан објаве у "Службеним новинама ХНК", те се примјењује у року од 90 дана од дана ступања на снагу.

Конкуренијски савет је тренутно важећој Позитивној листи за ХНК из 2022. године утврдио присуство произвођача Плива са пет лијекова у девет облика и јачина.

Тренутно важећа Позитивна листа лијекова утврђена Одлуком из 2022. године почела се примјењивати почевши од 14.11.2022. године, те је према подацима који су објављени на службеној веб-страници Завода за здравствено осигурање, на Позитивну листу лијекова уврштено 12 нових лијекова са 76 облика и јачина, односно још 37 облика и јачина лијекова који се већ налазе на Позитивној листи лијекова ХНК. Такође, наведено је како је на захтјев произвођача с листе уклоњено 77 облика и јачина лијекова, те се на истој коначно налази 150 лијекова са 641 обликом и јачином.

У односу на наводе Подносиоца захтјева да усвајањем Позитивне листе из 2021. године Влада ХНК директно дискриминише иностране произвођаче лијекова у односу на домаће, на начин да је Влада ХНК скоро у потпуности иностраним произвођачима онемогућила учествовање на релевантном тржишту, Конкуренијски савет је утврдио како је на Позитивној листи из 2021. године (која се примјењује од 1.9.2021. године) уврштено укупно 655 облика и јачина лијекова од којих су 376 лијекови домаћих произвођача, односно преосталих 279 представљају лијекови страних произвођача, што у коначници представља 57,40% заступљености лијекова домаћих произвођача. У смислу напријед наведеног, Влада ХНК је истакла да се доношењем Позитивне листе из 2021. године поступило искључиво у складу са одредбом члана 9. став (3) Закона о лијековима ФБиХ.

Овај орган закључује да сачињавање Листе лијекова потпада у надлежности ресорног министарства, темељем рада стручног тијела, односно комисије, приликом чега се иста сачињава у складу са релевантном законском и подзаконском регулативом, те Конкуренијски савет не може улазити у аспект струке и компетенције ресорног министарства, као нити Комисије за стављање и скидање лијекова са позитивне листе лијекова, на начин да Конкуренијски савет процјењује исправност скидања или стављања одређених лијекова на Листу.

Надаље, Конкуренијски савет констатује да се у поднесеном Захтјеву указивало на непоштивање прописане процедуре доношења Одлуке из 2021. године наводећи, између осталог, како је целокупан поступак ревидирања позитивне листе лијекова спроведен незаконито у смислу прописа који уређују листе лијекова и управни поступак, при чему се истиче да Одлука садржи само ИИН (интернационалне незаштићене називе, као федерална листа лијекова), док је Завод здравственог осигурања ХНК уврстио заштићене називе лијекова, што је према подносиоцу захтјева незаконито и неисправно, но с обзиром да се ту ради о процедурама које нису у стварној надлежности Закона о конкуренцији, овај орган, с обзиром на своју стварну надлежност, није нити оцјењивао исправност спроведбене процедуре у доношењу Одлуке, а коју у оквиру своје надлежности спроводи ресорно кантонално министарство, у координацији са Заводом здравственог осигурања.

Конкуренијски савет посебно издваја и наглашава следеће битне околности и чињенице у овом поступку:

- Влада ХНК је доносилац Одлуке о измјени и допуни одлуке о утврђивању листе лијекова који се прописују и издају на терет средстава завода здравственог осигурања Херцеговачко-неретванског кантона ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", број 4/2021) и Одлуке о утврђивању листе лијекова обавезног здравственог осигурања ("Службене новине Херцеговачко-неретванског кантона", бр. 6/22 и 10/22),

- Одредбом члана 9. став 3. Закона о лијековима утврђено је да се на листу лијекова обавезно уврштавају лијекови домаће индустрије, који испуњавају услове, и то поред лијекова - оригинатора, као и лијекова иностране фармацеутске индустрије,

- Ради спровођења Закона о лијековима БиХ, Федерално министарство здравства је донијело Правилник о близим критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у БиХ, начину стављања и скидања са листа, обавезама министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених у листе лијекова, као и коришћење лијекова ("Службене новине БиХ", број 45/13),

- Конкуренијски савет нема стварну надлежност да цијени исправност поступка ревидирања позитивних листи лијекова, које се доносе на основу Закона о лијековима и Правилника о близим критеријумима за избор лијекова, поступку и начину израде листи лијекова у Федерацији Босне и Херцеговине, начину стављања и скидања лијекова са листи лијекова, обавезама министарства здравства, завода здравственог осигурања, те произвођача и прометника лијекова уврштених на листе лијекова, као и коришћење лијекова.

Конкуренијски савјет је узео у обзир и наводе Подносиоца захтјева о изгубљеној добити/приходу, но исте није цијенио као доказ о постојању забрањеног споразума.

Такође, Подносилац захтјева је у свом поднеску од 22.12.2022. године, запримљеним под бројем: УП-02-26-3-07-42/22, којим се тражи проширење иницијално постављеног Захтјева, предложио и да Конкуренијски савјет наложи Влади ХНК да достави све акте од свих органа укључених у поступак ревидирања/формирања позитивне листе лијекова ХНК у вези са одлукама из 2021. и 2022. године, као и да достави своје акте којима су заштићени називи лијекова уврштени на позитивну листу лијекова ХНК, те све финансијске и друге извјештаје од ЗЗО ХНК за 2021. и 2022. годину. Конкуренијски савјет предложено није узео у обзир, имајући у виду ту ради о процедурама које нису у стварној надлежности Конкуренијског савјета, као и чињеницу да овај орган није нити оцјењивао исправност спроведбене процедуре у доношењу предметних одлука, а које у оквиру своје надлежности спроводи ресорно кантонално министарство, у координацији са Заводом здравственог осигурања, односно Владом ХНК, као што је напријед наведено.

Конкуренијски савјет сматра да уколико би исто, као тијело за заштиту тржишне конкуренције у Босни и Херцеговини, било задужено за ревидирање проширивања, сужавања, мијењања или пак укидања позитивних листи лијекова донесених од кантоналних влада, такво поступање би било супротно стварној надлежности овог органа, те би довело до правне несигурности. Дакле, становиште Конкуренијског савјета је да се лијекови уврштавају на позитивне листе на начин и под условима који су одређени прописима и у складу са стајалиштима струке и науке, те потребама здравља становништва.

С обзиром да се Конкуренијски савјет у сврху оцјене датог случаја, а у складу са чланом 43. став (7) Закона може користити судском праксом Европског суда правде и одлукама Европске комисије, у овом поступку Конкуренијски савјет је извршио увид у Директиву Савјета 89/105/ЕЕЗ, од 21. децембра 1988. године, о транспарентним мјерима којима се утврђује одређивање цијена лијекова за људску употребу и њихово уврштење у националне системе здравственог осигурања (СЛ Л 40, 11. 2. 1989.), у којој се утврђују мјерила за стављање лијекова на листу лијекова Завода здравственог осигурања, те је утврдио како наведена Директива не предвиђа ограничавање броја произвођача, на основу географског поријекла произвођача.

Слиједом напријед наведеног, Подносиоци захтјева нису доказали постојање повреде из члана 4. став (1) тачка б), те Конкуренијски савјет сматра како је Влада ХНК доношењем предметних Одлука поступала у складу са својим овлашћењима која произлазе из члана 9. Закона о лијековима ФБиХ, као и да иста не представљају забрањени споразум из члана 4. став (1) тачка б) Закона којим је прописано да су забрањени споразуми, уговори, поједине одредбе споразума или уговора, заједничка дјеловања и прећутни договори привредних субјеката, одлуке и други акти привредних субјеката, који наведеним активностима/актима директно или индиректно учествују или утичу на тржиште, а који за циљ и последицу имају спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на тржишту, а који се односе на директно или индиректно утврђивање куповних и продајних цијена или било којих других трговачких услова, односно на ограничавање и контролу производње, тржишта, техничког развоја или улагања. Доношењем Одлука у 2021. години, као и 2022. години, којима се усвајају Позитивне листе лијекова, није искључен произвођач лијекова ПЛИВА д.о.о., приликом чега овај орган нема стварну надлежност да цијени исправност процедуре уврштавања, односно скидања појединачних лијекова на позитивним листама. У поступку утврђивања чињеничног стања, узета је у обзир и околност да средства обавезног здравственог осигурања нису буџетска средства, односно да се иста формирају на основу обавезног давања која су једнака за све осигуранике, као крајње кориснике истих, те да из тих средстава сви остварују једнака права независно од износа доприноса који сваки осигураник уплаћује, чиме се у потпуности примјењује принцип солидарности. У складу са наведеним и важећим законодавством, владе кантона доносе одлуке о позитивним листама, те на тај начин одлучују о намјени личних средстава прикупљених у фонд обавезне здравствене заштите. Такође, према важећим прописима, начин финансирања и набавка лијекова из средстава обавезне здравствене заштите, што укључује и позитивну листу лијекова, подлијеже контроли законитости од стране надлежних органа, првенствено Федералног министарства здравства, те припадајућих кантоналних и федералних инспекција са посебним овлашћењима.

На основу свега наведеног, Конкуренијски савјет је одлучио као у тачки 1. диспозитива овог рјешења.

8. Привремена мјера

Конкуренијски савјет у вријеме подношења Захтјева и спровођења поступка није могао утврдити прелиминарну повреду у

смислу члана 40. став (1) Закона, која би могла краткорочно штетно утицати на поједине привредне субјекте, па самим тиме није могао правремено одредити привремену мјеру.

На основу горе наведеног Конкуренијски савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива овог рјешења.

9. Трошкови поступка

Конкуренијски савјет је приликом одређивања трошкова поступка узео у обзир одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07 и 93/09), и то члан 105. став (2) Закона о управном поступку када у поступку учествују двије или више странака а супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној страни надокнадити оправдане трошкове који су тој страни настали учешћем у поступку.

Према члану 105. став (3) Закона о управном поступку трошкови за правно заступање надокнађују се само у случајевима кад је такво заступање било нужно и оправдано.

Конкуренијски савјет је приликом израчунавања укупних трошкова поступка, узео у обзир одредбе Закона о управном поступку, Закона о адвокатури ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/02, 29/03, 18/05 и 68/05) и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 22/04 и 24/04), (у даљем тексту: Тарифа).

У току поступка, пуномоћник Подносиоца захтјева је, поднеском запримљеним под бројем: УП-02-26-3-07-30/22, од 21.10.2022. године, затражио трошкове поступка у укупном износу од 3342,40 КМ, и то за сачињавање Захтјева за покретање поступка од 28.1.2022. године у износу од 240,00 КМ, за заступање на усменој расправи 7.10.2022. године у износу од 240,00 КМ, за поднесак од 21.10.2022. године, уз додати износ за обрачунати ПДВ од 17% на напријед наведене поднеске од 122,40 КМ, те административне таксе на захтјев за покретање поступка у износу од 1000,00 КМ и рјешење у износу од 1500,00 КМ.

Пуномоћник Владе ХНК је 21.10.2022. године, поднеском број: УП-02-26-3-007-32/22, доставио Трошковник, са укупним износом трошкова заступања од 1193,40 КМ, укључујући припадајући ПДВ од 17%, и то за одговор на захтјев за покретање поступка у износу од 240,00 КМ, присуство на усменој расправи 7.10.2022. године у износу од 300,00 КМ, за поднесак изјашњења на наводе супротне стране изнесене на усменој расправи од 21.10.2022. године у износу од 240,00 КМ, те за поднесак од 21.10.2022. године у износу од 240,00 КМ. Како је исти успио у поступку, у складу са чланом 105. став (3) ЗУП-а, пуномоћнику су одобрени нужни и оправдани трошкови, и то за одговор на Закључак и захтјев за покретање поступка у износу од 240,00 КМ, присуство на усменој расправи у износу од 300,00 КМ, те поднесак запримљен 21.10.2022. године у износу од 240,00 КМ, уз припадајући ПДВ, што укупно износи 912,60 КМ.

Конкуренијски савјет је одбио захтјев пуномоћника Подносиоца захтјева за надокнаду трошкова поступка, будући да су наведени поступак изазвали Подносиоци захтјева својим поступањем и дјеловањем, те с обзиром да нису успјели у поступку, немају право на надокнаду трошкова поступка, у смислу Закона о управном поступку.

На основу горе наведеног, Конкуренијски савјет је одлучио као у т. 3. и 4. диспозитива овог рјешења.

10. Административна такса

Подносилац захтјева на ово рјешење у складу са чланом 2. Тарифни број 107. став (1) тачка г) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18) обавезан је платити административну таксу у износу од 1.500,00 КМ, у корист буџета институција Босне и Херцеговине, те доказ о уплати исте, доставити Конкуренијском савјету прије уручења Рјешења.

Уколико Подносилац захтјева не изврши уплату прописане административне таксе, Конкуренијски савјет ће покренути поступак принудне наплате по процедури прописаној чланом 18. Закона о административним таксама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07 и 3/10).

Имајући у виду наведено, Конкуренијски савјет је одлучио као у тачки 5. диспозитива овог рјешења.

11. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути Управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог рјешења.

¹ (...) * Податак представља пословну тајну.

Конкуренијски савјет БиХ, на основу члана 25. став (1) тачка е) и члана 42. став (2), а у вези с чланом 4. став (3) и чланом 6. став (4) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), у поступку покренутом по Захтјеву за продужење важења појединачног изузећа од забране споразума утврђеног Рјешењем Конкуренијског савјета, број: УП 06-26-4-035-21/17, од 25.2.2019. године, поднесеном од стране привредног субјекта "Molson Coors ВН" д.о.о. Бања Лука, Младена Стојановића бр. 43, 78 000 Бања Лука, заступаног по Дини Дураковић, адвокату из Адвокатског друштва "дмб легал" д.о.о., Херцег Стјепана 2/II, 71 000 Сарајево, на 117. (стотину седамнаестој) сједници, одржаној 15.3.2023. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Продужава се појединачно изузеће од забране споразума које се односи на Листу услова закључену између привредних субјеката "Bavaria" N.V. Netherlands, с једне стране, и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с друге стране, на основу које су закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци, утврђено Рјешењем Конкуренијског савјета, број: УП 06-26-4-035-21/17, од 25.2.2019. године, по захтјеву привредног субјекта "Molson Coors ВН" д.о.о. Бања Лука, у смислу члана 6. став (3) Закона о конкуренцији.

2. Предметно изузеће важи од 31.7.2022. године и исто ће трајати пет (5) година, у складу са чланом 6. став (3) Закона о конкуренцији.

3. Обавезује се Подносилац захтјева да плати административну таксу на Рјешење у износу од 1.000,00 КМ у корист буџета институција БиХ.

4. Ово рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет БиХ је под бројем: УП 06-26-4-055-1/21, дана 29.12.2021. године, запримио Захтјев за продужење рока важења појединачног изузећа од забране споразума (у даљем тексту: Захтјев), поднесен од стране привредног субјекта "Molson Coors ВН" д.о.о. Бања Лука, Младена Стојановића бр. 43, 78 000 Бања Лука, заступаног по Дини Дураковић, адвокату из Адвокатског друштва "дмб легал" д.о.о., Херцег Стјепана 2/II, 71 000 Сарајево.

Поступајући у складу са Захтјевом Конкуренијског савјета, Захтјев је допуњен 12.4.2022. године поднеском за примљеним под бројем: УП 06-26-4-055-5/21, те дана 28.4.2022. године поднеском за примљеним под бројем: УП 06-26-4-055-7/21.

Потврду о пријему комплетног и уредног захтјева у смислу члана 29. став (3) Закона Конкуренијски савјет је издао 12.10.2022. године, акт број: УП 06-26-4-055-8/21.

Конкуренијски савјет је оцијенио да Захтјев за продужење рока важења појединачног изузећа није могуће оцијенити без спровођења поступка, те је 12.10.2022. године донио Закључак о покретању поступка, број: УП 06-26-4-055-10/21.

Закључком о продужењу рока за доношење Рјешења број: УП 06-26-4-055-17/21, од 14.12.2022. године, Конкуренијски савјет је продужио рок за доношење коначног рјешења за додатна три (3) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона.

1. Странке у поступку

Странке предметног поступка су привредни субјекти "Molson Coors ВН" д.о.о. (до 2018. године регистрован под пословним називом: "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука), са сједиштем у Ул. Младена Стојановића број 43, 78 000 Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, са сједиштем у Илици број 224, 10 000 Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин, са сједиштем: Трг ослобођења број 5, 25 260 Апатин, и "Требјеса" д.о.о. Никшић, са сједиштем у Његошевој ул. број 18, 81 400 Никшић, и привредни субјекат "Swinkels Family Brewers" N.V. (ранији назив: "Bavaria" N.V. Netherlands), са сједиштем: 5737 ZG Lieshout P.O. Voh 1, Холандија.

1.1. Привредни субјекат Molson Coors ВН (Подносилац захтјева)

Привредни субјекат "Molson Coors ВН" д.о.о. (до 2018. године регистрован под пословним називом: "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука), са сједиштем у Ул. Младена Стојановића број 43, 78 000 Бања Лука, регистрован је у Окружном привредном суду у Бањој Луци, под бројем: 1-17313-00, са уговореним и уплаћеним капиталом у износу од (...) *КМ и у 100% власништву привредног субјекта "Загребачка пивовара" друштва са ограниченом одговорношћу

за производњу пива, алкохола и безалкохолних пића Загреб, Илица 224, 10 000 Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: Molson Coors ВН).

Основна дјелатност привредног субјекта Molson Coors ВН је трговина на велико пићима. Привредни субјекат Molson Coors нема повезаних лица која су инкорпорирана у Босни и Херцеговини.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је у 2020. години остварио пословне приходе у износу од (...) *КМ. Биланс стања и биланс успеха за Подносиоца пријаве за 2020. годину је приложен овом захтјеву.

Molson Coors ВН је ексклузивни увозник производа (пива) за Апатинску пивару, Загребачку пивару и Требјесу и врши дистрибуцију њихових производа на територији Босне и Херцеговине. Осим производа ових повезаних лица, Molson Coors ВН врши дистрибуцију производа бренда Bavaria. Molson Coors ВН нема властиту велепродајну мрежу и складишта, него дистрибуцију увезених производа врши путем 28 поддистрибутера с којима има закључене уговоре о дистрибуцији.

1.1.1. Привредни субјекат Загребачка пивовара

Привредни субјекат "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, са сједиштем: Илица број 224, 10 000 Загреб, Република Хрватска, регистрован је у Трговачком суду у Загребу, под бројем МБС 080027017 и ОИБ: 83771985821, као друштво са ограниченом одговорношћу за производњу пива, алкохолних и безалкохолних пића. Једини члан и оснивач Друштва јесте привредни субјекат "Cervesia Zagreb" д.о.о. за управљање Загреб, са сједиштем: Радничка цеста 80, 10 000 Загреб, Република Хрватска (у даљем тексту: Загребачка пивовара).

Основна дјелатност привредног субјекта Загребачка пивовара је производња пива, алкохолних и безалкохолних пића.

1.1.2. Привредни субјекат Апатинска пивара

Привредни субјекат Апатинска пивара је друштво са ограниченом одговорности регистровано у Регистру привредних субјеката Републике Србије, под бројем: 08045577, са сједиштем на адреси: Трг ослобођења број 5, 25 260 Апатин. Једини члан и оснивач Друштва јесте привредни субјекат "Molson Coors SER" д.о.о. Апатин (у даљем тексту: Апатинска пивара).

Основна дјелатност привредног субјекта Апатинска пивара је производња пива.

1.1.3. Привредни субјекат Требјеса

Привредни субјекат Индустија пива и сокова "Требјеса" д.о.о. Никшић је регистрован у Централном регистру привредних субјеката Црне Горе, под бројем: 5-0664628/008, са сједиштем на адреси: Његошева број 18, Никшић. Једини члан и оснивач Друштва јесте привредни субјекат Molson Coors Netherlands, B.V. Naritweg 165, Амстердам, Холандија (у даљем тексту: Требјеса).

Основна дјелатност привредног субјекта Требјеса је производња пива.

1.2. Привредни субјекат Swinkels Family Brewers (раније регистрован под пословним именом: Bavaria N.V.)

Привредни субјекат Swinkels Family Brewers N.V., са сједиштем у 5737 ZG Lieshout, Холандија, регистрован је у привредној комори Холандији, под бројем: 17007387, са основном дјелатношћу производња пива (у даљем тексту: Bavaria).

Производи привредног субјекта Bavaria припадају сегменту тзв. премиум пива који чине познати свјетски брендови, а на тржиште Босне и Херцеговине Bavaria извози своје производе путем Подносиоца пријаве као јединог дистрибутера.

2. Рјешење Конкуренијског савјета, број: УП 06-26-4-035-21/17, од 25.2.2019. године

У Рјешењу Конкуренијског савјета, број: УП 06-26-4-035-21/17, од 25.2.2019. године, утврђено је да је правни основ предметног поступка Листа услова, закључена 31.7.2017. године између привредних субјеката "Bavaria" N.V. Netherlands, с једне стране, и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с друге стране, којом су дефинисане претпоставке за даљу сарадњу, односно увоз и дистрибуцију производа "Bavaria" на територију Босне и Херцеговине. Листа услова представља основ за потписивања Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци на основу којих ће привредни субјекат Molson Coors вршити увоз и дистрибуцију производа "Bavaria" 5% алкохола и "Bavaria" безалкохолна на територији Босне и Херцеговине.

Предметном Листом услова између осталог дефинисана је клаузула о неконкурентности, која гласи:

(...)*

У Рјешењу Конкурентног савјета утврђено је да је релевантно тржиште производа тржиште дистрибуције пива, а релевантно географско тржиште тржиште Босне и Херцеговине с обзиром на то да ће се дистрибуција пива у предметном случају одвијати на целокупној територији Босне и Херцеговине. Привредни субјекат Bavaria присутан је у Босни и Херцеговини путем домаћег дистрибутера "Antonio Trade" д.о.о. Груде, те се тржишно учешће привредног субјекта Bavaria у Босни и Херцеговини процијенило на око (...)* %. Након преузимања дистрибуције бренда "Bavaria" од стране привредног субјекта Molson Coors, закључени су уговори или анекси уговора о дистрибуцији наведеног бренда са 25 дистрибутера широм Босне и Херцеговине, чиме је повећана географска распрострањеност бренда на тржишту Босне и Херцеговине и унапријеђена могућност његове дистрибуције и доставе.

Конкурентног савјет је оцијенио да предметна Листа услова и на основу исте касније закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци садрже одредбе споразума закључених између привредних субјеката који дјелују на различитим нивоима дистрибуције - вертикални споразум између привредног субјекта "Bavaria" N.V. Netherlands и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић.

Оцјена о томе је ли споразум забрањен или није зависи о економској и правној анализи услова на релевантном тржишту, односно о омјеру између њихових позитивних и негативних учинака. При томе у обзир треба узети природу Споразума, подручје и циљеве Споразума, конкурентске односе између уговорних страна. Уговорне стране морају доказати да је ограничење тржишне конкуренције нужно за постизање одређених објективних економских користи. Нужност ограничења утврђује се према приликама на тржишту и трајању споразума.

Конкурентног савјет је при оцјени предметне Листе услова и на основу исте касније закључених Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци узео у обзир образложење Подносиоца захтјева да ће исти унапријеђити производњу и дистрибуцију робе и услуга унутар Босне и Херцеговине, а који посебно наводи:

- да тренутно није могуће обезбиједити свеобухватну и равномјерну дистрибуцију бренда "Bavaria", те да ће реализацијом наведеног споразума путем развијене дистрибутивне мреже привредног субјекта Molson Coors доћи до унапређења дистрибуције бренда "Bavaria" и обезбјеђења боље снабђености тржишта и доступности наведених производа крајњим потрошачима у Босни и Херцеговини;

- да ће се реализација пословне сарадње у складу са Листом услова позитивно рефлектовати на крајње потрошаче, пошто ће им бити доступнији међународни бренд "Bavaria", који ће моћи купити по приступачнијој цијени;

- да Molson Coors планира закључити подуговоре са већим бројем поддистрибутера под истим и транспарентним комерцијалним условима;

- да Bavaria као реномирана компанија из пиварске индустрије гарантује својим потрошачима да сви њени производи задовољавају најстроже стандарде квалитета у пиварској индустрији и да ће у складу са Листом услова потрошача у Босни и Херцеговини бити снабђени са производима највишег квалитета.

Конкурентног савјет је оцијенио, иако предметна Листа услова садржи одредбе из забрањених споразума из члана 4. став (1) Закона, да је Подносилац захтјева у довољној мјери аргументовао и доказао испуњеност Законом прописаних услова за појединачно изузеће предметног рестриктивног Уговора од забране, будући да ће исти допринијети унапређењу производње или дистрибуције робе и/или услуга у Босни и Херцеговини, промоцију техничког и економског развоја, при чему ће потрошачима омогућити правичан удио користи која из њих произилази, јер се закључивањем и спровођењем предметних уговора намећу само ограничења неопходна за постизање циљева и не искључују конкуренцију у битном дијелу предметних производа и/или услуга, у смислу члана 4. став (3) Закона.

Конкурентног савјет је при доношењу одлуке узео у обзир да на релевантном тржишту дистрибуције пива на територији Босне и Херцеговине дјелује већи број привредних субјеката, као и конкурентан број свјетских брендова који спадају у сегмент тзв. премиум пива, док је с друге стране тржишно учешће холандског бренда "Bavaria" од (...)*% маргинално, те да ће реализација предметног споразума позитивно дјеловати на развој конкуренције у наведеном сегменту тржишта.

Конкурентног савјет је, такође, при доношењу одлуке узео у обзир и чињеницу да је привредни субјекат Molson Coors на основу Листе услова, која представља основ за закључивање Уговора о

ексклузивној дистрибуцији, закључио уговоре или анексе уговора о дистрибуцији холандског бренда "Bavaria" са 25 дистрибутера широм Босне и Херцеговине, чиме је повећана географска распрострањеност бренда на тржишту Босне и Херцеговине, што ће имати позитивне ефекте за крајње потрошаче.

Појединачно изузеће из овог рјешења утврђено је на временски период од пет (5) година, почевши од дана закључења Листе услова између привредних субјеката "Bavaria" N.V. Netherlands, с једне стране, и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с друге стране, а у складу са чланом 6. ст. (2) и (5) Закона.

3. Релевантне чињенице предметног поступка и оцјена

У Захтјеву, допуни Захтјева и поднесцима достављеним на захтјев Конкурентног савјета у битном су наведени разлики за продужење појединачног изузећа, како слиједи:

- Дана 25.2.2019. године Конкурентног савјет Босне и Херцеговине је донио Рјешење број: УП-06-26-4-035-21/17, којим се утврђује појединачно изузеће споразума који се односи на Листу услова која представљају основ за закључивање Уговора о ексклузивној дистрибуцији и Уговора о лиценци, закључених између привредних субјеката "Bavaria" N.V. Netherlands, с једне стране, и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с друге стране, у смислу члана 4. ст. (1) и (3) и члана 5. Закона о конкуренцији. Појединачно изузеће је утврђено за временски период од пет (5) година и почиње тећи од дана закључења Листе услова између привредних субјеката "Bavaria" N.V. Netherlands, с једне стране, и привредних субјеката "Molson Coors" д.о.о. Бања Лука, "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с друге стране.

- Након потписивања Листе услова, Подносилац захтјева и "Bavaria" N.V. Netherlands су 21.12.2017. године закључиле Уговор о ексклузивној дистрибуцији (engl. Exclusive Distribution Agreement), којим су регулисани услови дистрибуције и продаје производа бренда Bavaria на територији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уговор о ексклузивној дистрибуцији). Овај уговор закључен је на период од (...)*, уз могућност продужења.

- Надаље, Подносилац захтјева "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб, "Апатинска пивара Апатин" д.о.о. Апатин и "Требјеса" д.о.о. Никшић, с једне стране, те "Bavaria" N.V. Netherlands, с друге, 14.12.2017. године закључиле су Уговор о лиценци (engl. License Agreement), којим је регулисано право на производњу и дистрибуцију производа бренда Bavaria од стране носиоца лиценце (у даљем тексту: Уговор о лиценци). Овај уговор је такође закључен на период од (...)*, уз могућност продужења.

- У Захтјеву су наведени основни ефекти које је предметни споразум имао у односу на унапређење производње или дистрибуције робе у БиХ на промоцију техничког и економског развоја, као и ефекти споразума на крајње кориснике, како слиједи:

1. унапређење дистрибуције пива бренда Bavaria на подручју цијеле Босне и Херцеговине путем развијене дистрибутивне мреже Molson Coors ВН, чиме је обезбијеђено боље снабдијевање тржишта и доступност производа крајњим потрошачима. У прилог овој тврдњи је чињеница да Molson Coors ВН има мрежу од 28 дистрибутера производа бренда Bavaria који, директно или посредством својих поддистрибутера, продају предметне производе на територији цијеле Босне и Херцеговине. Поређења ради, прије преузимања дистрибуције од стране Molson Coors ВН претходни увозник и дистрибутер бренда за територију Босне и Херцеговине је имао знатно лошију дистрибутивну мрежу, што је био један од основних разлога зашто се компанија Bavaria одлучила за замјену дистрибутера. Након преузимања дистрибуције производа бренда Bavaria, повећана је географска распрострањеност бренда на тржишту Босне и Херцеговине и унапријеђена могућност његове дистрибуције и доставе. Уговори/анекси су закључени са следећим дистрибутерима: (...)*;

2. унапређење производног асортимана пива бренда Bavaria, на начин да је на тржишту сада захваљујући развијеној дистрибутивној мрежи знатно проширена понуда безалкохолне Bavarie (Bavaria 0,0%) за коју произвођач гарантује да не садржи ни најмање трагове алкохола. Наиме, присуство производа Bavaria 0,0% је прије преузимања дистрибуције од стране Molson Coors ВН била симболична. Molson Coors ВН је уложио значајна средства за промоцију овог производа, укључујући и средства за промотивну кампању у сарадњи са ФК Сарајевом. Повећање присутности овог бренда видљиво је из броја угоститељских и трговачких објеката у којима је он доступан, а који је порастао за више од (...)*% у периоду од 2017. до 2021. године (детаљније у наредној тачки);

3. побољшана је снабдјевеност и доступност пива бренда Bavaria у угоститељским и трговачким објектима (УТО), и то за алкохолну Bavaria (Bavaria 5%) за више од (...) % у односу на 2017. годину када Molson Coors ВН није био увозник / ексклузивни дистрибутер, односно за безалкохолну Bavaria (Bavaria 0,0%) за више од (...) % у истом периоду. Појашњења ради, истичемо да у периоду од 2017. до 2021. године јесте дошло до смањења укупног броја УТО са којима сарађује Molson Coors ВН, што је првенствено резултат пандемије корона вируса и њених посљедица. Међутим, у истом периоду, број УТО у којима је заступљен бренд Bavaria (...) %;

4. извршена су значајна капитална улагања у промоцију бренда Bavaria, чиме се допринијело развоју самих УТО гдје се продаје бренд Bavaria, те унапријеђен њихов и развој бренда на тржишту.

Од 2018. године, када је преузео ексклузивну дистрибуцију пива Bavaria, привредни субјекат Molson Coors ВН је извршио капитална улагања с циљем промовисања бренда пива Bavaria. Капитална улагања су обухватала финансирање набавке фрижидера, точилица, тенди, сунцобрана, брендирање угоститељско-трговачких објеката и слично. Капитална улагања везана за Bavaria у 2018. години била су изразито висока те су износила (...) КМ, односно чак 17% укупних капиталних улагања друштва Molson Coors ВН унаточ томе што је проценат увоза пива Bavaria био знатно мањи. Намјера друштва Molson Coors ВН је да настави са капиталним улагањима у бренд пива Bavaria с циљем одржавања и унапређења репутације бренда пива Bavaria на релевантном тржишту у Босни и Херцеговини. Купци код којих су извршена капитална улагања продају и остале брендове из асортимана Molson Coors ВН, будући да им је у интересу да имају што богатију понуду, односно да се не ограничавају само на један бренд. Привредни субјекат Molson Coors ВН, извршеним инвестиционим улагањима, не усљавља партнера на обавезу продаје осталих брендова из асортимана Molson Coors ВН или продаје само одређеног бренда нити усљавља партнера да морају прихватити одређену врсту брендинга. Пословни партнери су прије свега заинтересовани да кроз капитална улагања Molson Coors ВН добију нову опрему у својим локалним, при чему се промовише и сам бренд. У објектима у којима се продају производи из портфолија Molson Coors ВН исти треба да буду изложени у раскладној опреми према стандардима излагања утврђеним од стране Molson Coors ВН уз поштовање прописане заштите тржишне конкуренције, односно партнери у својој понуди могу имати премиум пива других произвођача и излагати их у складу са правилима тих произвођача.

Што се тиче периода након доношења Рјешења, током 2018-2019. године, генерално је дошло до пораста пивског тржишта у БиХ, тако да је, упркос повећању увезених количина Bavaria, њено тржишно учешће остало исто у 2018. години. Током 2019. године дошло је до додатног повећања увезених количина са (...) %, али и повећања тржишног учешћа са (...) %. У 2020. години, усљед пандемије корона вируса, дошло је до значајног пада потрошње пива у БиХ, тако да је и увоз Molson Coors ВН доживио пад (укључујући и пад увоза Bavaria чије се тржишно учешће вратило на (...) %). У 2021. трендови на тржишту пива су се дјелимично побољшали, тако да се очекује да ће се тржишно учешће Bavaria у 2021. поново попети на (...) %.

С обзиром на то да су Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци закључени на период до (...) %, а да је Рјешењем одређено појединачно изузеће споразума за временски период од пет (5) година од 31.7.2017. године као дана закључења Листе услова, те с обзиром на то да су испуњени услови прописани у члану 6. став (3), а у вези са чланом 4. став (3) Закона о конкуренцијском вијећу БиХ, који су образложени у Захтјеву, то Подносилац захтјева тражи продужење појединачног изузећа од забране споразума на основу члана 6. став (4) Закона о конкуренцији.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је навео да у Босни и Херцеговини не постоје званичне процјене тржишних учешћа привредних субјеката на тржишту дистрибуције пива, а исто вриједи и за тржиште дистрибуције премиум пива као подсегмент релевантног тржишта. Процјена тржишних учешћа у 2020. години коју је Molson Coors ВН доставио у Захтјеву заснована је на укупном волумену (количини) производа увезених од стране Molson Coors ВН и конкурената током 2020. године. Привредни субјекат Molson Coors ВН истиче да није у могућности дати властиту процјену тржишних учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива јер не располаже подацима о сегментацији увоза конкурената, односно нема податке о томе колики удио у укупној количини пива које конкуренти увезу отпада на премиум пиво.

Конкуренијски савјет је у сврху спровођења предметног поступка, а с циљем да утврди стварно стање на тржишту дистрибуције пива у Босни и Херцеговини, затражио од Управе за индиректно

по опорезивање Босне и Херцеговине податке о увозу премиум пива на тржиште Босне и Херцеговине.

У складу са захтјевом Конкуренијског савјета Управа за индиректно опорезивање БиХ је појаснила да Тарифни систем у БиХ, као и статистичка база из које се ваде подаци, није у могућности разликовати премиум пиво од лагер пива или нефилтрираног пива, те су доставили табеларни преглед укупног увоза пива по години, као и преглед увозника пива по годинама за период 2017-2021. године (Табела бр. 1).

Табела бр. 1

Увозници	2017. у кг	2018. у кг	2019. у кг	2020. у кг	2021. у кг
Molson Coors ВН	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Остали	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*
Укупан увоз пива у БиХ	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*	(...)*

Извор: поднесак Управе за индиректно БиХ (у Табели нису наведени сви привредни субјекти, него су исти сврстани у категорију Остали).

Према достављеним подацима у наведеном периоду 2017-2021. године увоз привредног субјекат Molson Coors ВН кретао се од (...) % до (...) % од укупног увоза пива у БиХ. Број увозника пива се у наведеном периоду кретао од (...) * увозника у зависности од године, док су се поред привредног субјекта Molson Coors издвојила још два привредна субјекта (...) *, чији увоз у наведеном периоду је од (...) % укупног увоза и привредни субјекат (...) * са увозом од (...) %.

Конкуренијски савјет је затражио од привредног субјекта Molson Coors ВН да достави податке о увозу пива Bavaria, односно који проценат од укупног увоза пива се односи на пиво бренда Bavaria, те да појасни евентуални утицај Уговора о ексклузивној дистрибуцији пива бренда Bavaria на пораст увоза пива од стране привредног субјекта Molson Coors ВН у наведеном периоду.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је у поднеску број: УП 06-26-4-55-24/21 навео да је 2017. године Molson Coors ВН био увозник само производа "Апатинска пивара" д.о.о. Апатин након чега од 2018. године Molson Coors ВН почиње да увози и производе компаније Bavaria, а од 1.1.2019. године Molson Coors ВН постаје ексклузивни увозник производа "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб и Пиваре "Требјеса" д.о.о. Никшић, који су, као и "Апатинска пивара Апатин" д.о.о., повезани привредни субјекти Molson Coors ВН. Преузимање статуса ексклузивног увозника за сва пива произвођача из исте групације од стране Molson Coors ВН довело је до приказаног пораста количина пива увезених од стране Molson Coors ВН. "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб и Пивара "Требјеса" д.о.о. Никшић су извозили своје производе у БиХ и прије 2019. године, али не посредством Molson Coors ВН, већ посредством других увозника из БиХ са којима су имале закључене купопродајне уговоре, а из којег разлога производи "Загребачка пивовара" д.о.о. Загреб и Пиваре "Требјеса" д.о.о. Никшић који су увезени у БиХ до 2019. године нису улазили у реализацију Molson Coors ВН (исто се десило тек од 2019. године када је Molson Coors ВН постао ексклузивни увозник).

Привредни субјекат Molson Coors ВН тренутно поред пива бренда Bavaria (алкохолно и безалкохолно пиво) дистрибуира (путем својих купаца) и пива (алкохолна пива) сљедећих брендова: Апатинско, Beck's, Blue Moon, Corona Extra, Franziskaner, Hoegaarden White, Јелен пиво, Leffe Blonde, Leffe Brune, Lowenbräu, Никшићко пиво, Ожужско пиво, Старопрамен, Stella Artois, Томислав пиво и Guinness, као и безалкохолни напиток бренда Хидра.

Поред наведених брендова (изузев пива бренда Guinness које раније није дистрибуирано), Molson Coors ВН је (путем својих купаца) у периоду од 2017 до 2021. године дистрибуирао и пива (алкохолна пива) сљедећих брендова: Miller Genuine Draft, Wai Moment и Worthington's White Shield.

Привредни субјекат Molson Coors ВН дистрибуцију пива бренда Bavaria, као и осталих увезених производа, врши путем 28 поддистрибутера, од којих пет дистрибутери, и то (...) * дистрибуирају искључиво пиво Bavaria. Наведени дистрибутери су пронашли властите интересе у куповини и даљој дистрибуцији пива Bavaria, те нису изразили заинтересованост за набавку других брендова пива из портфолија Molson Coors ВН.

У Табели бр. 2 дат је преглед увезених количина пива и безалкохолног напитка бренда Хидра, изражени у килограмима (кг),

који су дистрибуисани са пивом бренда Bavaria у периоду од 2017. до 2021. године, како слиједи:

(...)* Табела бр. 2

Извор: поднесак Подносиоца захтјева.

Подносилац захтјева наводи да пиво бренда Bavaria продаје велетрговцима, key-account (KA) купцима и путем HoReCa канала продаје. Key-account (KA) купци су малопродајни ланци којима Molson Coors ВН директно испоручује робу из својих складишних простора до њихових малопродајних мјеста (маркета и супермаркета). Велетрговци купују робу од Molson Coors ВН, на начин да шаљу своја теретна возила у пиваре, које су добављачи Molson Coors ВН, тамо утоварају пиво и довозе у БиХ у своја складишта. То пиво они даље продају својим поддистрибутерима (мањим велетрговцима), малопродајима и угоститељским објектима. У складу са горе наведеним, постоје разлике у пословању са различитим врстама купаца, зависно од тога да ли се ради о велетрговцима или KA купцима, па самим тим се и уговори који се с њима потписују разликују. Основне обавезе велетрговца су да повуку од МЦБХ количине робе које су договорили са Molson Coors ВН, да уредно држе робу на складиштима и благовремено измирују финансијске обавезе према Molson Coors ВН, на основу чега остварују право на одговарајуће рабате. Такође, пошто користе властите камионе за довоз робе, њима је надокнађен и дио трошкова транспорта. С друге стране, сарадња са KA купцима је комплекснија, пошто се ради о малопродаји, гдје Molson Coors ВН директно доставља робу на продајна мјеста KA. Код KA купаца нагласак је, поред количина робе коју купац повуче, и на другим аспектима бизниса. Пошто се кроз KA купце остварује директан контакт са потрошачима, од великог значаја су и питања маркетинга и презентације производа, њиховог излагања и доступности купцима. (...)*. Управо због комплексности малопродаје, те чињенице да малопродајни ланци - KA купци - имају значајну тржишну снагу, уговори с њима су резултат преговора, комплекснији су и зависе од више фактора карактеристичних за сваки појединачни малопродајни ланац.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је доставио тржишног учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива компаније "Nielsen", која је акредитована за истраживање тржишта и са којима Molson Coors ВН има закључен уговор о пословној сарадњи. Међутим, Nielsen даје процјену тржишног учешћа искључиво за дистрибуцију премиум пива путем KA купаца (key-account купаца), а који чине само незнатно учешће у дистрибуцији премиум пива. У периоду 2018-2021. године од укупно увезеног пива бренда Bavaria, путем key-account (KA) канала продаје, продато је тек између (...)*%.

Табела бр. 3 Подаци Nilsena о продатој количини премиум пива путем KA канали продаје

(...)*

Према наводима подносиоца захтјева, премиум пиво се првенствено дистрибуира у угоститељским и трговачким објектима (УТО), односно HoReCa каналом продаје.

Наведено је да је током 2018. и 2019. дошло је до смањења укупног броја УТО са којима сарађује Molson Coors ВН, услед више чинилаца: промјене рута продајних представника, која за собом повлачи и смањење броја објеката на тим рутама; привременог или трајног затварања објеката (чести су случајеви УТО који би престали радити на одређени период, а онда поново почели радити), а у 2020. и 2021. због пандемије корона вируса, услови за пословање угоститељског сектора су били изразито неповољни, тако да је велики број локала затворен. Међутим, без обзира на ово, број УТО у којима је заступљен бренд Bavaria се у 2018. години (када је Molson Coors ВН постао ексклузивни увозник бренда) готово удвостручио у односу на период прије тога. И тај тренд је наставаљен и након тога, уз мањи пад заступљености током пандемије корона вируса.

Привредни субјекат Molson Coors ВН је доставио број угоститељско трговачких објеката (УТО) у којима се продаје пиво Bavaria (алкохолна и безалкохолна) са подјелом на трговачке објекте (off-trade) и угоститељске објекте (On-trade или HoReCa) за период од 2016. до 2021. године.

(...)*

Оцјеном поднесеног захтјева којим се тражи продужење појединачног изузећа од забране на основу члана 6. став (4) Закона, Конкурентијски савјет је, као у претходно спроведеном поступку, утврдио како предметна Листа услова, на основу које су закључени Уговор о ексклузивној дистрибуцији и Уговор о лиценци, испуњава услове из члана 4. став (3) Закона, односно истом се намећу само ограничења која су нужна за постизање циљева.

Конкурентијски савјет је оцијенио да је Подносилац захтјева у довољној мјери аргументовао и доказао испуњеност Законом прописаних услова за продужење појединачног изузећа предметног рестриктивног споразума од забране, будући да је дошло до боље снабђености тржишта и доступности пива бренда Bavaria (алкохолна и безалкохолна) потрошачима у Босни и Херцеговини, путем развијене дистрибутивне мреже привредног субјекта Molson Coors, као и повећања броја трговачких и угоститељских објеката у којима се наведено пиво продаје.

Конкурентијски савјет је при доношењу одлуке узео у обзир чињеницу да увоз пива у Босни и Херцеговини има тенденцију раста. Учешће увоза пива Bavaria у БиХ посматран по годинама је за 2018. годину (...)*%, 2019. годину (...)*%, 2020. годину (...)*% и за 2021. годину (...)*%, што је без обзира на повећање занемарљиво у односу на укупан увоз пива у Босни и Херцеговини. Према подацима достављеним у Табели бр. 3 на тржишту дистрибуције премиум пива путем KA канала присутан је знатан број свјетских брендова премиум пива, гдје је премиум пиво Турборг заступљено до (...)*%, Haineken до (...)*%, а заступљеност премиум пива Bavaria не прелази (...)*% тржишног учешћа на тржишту дистрибуције премиум пива путем KA канала у наведеном периоду. Узевши у обзир да на тржишту дистрибуције пива на територији Босне и Херцеговине дјелује већи број привредних субјеката, као и конкурентан број свјетских брендова који спадају у сегмент тзв. премиум пива, Конкурентијски савјет цијени да продужење појединачног изузећа предметног споразума неће имати негативан утицај на развој конкуренције у наведеном сегменту тржишта.

Како нису наступиле нове околности које би у значајној мјери одступале од чињеница утврђених у претходно спроведеном поступку, Конкурентијски савјет је одлучио одобрити продужење појединачног изузећа у временском периоду од пет година, у складу са чланом 6. став (3), из разлога што сматра како споразум и даље задовољава услове из члана 4. став (3) Закона.

Конкурентијски савјет је утврдио да даље продужење појединачног изузећа неће довести до спречавања, ограничавања и нарушавања конкуренције на релевантном тржишту дистрибуције пива на тржишту Босне и Херцеговине, јер се истим намећу само ограничења нужна за постизање циљева и не онемогућује искључивање конкуренције на битном дијелу предметних услуга.

На основу горе наведеног, Конкурентијски савјет је одлучио као у т. 1. и 2. диспозитива овог рјешења.

4. Административна такса

Подносиоци захтјева на овог рјешења, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. став 1) алинеја б) Одлуке о висини административних такси у вези с процесним радњама пред Конкурентијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18) дужан је платити административну таксу у износу од 1.000,00 КМ у корист буџета институција Босне и Херцеговине.

5. Поука о правном лијеку

Против овог рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог рјешења.

¹(...)* Подаци представљају пословну тајну.

Број: УП 06-26-4-055-25/21
15. марта 2023. године
Сарајево

Председник,
Небојша Попић, с.р.

САДРЖАЈ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- 1363 Уредба о измјенама и допунама Уредбе о поступку додјеле подстицаја за мала и средња предузећа 1
- 1364 Уредба о измјенама и допунама Уредбе о поступку додјеле подстицаја за директна улагања 12

МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГЕТИКЕ И РУДАРСТВА

- 1365 Рјешење број: 05.04/310-324-1/23 13
- 1366 Рјешење о испуњењу услова за издавање лиценце за рударска геодетска мјерења и израду рударских планова, број: 05.04/310-356-1/23 13
- 1367 Рјешење о испуњењу услова за издавање лиценце за минирање у рударству, број: 05.04/310-388-1/23 13

РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ

- Рјешење о потврђивању катастра непокретности за дио катастарске општине Бања Лука 7, град Бања Лука, број: 21.04/951-697/18 14

АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- Правилник о измјенама Правилника о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурање и реосигурање 14

ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНИ САВЈЕТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

- Одлука о именовању 20 миритеља и 15 арбитра за мирно рјешавање радних спорова 16

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БиХ

- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде на износ резерви 16

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ БиХ

- Рјешење по Захтјеву за покретање поступка против Владе Херцеговачко-неретванског кантона поднесеног од привредног субјекта "Плива Хрватска" д.о.о. и "Плива" д.о.о. Сарајево ради утврђивања забрањеног споразума 19

- Рјешење по Захтјеву за продужење појединачног изузећа од забране споразума, утврђеног Рјешењем КонкурENCIЈСКОГ САВЈЕТА, број: УП 06-26-4-035-21/17, од 25.2.2019. године 36

ОГЛАСНИ ДИО 8 страна

ИЗРАДА ПЕЧАТА И ШТАМБИЉА
www.sglasnik.org

